

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ
ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ
ΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ 98

1909

ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΣ Α. Β. Υ. ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΗΣ ΣΟΦΙΑΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΤΩ 1899 ΥΠΟ Δ. ΒΙΚΕΛΑ

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Πρόεδρος **Ι. ΑΘΑΝΑΣΑΚΗΣ**

Δ. ΑΙΓΙΝΗΤΗΣ , αντιπρόεδρος	Α. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ
Μ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ	Π. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
Α. ΜΑΤΕΣΙΣ	Ε. ΡΩΜΑΝΟΣ
Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	Γ. Σ. ΣΤΡΕΪΤ

Γραμματεὺς **Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ**

ΩΦΕΛΙΜΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἀπὸ τοῦ 1907 ἐκδίδονται ἐξ Ὁφέλιμα Βιβλία ἐτησίως, ἤτοι ἐν κατὰ διμηνίαν. Ἡ συνδρομὴ αὐτῶν διὰ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς Κρήτης δρ. 2 — διὰ τὰς λοιπὰς χώρας φρ. χρ. 3 (ἐνεκα τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν καὶ τῆς υποτιμήσεως τοῦ συναλλάγματος). Ἐκαστον βιβλίον χωριστὰ διὰ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς Κρήτης λεπτά 40 — διὰ τὰς λοιπὰς χώρας 50 ἑκατ. τοῦ χρ. φρ.

Η ΜΕΛΕΤΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτην . . . . . Δρ. 10

Διὰ τὰς λοιπὰς χώρας . . . . . Φρ. χρ. 12

Ἐκαστον τεύχος χωριστὰ πωλεῖται δο. 1 εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῆς Κρήτης — φρ. χρ. 1,20 εἰς τὰς λοιπὰς χώρας. Ἡ «ΜΕΛΕΤΗ» ἐκδίδεται κατὰ μῆνα εἰς τεύχη ἐκ σελίδων 64, κατὰ δὲ τοὺς θερινοὺς μῆνας Ἰούνιον — Ἰουλίον καὶ Αὐγούστον — Σεπτέμβριον ἐκδίδεται ἀνά ἓν τεύχος, ὥστε ἕκαστος ἐτήσιος τόμος ἀποτελεῖται ἐκ δέκα τευχῶν, ἤτοι 640 σελίδων.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ

Ἀριθ. βιβλ. 27

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ

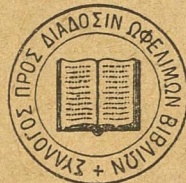
(204)

ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Κατὰ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Karl Ploetz.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1909

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΡΙΘ. 98. ΜΑΡΤΙΟΣ — ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Βασιλική Τυπογραφία 'Ραφτάνη - Παπαγεωργίου

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Πρὸ Χρ.—μετὰ Χρ.

X — 375. *Α'.* Ἀρχαία ἱστορία, ἀπὸ τῶν πρώτων ἱστορικῶν χρόνων μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς μεταναστάσεως τῶν ἐθνῶν.

375 — 1492. *Β'.* Μεσαιωνικὴ ἱστορία, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς μεταναστάσεως τῶν ἐθνῶν μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς.

1492 — *Γ'.* Νέα ἱστορία, ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ παρόντος.

Ἡ ἀρχαία ἱστορία διαίρεται εἰς τρία μέρη:
α' εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν
β' εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑλλήνων
γ' εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ῥωμαίων.

Ἡ μεσαιωνικὴ ἱστορία διαιρεῖται εἰς τέσσαρας περιόδους :

- 375—843. α'. ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς μεταναστάσεως τῶν ἔθνῶν μέχρι τῆς συνθήκης τοῦ Βεροδούνου.
 843—1096. β'. ἀπὸ τῆς συνθήκης τοῦ Βεροδούνου μέχρι τῆς ἀρχῆς τῶν σταυροφοριῶν.
 1096—1270. γ'. αἰὼν τῶν σταυροφοριῶν.
 1270—1492. δ'. ἀπὸ τοῦ τέλους τῶν σταυροφοριῶν μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ νέα ἱστορία διαιρεῖται ὡσαύτως εἰς τέσσαρας περιόδους :

- 1492—1648. α'. ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μέχρι τῆς εἰρήνης τῆς Βεστροφάλλιας.
 1648—1789. β'. ἀπὸ τῆς εἰρήνης τῆς Βεστροφάλλιας μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς πρώτης γαλλικῆς ἐπαναστάσεως.
 1789—1815. γ'. ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρώτης γαλλικῆς ἐπαναστάσεως μέχρι τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης.
 1815— δ'. Ἀπὸ τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Α'. ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

α'. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΕΘΝΩΝ

Ι. ΑΙΓΥΠΤΙΟΙ

Πρὸ Χρ.

Περὶ τὸ 3000. Ἰδρυσις τοῦ Ἀρχαίου κράτους τῶν Φαραῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μηνᾶ (αἴγυπτ. Mena, παρ' Ἡροδότῳ Μήν). Πρωτεύουσα ἡ Μέμφις (ἔχι μακρὰν τοῦ Καίρου). Θρησκεία : λατρεία προσωποποποιημένων δυνάμεων τῆς Φύσεως, συνδεομένη πρὸς συμβολικὴν ζωολατρείαν θεότητες ὁ Πτά (Ptah, ὡς Δημιουργός, θεὸς τοῦ φωτός καὶ τῆς ἀληθείας), ὁ Ρά (ἡ ἐν τῷ ἡλίῳ ἐσαρκωμένη δύναμις, ἣτις ἐξακολουθεῖ νὰ δημιουργῇ καὶ συντηρῇ), ἡ Νεῖτ (Neit, Neith), ὁ Ἄμμων (Amun, θεὸς τοῦ οὐρανοῦ), ὁ Ὅσιρις, ἡ Ἴσις. Ὁ μῦθος τοῦ Ὁσίριδος εἰκονίζει τὴν διαμάχην τῶν εὐμενῶν καὶ δυσμενῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον φυσικῶν δυνάμεων, καθὼς αὕτη ἀποτυπώνεται εἰς τὴν ἐτήσιαν ἀπονέκρωσιν καὶ αὐθις ἀνάστασιν τῆς φύσεως τῶν ὄντων. Ὅσιρις, ὁ θεὸς τῆς ζωῆς, θανατώνεται ὑπὸ τοῦ Τυφῶνος, τοῦ δαίμονος τοῦ τὰ πάντα ἀπομαραίνοντος καύματος, καὶ ἀναζητεῖται ὑπὸ τῆς πενθούσης συζύγου του

Ἰσιδος· τέλος ὁ υἱὸς αὐτῶν Ὄρος νικᾷ τὸν Τυφῶνα. Ὁ δὲ ἀναβιώσας Ὅσιρις βασιλεύει τοῦ λοιποῦ τῶν ψυχῶν ἐν τῷ Ἄιδῃ (ταρίχευσις τῶν νεκρῶν, μούμιαι, διὰ τὴν συνένωσιν αὐτῆς τοῦ σώματος πρὸς τὴν οἰκείαν ψυχὴν). Εἰκὼν αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ὁ ἱερός ταῦρος Ἄπις.

Πολίτευμα: δεσποτικὴ βασιλεία (ἡ αἰγυπτιακὴ χρονολογία ὀρίζεται κατὰ τινα προσέγγισιν διὰ τῶν δυναστειῶν, αἵτινες ἐβασίλευσαν τῆς χώρας· οὕτως ἢ δ' καὶ ε' δυναστεία χρονολογικῶς τίθεται τὸ βραδύτερον εἰς τὰ ἀπὸ τοῦ 2830 ἔτη)· ἐπιρροὴ μεγάλη τῶν ἱερέων ἰδίως ἀπὸ τοῦ ἱγ' αἰῶνος· διαίρεσις τοῦ ἔθνους εἰς τάξεις: ἱερέων, μαχίμων, γεωργῶν, τεχνιτῶν, ποιμένων· ἀποκλεισμός ἀπὸ τῶν ξένων ἔθνῶν καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἠθῶν αὐτῶν. *Πυραμίδες* (τάφοι βασιλέων)· ὀβελίσκοι· *ἱερογλυφικὰ γράμματα*.

Περὶ τὸ 2300. Τὸ Μέσον κράτος (ἢ ἰβ' δυναστεία περιπόου ἀπὸ τοῦ 2130· ἢ ἱγ' περιπόου ἀπὸ τοῦ 1930· ἢ δ' περιπόου ἀπὸ τοῦ 1530 — 1320). Κτίσις τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ Ἄμμωνος ἐν Θήβαις τῆς Κάτω Αἰγύπτου. Κατάκτησις τῆς Νουβίας. Ὁ βασιλεὺς Ἄμενεμχάτ Γ' καλλιεργεῖ τὸ Φαγιούμ, κατασκευάζει τὴν λίμνην Μέρι (οἱ Ἕλληνες, Ἡρόδοτος Β' 101, ἐκ παρανοήσεως ἐπλασαν ἐκ τούτου ὄνομα βασιλέως καὶ ὠνόμασαν αὐτὴν τοῦ Μοίριδος) πρὸς κανονισμόν τῶν πλημμυρού-

των ὑδάτων τοῦ Νεῖλου), κτίζει μέγαν ναόν, τὸν *Λαβύρινθον*.

Περὶ τὸ 2000. Κατάκτησις τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν σημιτικῆς καταγωγῆς Ὑκσῶς (αἰγυπτ. Hak-Schasu, βασιλεῖς τῶν Ποιμένων, Schasu καὶ Sḏs σημαίνοντος ἐν γένει τοὺς πρὸς ἀνατολὰς νομαδικούς λαούς).

Περὶ τὸ 1600. Ἐξῶσις τῶν Ὑκσῶς. Ἰδρυσις τοῦ Νέου κράτους (πρωτεύουσα Θῆβαι). Νουβία καὶ Συρία (μέχρι τοῦ Εὐφράτου) ὑποτάσσονται εἰς τὴν Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς ιη' δυναστείας Θουτμῶσις Γ' (Thutmes) καὶ τοῦ

Περὶ τὸ 1500. Ἀμενόφις (Amenhotep).

Περὶ τὸ 1350. Ραμοῆς Β' ὁ Μέγας (ὑπὸ τῶν Ἑλληνῶν Σέσωστρις, αἰγυπτ. ἐνότε Sestu-Ra) πολεμεῖ τοὺς Χεΐτας (Cheta) ἐν Συρίᾳ. Κτίσις τῶν ἐν Θήβαις ναῶν (ἐντὸς τῶν εἰρηπῶν αὐτῶν τὰ σημερινὰ χωρία Καρνάκ καὶ Λουξώρ).

Μετὰ τὸ 1200. Παρρακμὴ τῆς Αἰγύπτου. Ἡ Συρία ἀνεξάρτητος· ἐν Νουβίᾳ ἰδρύεται τὸ ἐγχώριον κράτος τῆς Μερῆς.

671. Ἡ Αἰγύπτου ὑποτάσσεται ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων.

645. Ψαμμήτιχος Α' ἀνακτᾷ τὴν αὐτονομίαν τῆς Αἰγύπτου. Πρωτεύουσα ἢ ἐν τῷ Δέλτα Σάϊς. Ἐμπόριον μὲ τοὺς Φοίνικας καὶ τοὺς Ἕλληνας.

610. Ὁ Νεχῶ ἐπιχειρεῖ ν' ἀνοίξῃ διώρυγα μεταξὺ Νεῖλου καὶ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. (Περίπλους Ἀφρικῆς ὑπὸ Φοινίκων θαλασσοπόρων). Κατα-

κατὰ τὴν Συρίαν ἀλλὰ νικᾶται ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων κατὰ τὸ Καρχημίσιον (Gargamisch) παρὰ τὸν Εὐφράτην.

570—526. Ἄμασις, φίλος τοῦ Πολυκράτους τῆς Σάμου. Ναύκρατις ἀποικία τῶν Ἑλλήνων.

525. Μάχη παρὰ τὸ Πηλοῦσιον ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Καμβύσης ὑποτάσσει τὴν Αἴγυπτον.

2. ΒΑΒΥΛΩΝΙΟΙ ΚΑΙ ΑΣΣΥΡΙΟΙ

Πρὸ τοῦ 3000. Ἡ περὶ τὸν Εὐφράτην χώρα εἶναι διηρημένη εἰς πολλὰ μικρὰ ἀνεξάρτητα κράτη· εἰς τὰ μεσημβρινὰ τὸ βασίλειον τῶν (μὴ σημιτικῆς φυλῆς) Σουμερίων καὶ Ἀκκάδων.

Περὶ τὸ 2500. Εἰσβάλλουν ἐκ νότου οἱ σημίται Χαλδαῖοι (Βαβυλώνιοι) καὶ δέχονται τὸν πολιτισμὸν τῶν ὑποταχθέντων.

Περὶ τὸ 2300. Ἡ Βαβυλῶν (Babilu, ἥτοι Πύλη τοῦ Ἰλίου ἢ Ἑλ, θεοῦ, ἐβραϊστὶ Babel) ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου πρωτεύουσα μεγάλου κράτους. Ναὸς τοῦ Βήλου (Bel). Γραφὴ σφηνοειδῆς. Ἀστρονομία καὶ ἀστρολογία ἀσκειῖται ὑπὸ τῶν ἱερέων. Πολυσχιδῆς σύστημα διωρύγων πρὸς κανονισμὸν τῶν πλημμυρούντων ὑδάτων τῶν πεταμῶν καὶ ἄρδουσιν κατὰ τὸ ξηρὸν θέρος. Ἀκμαῖον ἐμπόριον. Ἀκριβὲς σύστημα μέτρων καὶ σταθμῶν.

Περὶ τὸ 1500. Ἡ Ἀσσυρία (Assur) ἀνυψώνεται εἰς ἴδιον κράτος παρὰ τὸν Τίγριν. Οἱ πολεμικοὶ

αὐτῆς βασιλεῖς ὑποτάσσουν ἐπὶ τινα χρόνον τὴν Βαβυλωνίαν. Πρωτεύουσα Νινευὶ (Ninua) ἐπὶ τοῦ Τίγριδος (ἐρείπια τῆς Μοσσοῦλ). Μῦθοι εἶναι τὰ περὶ βασιλέως Νίνου καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Σεμράμδος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων λεγόμενα.

Περὶ τὸ 850. Οἱ βασιλεῖς Ἀσσοουρνασιρπάλ καὶ Σαλμανασάρ Β' ἐκτείνουσι τὰς κατακτήσεις εἰς Συρίαν καὶ Μηδίαν.

Περὶ τὸ 620. Ἐξασθενεῖ τὸ βασίλειον ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Σκυθῶν, οἵτινες μέχρι τῶν ὀρίων τῆς Αἰγύπτου διελαύνουσι τὴν Ἀσίαν.

606. Ἄλωσις καὶ καταστροφὴ τῆς Νινευὶ ὑπὸ τῶν Μήδων (Κυαξάρης) καὶ τῶν ἐπαναστατησάντων Βαβυλωνίων (Ναβουπαλασσάρ). Κατάλυσις τοῦ βασιλείου τῆς Ἀσσυρίας. Ὁ μῦθος τῶν Ἑλλήνων περὶ τοῦ Σαρδαναπάλου.

605—561 Ναβουχοδονόσορ (Nabu-kudur-hussur) βασιλεὺς. Ἀκμὴ τοῦ βαβυλωνιακοῦ κράτους. Καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ κατάκτησις Συρίας καὶ Φοινίκης.

538. Ἄλωσις τῆς Βαβυλῶνος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Κύρου.

3. ΕΒΡΑΙΟΙ (ΙΟΥΔΑΙΟΙ, ΙΣΡΑΗΛΙΤΑΙ)

Περὶ τὸ 2000. Ὁ Ἀβραάμ, πρῶτος πατριάρχης ἥτοι γενάρχης τῶν Ἑβραίων (σημιτικῆς φυλῆς) ἐγκαθίσταται ἐκ τῆς ἐν Χαλδαίᾳ Οὐρ εἰς τὴν

χώραν Χαναάν (Kanaan). Ἰσαάκ· Ἰακώβ καὶ οἱ δώδεκα υἱοὶ του.

Περὶ τὸ 1550. **Ἰωσήφ**. Ἡ φυλὴ τῶν Ἑβραίων μεταναστεύει εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Περὶ τὸ 1320. **Μωϋσῆς**. Ἐξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῆς Αἴγυπτου.

Αἱ **Δέκα Ἐντολαὶ** αἱ δοθεῖσαι εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ. Μονοθεϊσμός· λατρεία ἐνὸς μόνου θεοῦ, τοῦ Ἰεχωβά (Jehovah). Ἀπαγόρευσις ὁμοιώματος τοῦ θεοῦ. Κατάκτησις τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας (ἣν ὁ θεὸς ὑπέσχθη εἰς τοὺς Ἑβραίους), ἦτο· τῆς Χαναάν ἢ Παλαιστίνης (ἐκ τῶν κατοίκων Φιλιστίνων (Pelischtim); ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν Ἰησοῦ (Josua) τοῦ Ναυῆ, ζῆνυ ὁμως τελείας ὑποταγῆς τῶν ἀρχαίων κατοίκων. Δώδεκα φυλαὶ πλήν τῆς ἱερατικῆς τοῦ Λευί. Ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης. — Οἱ Κριταὶ· Σαμουήλ.

Περὶ τὸ 1000. **Σαοῦλ** πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων.

Περὶ τὸ 980. **Δαυίδ**. Ἀκμὴ τοῦ κράτους. Ἡ Ἱερουσαλήμ πρωτεύουσα.

Περὶ τὸ 950. **Σολομών**. Κτίσις τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰεχωβά ἐν Ἱερουσαλήμ.

Περὶ τὸ 930. Διαίρεσις τοῦ βασιλείου ἕνεκα τοῦ σχίσματος τῶν φυλῶν. Βασίλειον τοῦ Ἰούδα (πρωτεύουσα Ἱερουσαλήμ) ὑπὸ τὸν Ροβοάμ υἱὸν τοῦ Σολομώντος, καὶ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ (πρωτεύουσα Σιχέμ, κατόπιν ἢ Σαμάρεια) ὑπὸ τὸν Ἱεροβοάμ.

Προφήται· Ἡλίας (Elias περὶ τὸ 870) ἐν τῷ βασιλείῳ Ἰσραήλ, Ἡσαΐας (περὶ τὸ 700) καὶ Ἱερεμίας (περὶ τὸ 600) ἐν τῷ τοῦ Ἰούδα, πολεμοῦντες τὴν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν περιπεσοῦσαν βασιλείαν.

722. Ἄλωσις τῆς Σαμαρείας ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀσσυρίων Σαργῶν (Sarrukin). **Κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ**. Μέρος τοῦ ἔθνους ἀπάγεται εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς τὴν Ἀσσυρίαν καὶ Μηδίαν.

586. Ἄλωσις καὶ καταστροφή τῆς Ἱερουσαλήμ ὑπὸ Ναβουχοδονόσορ, βασιλέως τῆς Βαβυλωνίας. Πυρπόλησις τοῦ ναοῦ. **Κατάλυσις τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ**. Πολλοὶ θανατώνονται, αἱ ἐπιζήσασαι ἐπισημότεραι οἰκογένεια ἀπάγονται εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς Βαβυλῶνα.

540—332. Οἱ Ἑβραῖοι ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Περσῶν. Ὁ Κύρος ἐπιτρέπει τὴν εἰς Παλαιστίνην ἐπιστροφὴν. Ἀνοικοδόμησις τοῦ ναοῦ ἐπὶ Δαρείου Δ' τὸ 516.

332—167. Οἱ Ἑβραῖοι ὑπὸ τοὺς Μακεδόνας (Μέγας Ἀλέξανδρος), 332—323· κατόπιν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Πτολεμαίων (323—198), τέλος ὑπὸ τοὺς Σελευκίδας (198—167).

167—130. Ἀπελευθέρωσις τῶν Ἑβραίων διὰ τῶν Μακκαβαίων (40ετῆς σχεδὸν πόλεμος· ἀρχηγὸς ὁ ἱερεὺς Ματαθίας καὶ οἱ πέντε αὐτοῦ υἱοί, ἰδίων Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος· τὸ 106 ὁ ἕκγονος αὐτῶς

Ἀριστοβούλος λαμβάνει τὸν βασιλικὸν τίτλον ὑπὸ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ἕριδες τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων).

63. Ὁ Πομπήϊος κληθεὶς ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πρὸς βοήθειαν καθιστᾷ τοὺς Ἑβραίους ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Ρωμαίους.

40. Ἡρώδης ὁ μέγας ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῶν Ρωμαίων βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας (ὑποτελής εἰς τὴν Ρώμην) ἀποθνήσκει 4 μετὰ Χρ.

Μετὰ Χρ.

70. Ἄλωσις καὶ καταστροφὴ τῆς Ἰερουσαλήμ ὑπὸ Τιτου. Διασπορά τῶν Ἑβραίων.

132—135. Ἐπανάστασις κατὰ τῶν Ρωμαίων πλέον τοῦ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου Ἑβραίων ἀπωλέσθησαν κατ' αὐτὴν νέα διασπορά.

4. ΦΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΡΧΗΔΟΝΙΟΙ

Πρὸ Χρ.

Περὶ τὰ 1500. Χρόνοι τῆς ἀκμῆς τοῦ ἐμπορίου τῶν Φοινίκων, ἰδίως τῆς πόλεως Σιδῶνος. Θρησκεία Βάαλ (Bel τῶν Βαβυλωνίων), Aschera (Baaltis, Belit τῶν Βαβυλ.) ὡς θεότητες τῆς ζωῆς, τῆς γεννήσεως καὶ τῆς εὐεργετικῆς δυναμείας τῆς φύσεως· ὁ δὲ Μολὸχ (ἤτοι βασιλεὺς, Adar τῶν Βαβυλ.) ὡς ἡ καταστρέφουσα, ἀλλὰ καὶ ἀποκαθίρουσα δύναμις τοῦ πυρός, συνάμα θεὸς τοῦ πολέμου, καὶ ἡ παρθένος Ἀσιάρτη. Ἐκ τῆς συνενώσεως τῶν δύο θεῶν Βάαλ καὶ Μολὸχ εἰς μίαν θεότητα προῆλθεν ὁ Μελκάριτ (ἤτοι βασιλεὺς

τῆς πόλεως) ὁ πολιούχος τῆς πόλεως Τύρου, — ἐν Βύβλω ἐλατρεῖτο δ' Ἀδωνις. — Πολίτευμα: κληρονομικὴ βασιλεία εἰς τὰς πόλεις μετὰ γερουσίας. — Βιομηχανία (ὕφαντικὴ, βαφικὴ διὰ πορφύρας, ὑαλοποιία, μεταλλευτικὴ, μεταλλουργία, οἰκοδομικὴ) καὶ ἐμπόριον διὰ καρβανίων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέχρι τοῦ Εὐφράτου καὶ διὰ θαλάσσης. — Θεμελίωσις πολυαριθμῶν ἀποικιῶν εἰς Κύπρον, Ρόδον, Κρήτην, Σικελίαν, Μελίτην, παράλια τῆς Ἑλλάδος, βόρεια παράλια τῆς Ἀφρικῆς, νοτιὰν Ἰορτανίαν (Γαδειρα περὶ τὸ 1100), φθάνουσι δὲ καὶ εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς καὶ μέχρι τῆς Βορειαννίας (Κασσιτερίδων νήσων) καὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Βορείας ἤτοι Γερμανικῆς θαλάσσης (ἐμπόριον ἠλέκτρου).

Περὶ τὸ 950. Ἀκμὴ τῆς Τύρου ὑπὸ τὸν βασιλεῖα Ἰράμ (Hiram, Hirom), φίλον τοῦ Σολομώντος.

814 (ς) Ἡ Καρχηδῶν (Karthada ἤτοι Νέα πόλις) κτίζεται ὑπὸ τῶν Τυρίων πλῆσιον τῆς σημερινῆς Τύννητος. Πολίτευμα: ἀριστοκρατικὴ δημοκρατία· δύο γερουσῖαι ἢ μία γενικωτέρα καὶ ἡ ἄλλη μερικωτέρα καὶ δύο Σουφέται· ἤτοι «δικασταὶ» ἢ «βασιλεῖς», οἵτινες παραβάλλονται πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Σπάρτης. Ἡ ἐκκλησία τῶν πολιτῶν ἐπενέβαινε μόνον ἐν περιπτώσει διχονοίας τῶν δύο τούτων ἀρχῶν. Παρχμητὴ τῶν πόλεων τῆς Φοινίκης, ἐπανειλημμένως ὑποτάσσονται ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, τὸ δὲ

606. ὑπὸ τῶν *Βαβυλωνίων* (μόνον ἢ *Τύρος* τὸ 573)
καὶ τὸ
540. ὑπὸ τῶν *Περσῶν*.
332. Ἐξολοθισμὸς καὶ καταστροφή τῆς *Τύρου* ὑπὸ τοῦ
Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

5. ΛΥΔΟΙ

Λυδία μεταξὺ τῆς βορειότερον κειμένης *Μυ-
σίας* καὶ τῆς νοτιώτερον *Καρίας* ποταμοὶ *Ἐρμος*
(παραπόταμος αὐτοῦ ὁ *Πακτωλός*), *Κάυσιρος*
καὶ ἐν *Καρία* ὁ *Μαίανδρος*. Πρωτεύουσα *Σάρ-
δεις* ὑπὸ τὸν *Τμῶλον*.

689. Βασιλεὺς *Γύγης*, ἀρχηγέτης τῆς δυναστείας
τῶν *Μερναδῶν*· εἰσβολὴ τῶν *Κιμμερίων* εἰς τὴν
χώραν· ἐπὶ τινα χρόνον ὑπὸ τοὺς *Ἀσσυρίους*
κατόπιν ἐπέκτασις τοῦ κράτους εἰς τὴν *Μυσίαν*,
Φρυγίαν μέχρι τοῦ *Ἑλλησπόντου*. Ὁ *Ἀλυάτης*
πολεμεῖ πρὸς τὸν *Κυαζάρην* τῆς *Μηδίας*.
610 (;). Μάχη μεταξὺ *Ἀλυάττου* καὶ *Κυαζάρου*
(ἔκλειρις σελήνης, προρρηθεῖσα ὑπὸ *Θάλειας* τοῦ
Μιλησίου). Ὁ *Ἄλυς* ποταμὸς ὄριον τῶν δύο
κρατῶν. Πόλεμος κατὰ τῶν *Ἑλληνίδων* πόλεων
τῆς *Μικρᾶς Ἀσίας*, ὑποταγὴ τῆς *Σμύρνης*. Με-
γάλοι θησαυροὶ εἰς τὰς *Σάρδεις*.
563—549 (;) *Κροῖσος*. Ὑποταγὴ πασῶν τῶν *Ἑλ-
ληνικῶν ἀποικιῶν* πλὴν τῆς *Μιλήτου*. Σχέσεις
πρὸς τὴν *Ἑλλάδα*. Ὁ *Σόλων* εἰς τὰς *Σάρδεις*.

- 549 (;) Ἦγτα καὶ αἰχμηλωσία τοῦ *Κροῖσου* ὑπὸ τοῦ
Κύρου. **Κατάλυσις τοῦ Ἀνδικοῦ βασι-
λείου.**

6. ΙΝΔΟΙ, ΜΗΔΟΙ, ΠΕΡΣΑΙ

Ἀνήκουσιν εἰς τὴν *Ἀρίαν* (ἢ *Ἰνδοευρωπαϊκὴν*)
φυλὴν.

- Περὶ τὸ 1600. Ἐγκατάστασις τῶν ἐκ τῶν βορειοδυ-
τικῶν τῆς *Ἀσίας* κατελθόντων *Ἰνδῶν* (*Hindu*)
εἰς τὰς *Ἰνδίας*· ἀπὸ τοῦ 1300 περίπου ἐξαπλώ-
νονται πρὸς τὸν *Γάγγην*. Ὁ ὕψιστος θεὸς *Ἰνδρα*,
κατόπιν ὁ *Βράμα* (*Brahma*). Τὰ ἱερὰ βιβλία αἱ
Βέδαι (*Vedas*) εἰς τὴν παλαιὰν Ἰνδικὴν (*σαν-
σκριτικὴν*) γλῶσσαν. Ἐπικά ποιήματα *Μαχα-
βαράτα* (*Mahabharata*) καὶ *Ραμαγιάνα* (*Rama-
jana*). Δεκαδικὸν σύστημα. Διαίρεσις τοῦ ἔθνους
εἰς τέσσαρας τάξεις· ἔξω αὐτῶν οἱ περιφρονοῦ-
μενοι *Παρίαί*. Ὑπεροχὴ τῆς ἱερατικῆς τάξεως
(*Βραχμᾶνες*)· πνευματικὴ αὐτῶν τυραννία.
Περὶ τὸ 520 ἐμφανίζεται ὁ βασιλόπαις μεταρρυθμι-
στῆς *Βούδας* (*Gautama Buddha*, ἀποθ. τὸ 543)
ἀπορρίπτων τοὺς παλαιοὺς αὐστηροὺς κανόνας
καὶ τὰς διακρίσεις τῶν τάξεων, διδάσκει τὴν
αὐταπαρνησιν καὶ τὴν συμπάθειαν. Ἡ θρησκεία
αὐτοῦ (*Βουδδισμὸς*) καταδιωχθεῖσα ὑπὸ τῶν
Βαχμάνων καὶ ἐξωσθεῖσα ἐκ τοῦ *Ἰνδοστάν*, δια-
δίδεται εἰς ὅλην τὴν ἀνατολικὴν *Ἀσίαν*. Οἱ

Ἴνδοι μένουσιν ἔξω τῆς ἱστορικῆς ἀναπτύξεως τῶν ἄλλων Ἀρίων ἔθνων.

Περὶ τὸ 830. Οἱ **Μῆδοι** κάτοικοι τοῦ δυτικοῦ μέρους τοῦ ὀροπεδίου Ἰράν ὑποτάσσονται ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων. **Βακτριανή, Παρθία, Ὑγρανία** παρὰ τὴν Κασπίαν θαλάσσαν, **Ἀρεία, Δραγμανή** ἐν τῷ μέσῳ, **Σογδιανή** μεταξύ Ὠξου καὶ Ἰαζάρτου, **Περσίς, Καρμανία, Γεδρωσία, Ἀραχωσία, Παροπανισάδα** ἀπετέλουν τὰς λοιπὰς χώρας τοῦ ἀπεράντου ὀροπεδίου μεταξύ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος ἀφ' ἐνός, Κασπίας θαλάσσης καὶ Ἐρυθρᾶς ἀφ' ἑτέρου μέχρι τῶν συνόρων τῆς Ἰνδικῆς. Θρησκεία τοῦ **Ζωροάστρου** (Zarathustra, ἐν Βακτριανῇ περὶ τὸ 1000;). **Ἀθέστα** (Avesta) τὸ ἱερόν βιβλίον ὑπάτος θεός ὁ **Ἀουραμάσδα** (Ahuramasda, νεοπερσιστὶ Ὀρμουζδ) ὁ ἀγαθὸς θεός, ὅστις μετὰ τῶν ἀγαθῶν πνευμάτων διαρκῶς πολεμεῖ κατὰ τῶν κακῶν πνευμάτων (Deva), ὧν ἄρχει ὁ **Ἄγγρομαϊνγιού** (Angromainjou, νεοπερσιστὶ Ahriman). Οἱ ἱερεῖς λέγονται **Μάγοι** παρὰ Πέρσαις. **Λατρεία** τοῦ πυρός, τοῦ ὁποίου ἡ λάμψις ἀποδιώκει τὰ κακὰ πνεύματα τῆς νυκτός.

Περὶ τὸ 630. Οἱ **Πέρσαι** κατακτῶσι τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἑλλάμ (πρωτεύουσα τὰ Σοῦσα).

606. Ὁ **Κυαξάρης**, βασιλεὺς τῶν **Μήδων**, καταστρέφει τὴν Νινευί. Πρωτεύουσα τὰ **Ἐκβάτανα** (εἰς τὴν ἀρχαίαν περσικὴν Hangmatana ἦτοι

συναθροίσεως τόπος). Κατακτᾷ καὶ τὸ ἀνατολικὸν Ἰράν.

558—529. **Κῦρος** ὁ βασιλεὺς τῶν **Περσῶν**, καταλύει τὸ 550 τὸ βασιλεῖον τῶν **Μήδων** (τελευταῖος βασιλεὺς Ἀστυάγης), τὸ δὲ 546 τὸ τῆς **Λυδίας** (Κροῖσος) καὶ τὸ 540 τὸ τῆς **Βαβυλωνος**. Ὑποταγὴ τῶν **Ἑλλήνων** τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

550—530. Τὸ μέγα **Περσικὸν κράτος**, ἰδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Κύρου, περιλαμβάνει πάντα τὰ ἔθνη τῆς δυτικῆς Ἀσίας.

529. Πολεμῶν πρὸς τὰ ἀνατολικά ἔθνη ὁ Κῦρος φονεύεται εἰς μίαν τῶν μαχῶν (κατὰ **Μασσαγετῶν**). Ὁ υἱὸς του

529—522. **Καμβύσης** κατακτᾷ τὴν **Ἀίγυπτον**. Ἀποθνήσκει κατὰ τὴν ἐπανοδόν. Σφετερίζεται τὴν βασιλείαν ὁ **Μάγος Γαυμάτας** ὡς **Ψευδοσμέρδης** (Σμέρδης, περσιστὶ Bardija, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Καμβύσου). Καθαίρεται ὑπὸ τῶν ἐπιτὰ κληρονομικῶν ἡγεμόνων τῆς Περσικῆς φυλῆς καὶ τὸν θρόνον λαμβάνει ὁ πρῶτος αὐτῶν, ὁ **Ἀχαιμενίδης**.

521—485. **Δαρεῖος Α΄**, υἱὸς τοῦ Ὑστάσπου, καταστέλλει τὰς ἐπαναστάσεις, ἀνορθώνει τὸ κράτος (ἐπιγραφή περὶ τῶν πράξεων τούτων σφραγισμένη εἰς τὸν βράχον Bagislana εἰς περσικὴν, σουσιανὴν καὶ βαβυλωνιακὴν γλῶσσαν), ὀργανώνει αὐτό, διαίρεσας εἰς εἴκοσι σατραπίας (Σοῦσα παρὰ τὴν **Χοάσπην** ἢ κυρία πρωτεύουσα

τοῦ μεγάλου βασιλέως). Βασιλικαὶ ὁδοί· συντέ-
 λεις τῆς ἐπὶ Νεχὼ ἀρξάμενης ἀπὸ τοῦ Νείλου
 εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν διώρυγος. Ταχυδρο-
 μικὴ ὑπηρεσία μεταξὺ Σάρδεων καὶ Σούσων πρὸς
 μεταβίβασιν βασιλικῶν ἀγγελμάτων.

513 (;) Στρατεία τοῦ Δαρείου κατὰ τῶν Σκυθῶν
 (γένεφρα ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰοτροῦ
 ἤτοι Δουνάβεως).

500—494. Ἐπανάστασις τῶν Ἰώνων. Κατα-
 στροφή τῆς Μιλήτου.

493—490. Πόλεμος κατὰ τῶν Ἑλλήνων (ἴδε κατω-
 τέρω). — Διάδοχοι τοῦ Δαρείου: *Ξέρξης Α΄*,
Ἀρταξέρξης Α΄ Μακρόχειρ, (*Ξέρξης Β΄* καὶ
Σογδιανὸς μόνον ἐπὶ ἓνα ἤμισον μῆνα), *Δαρεῖος*
Β΄ Νόθος, *Ἀρταξέρξης Β΄ Μνήμων*, *Ἀρτα-*
ξέρξης Γ΄ Ὀχρος, *Ἀρσῆς*, *Δαρεῖος Γ΄ Κοδομανός*.

330. Κατάλυσις τῆς βασιλείας τῶν Περ-
 σῶν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Β'. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΙ ἢ ΜΥΘΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ,
 ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Πρὸ Χρ.

Οἱ **Βελασγοὶ** πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ἢ
 αὐτοὶ οἱ παλαιότατοι Ἕλληνες ἢ ξένος λαὸς
 ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες

περὶ τὴν τρίτην πρὸ Χρ. χιλιετηρίδα κατήλθον
 ἐκ τοῦ βορρᾶ μετὰ τῶν Φρυγῶν, Τρώων καὶ τῶν
 ἀρχαίων Ἰταλικῶν ἐθνῶν, ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἀρίαν
 ὁμοφυλίαν. Παλαιότατοι ἑλληνικοὶ συνοικισμοὶ καὶ
 τάφοι (μέχρι τῆς τρίτης χιλιετηρίδος) εὐρεθέντες
 εἰς τὰς Κυκλάδας, τὴν Θεσσαλίαν, Βοιωτίαν τοῦ
 λιθικοῦ (νεολιθικοῦ) ἔτι αἰῶνος. Κατὰ τὴν δευ-
 τέρην χιλιετηρίδα ὁ πολὺ ἀνεπτυγμένος **κρητι-**
κὸς ἢ κρητομυκηναϊκὸς πολιτισμὸς κατὰ
 τοὺς χρόνους τοῦ νέου κράτους τῆς Αἰγύπτου (πρῶ-
 τον μέγα κέντρον καὶ ἐστία αὐτοῦ ἡ **Κρήτη**:
 Κνωσός, Φιστὸς· τὸ ἀρχαιότερον ἀνάκτορον περὶ
 τὸ 2000· τὸ νεώτερον τῆς Κνωσοῦ περὶ τὸ
 1600—1400· ἐκείθεν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἑλ-
 λαδα: **Μυκῆναι**, **Τίρυνς**, Ὀρχομενὸς Βοιω-
 τίας **Μινύειος**)· μεγάλα εὐρήματα ἀνασκαφῶν,
τάφοι, **ἀνάκτορα**: μέγας πλοῦτος χρυσοῦν
 ἀντικειμένων τῆς τέχνης· τοιχογραφίαι· μεγάλη
 ἀγγειοπλαστικὴ καὶ ἀγγειογραφία (**μυκηναϊκὰ**
ἀγγεῖα· τὰ δὲ παλαιότερα αὐτῶν **καμαραϊκὰ** ἤδη
 περὶ τὸ 2000). Ἐξοχα ἔργα **μηχανικῆς**: ὁ **θη-**
σαυρὸς τοῦ Ἀτρείως (θολωτὸς βασιλικὸς τάφος ἐν
 Μυκῆναις)· προχώματα πρὸς κανονισμὸν τῶν ρευ-
 ματων καὶ ἀποξήρανσιν τῆς λίμνης **Κωπαΐδος** ἐν
 Ὀρχομενῷ ὑπὸ τῆς μεγάλης φυλῆς τῶν **Μινυῶν**.
 Δώδεκα **Ὀλύμπια θεότητες**· (ἀνθρωπομορ-
 φισμός)· ὕψιστος θεὸς **Ζεὺς**, μετ' αὐτοῦ **Ἥρα**,
Ποσειδῶν, **Δημήτηρ**, **Ἑστία**, **Ἥφαιστος**, **Ἄρης**,

Ἄπολλων, Ἄρτεμις, Ἄθηνᾶ (Παλλὰς Ἄθηνη), Ἄφροδίτη, Ἐρμῆς· Πλούτων (Ἄδης), Διώνυσος (Βάκχος)· ἄλλοι κατώτεροι θεοὶ γῆς καὶ ὑδάτων. Ὁρηκαεὐτικὰ κέντρα παλαιότατα Δωδώνη, Δελφοί. Ἄλλα τάξις ἱερατικὴ δὲν ὑπάρχει.

Παραδόσεις περὶ ξένων ἐποικίων εἰς τὴν χῶραν: Κάδμου ἐκ Φοινίκης εἰς Θήβας, Δαναοῦ ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἄργος, Κέκροπος ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀττικὴν· περὶ μεγάλου τινὸς βασιλέως Μίνωος ἐν Κρήτῃ· περὶ ἡρώων ἡμιθέων Ἡρακλέους (δῶδεκα ἄθλοι), Θησέως (Μινώταυρος), Πέλοπος υἱοῦ τοῦ Ταντάλου ἐκ Λυδίας εἰς τὴν Ἥλιον, περὶ κοινῶν ἐθνικῶν ἐκστρατειῶν, τῆς Ἄργοναυτικῆς (Ἰάσων, Ἰωλκός, Μήδεια), τῆς τῶν ἑπτὰ (βασιλέων) ἐπὶ Θύβας (Οἰδίπους, Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, Ἀντιγόνη καὶ Ἰορήνη), (1193 — 1184;) τῆς ἐπὶ Τροίαν (βασιλεὺς τῆς Ἰλίου ἢ Τροίας ὁ Πρίαμος· Ἐκτωρ, Πάρις, Αἰνείας· Ἀγαμέμνων βασιλεὺς τῆς πολυχρόστου Μυκῆνης, Μενέλαος, Ἀχιλλεύς, Ὀδυσσεύς, Νέστορ, Πάτροκλος, Αἴας ὁ τοῦ Ταλκμῶνος, Αἴας ὁ τοῦ Οἰλῆος, Ἰδομενεύς, Φιλοκτήτης). Ὄνομα τοῦ ἔθνους Ἀχαιοί, Δαναοί. Ἕλληνες λέγονται μόνοι οἱ ἐκ Φθίης τῆς Θεσσαλίας.

Πολίτευμα: κληρονομικὴ πατριαρχικὴ βασιλεία (βασιλεῖς ἢ ἄνακτες)· παρὰ τῷ βασιλεῖ ἡ βουλὴ γερόντων (ἀνάκτων καὶ αὐτῶν, ἢ βουλευφόρων, ἡγήτορων ἢ δὲ μεδόντων) ἤτοι τῶν εὐγενῶν, ἀρί-

στον· ἀγορὰ τοῦ δήμου (γενικὴ συνέλευσις τοῦ λαοῦ). Σχεδὸν πᾶσα πόλις ἀποτελεῖ ἰδιαιτερον βασιλεῖον. Ἐπιφανέστατος παντῶν ὁ τῶν Μυκηνῶν Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων. **Θαλασσοκρατία τῆς Κρήτης**: ἡ ἀνάμνησις αὐτῆς εἰς τὰς περὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως Μίνωος παραδόσεις (οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Κρήτης, οἱ Ἐτεόκρητες, ξένος λαός, πιθανῶς Κᾶρες, ἄρξαντες ποτε τῶν νήσων καὶ ἀνατολικῶν παραλίων τῆς Ἑλλάδος. Κατόπιν ὑπερισχύουσι καὶ ἐκεῖ οἱ Ἀχαιοὶ ἐκ τῆς Ἑλλάδος).

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΜΗΔΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ
(1104 — 500)

Πρὸ Χρ.

1104 (ε); **Εἰσβολὴ τῶν Δωριέων εἰς τὴν Πελοπόννησον** (καθοδος τῶν Ἡρακλειδῶν). Ἐκ τῶν βορείων Ἑλληνικῶν χωρῶν τῶν περὶ τὴν Πίνδον εἰσβάλλουσι πολεμικώτεροι, τραχύτεροι ἑλληνικαὶ φυλαὶ καὶ ἐγκαθίστανται εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ Θεσσαλίας μέχρι Κρήτης. Κατάλυσις τῶν πρῶτων ἐνδόξων (μυκηναϊκῶν) βασιλείων καὶ ἐξαφάνισις τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν.

1066 (ε); Ἐπιδρομὴ τῶν Δωριέων εἰς τὴν Ἀττικὴν. Θάνατος τοῦ Κόδρου, τελευταίου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ βασιλεία ἀντικαθίσταται ἐν Ἀθήναις ὑπὸ ἀρχοντείας (ἰσόβιος ἄρχων κατ' ἀρχάς).

1000—900. Ἰδρυσις τῶν αἰολικῶν, ἰωνικῶν καὶ δω-

ρικῶν ἀποικιῶν εἰς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἰς τὰς νήσους (Λέσβον, Χίον, Σάμον, Κῶν, Ρόδον). Γένεσις τῶν ὀμηρικῶν ἐπῶν (Ἰλιάδος, Ὀδυσσεΐας) ἐν Ἰωνίᾳ. Ἀποικοι: ἐξ Ἀρκαδίας καὶ ἀλλοχθέντες εἰς τὴν Κύπρον.

Περὶ τὸ 800. Ὁ ἐπικός ποιητὴς Ἡσίοδος ἐν Ἀσκηρῇ τῆς Βοιωτίας (Θεογονία, Ἔργα καὶ Ἡμέραι).

Βαθμιαία μετάδοσις ἀπὸ τὴν κληρονομικὴν πατριαρχικὴν βασιλίαν εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν (ἄριστοι ἢ εὐπατρίδαι καὶ ἵππεῖς ἢ πᾶσις οἱ περὶ τὸν βασιλέα πρότερον εὐγενεῖς τῆς χώρας), ἥτις μεταπίπτει εἰς ὀλιγαρχίαν. Ἡ ἐξέγερσις τοῦ δήμου φέρει εἰς τὴν τυραννίδα ἢ εἰς τὴν συγκερασμένην ἀριστοκρατίαν ἢ εἰς τὴν δημοκρατίαν.

820 (;) **Νομοθεσία τοῦ Λυκούργου ἐν Σπάρτῃ.** Οἱ Σπαρτιᾶται ἤτο: κατακτηταὶ Δωριεῖς (τὸ $\frac{1}{12}$ τοῦ πληθυσμοῦ) ἔχουν μόνοι πολιτικά δικαιώματα. Πελοιοκοι (οἱ ὑποταχθέντες αὐτόχθονες Ἀχαιοί), Εἰλωτες (οἱ δούλοι τῆς πολιτείας). Δύο βασιλεῖς, εἰκοσιοκτὼ γέροντες, ἐκκλησία (ἄλλα) τοῦ δήμου· κατόπιν πέντε ἔφοροι σπουδαιοτάτη ἀρχὴ τῆς πολιτείας.

776. **Πρώτη Ὀλυμπιάς.** Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος ὡς δεσμὸς ἐθνικὸς πάντων τῶν Ἑλλήνων· ὡσαύτως τὰ Νέμεια, Ἰσθμια, Πύθια. Μέγα ὄνομα τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν· ἡ ἀμφικτιονία τῶν Δελφῶν συνέ-

νωσις πολιτειῶν γειτονικῶν πρὸς ὑπεράσπισιν κοινῶν συμφερόντων. Καὶ ἄλλαι ἀμφικτιοναί περὶ ἱερά (οἶον τοῦ Ποσειδῶνος ἐν Καλαυρείᾳ). Βραδύτερον κοινὰ πόλεων (Βοιωτίας, Θεσσαλίας, κοινὸν Αἰτωλῶν, Ἀκαρνανῶν κ.τ.λ.).

750—550. **Ἰδρυσις ἀποικιῶν** ἰωνικῶν, δωρικῶν, ἀχαιϊκῶν εἰς τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τῆς Μεσογείου, ἰδίως εἰς τὴν νοτίαν Ἰταλίαν (Μεγάλη Ἑλλάς) καὶ Σικελίαν (734 Συράκουσαι, 708 Τάρας, 659 Βυζάντιον, 600 Μασσαλία) καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν (Κυρήνη, Βάρκη).

Περὶ τὸ 740. Πρῶτος μεσσηνιακὸς πόλεμος, Ἀριστόδημος (Ἰθώμη).

Περὶ τὸ 640. Δεύτερος μεσσηνιακὸς πόλεμος, Ἀριστομένης (Εἶρα)· ὁ ποιητὴς Τυρταῖος εἰς τὴν Σπάρτην.

Περὶ τὸ 600. **Περίανδρος**, υἱὸς τοῦ Κυψέλου, τύραννος τῆς Κορίνθου· μεγάλη ναυτικὴ δύναμις τῆς Κορίνθου· βιομηχανία, ἐμπόριον, τέχνη· ἀποικίαί Κέρκυρα (προηγουμένως ἦδη), Ἐπίδαμνος, Ἀπολλωνία, Ποτειδαία. Τῆς Χαλκίδος ἀρχὴ, ἀποικίαί καὶ ἐμπόριον. Κλεισθένης τύραννος τῆς Σικυῶνος. Εἰς τὰς Ἀθήνας ἀριστοκρατικὸν πολίτευμα (Εὐπατρίδαι)· ἐνιαύσιοι ἐννέα ἄρχοντες. Ἡ ἀπόπειρα τοῦ Κύλωνος ἀποτυγχάνει διὰ τῶν Ἀλμεωνιδῶν, οἵτινες ἐκδιώκουσι τὸν τύραννον καὶ θανατώνουσι τοὺς μετ' αὐτοῦ (Κυλώνειον ἄγος). Ἀύστηροὶ νόμοι τοῦ Δράκοντος (περὶ τὸ 624).

Περὶ τὸ 550. Ἡγεμονία τῆς Σπάρτης ἐν Πελοποννήσῳ. Αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Μικρῆς Ἀσίας ὑπὸ τοὺς Λυδοὺς καὶ ἀμέσως κατόπιν ὑπὸ τοὺς Πέρσας. Ὁ φιλόσοφος Θαλῆς ἐκ Μιλήτου.

Αἶων τῆς ἀκμῆς τῶν ἑλληνικῶν πολιτειῶν ὑπὸ τυράννοισ. Βιομηχανία, ἐμπόριον, μεγάλα κτίσματα (ναοί, ὑδραγωγεῖα), καλλιτεχνία (ἀρχαϊκὴ τέχνη): ἀγγειοπλαστικὴ καὶ ἀγγειογραφία, ζωγραφικὴ, γλυπτικὴ· οἱ ἀρχαιότατοι δωρικοὶ ναοί.

594. **Νομοθεσία τοῦ Σόλωνα** ἐν Ἀθήναις. Ἀποκοπή (ἐλάττωσις) τῶν χρῶν (σεισάχθεια). Διαίρεσις ὅλων τῶν πολιτῶν διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἐνάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων κατὰ τὸ εἰσόδημα τῆς κτηματικῆς μόνον περιουσίας (τίμημα, ἀρα τιμοκρατία) εἰς τέσσαρας τάξεις. Μέτοικοι καὶ δοῦλοι (σχεδὸν τὰ $\frac{3}{4}$ τοῦ πληθυσμοῦ) μένου ἀποκεκλεισμένοι τῆς πολιτείας. Ἐκλέξιμοι διὰ τὸ ἀξίωμα τῶν ἐνιαυσίων ἐννέα ἀρχόντων μόνον οἱ τῆς πρώτης τάξεως· διὰ δὲ τὸ τοῦ βουλευτοῦ (βουλή τῶν τετρακοσίων) οἱ ἐκ τῶν πρώτων τριῶν. Πασῶν τῶν τάξεων οἱ πολῖται μετέχουσι τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου ὁμοίως καὶ ὡς δικασταί (ἡλιασταί) εἰς τὰ δικαστήρια. Ἀνώτατον ἐποπτικὸν τῆς πολιτείας σῶμα καὶ δικαστήριον ἐπὶ φόνο καὶ ἐμπρησμῶ ἢ ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ

βουλή (ἐκ προὔπαρξάντων ἀνεπιλήπτων ἀρχόντων). Οἱ τῶν τριῶν πρώτων τάξεων ὑπηρετοῦν ὡς ὀπλίται, οἱ τῶν δύο πρώτων καὶ ὡς ἵππεῖς ἐπὶ ἰδίων ἵππων· οἱ τῆς πρώτης τάξεως, διηρημένοι εἰς τεσσαράκοντα ὀκτώ ναυκρατίας, καταρτίζουσι καὶ τὸν πολεμικὸν στόλον ἰδίᾳ δαπάνῃ. Οἱ τῆς τετάρτης τάξεως (θῆτες ἤτοι μικροὶ γεωργοί, ἀκτῆμονες ἐργαταί, χειρῶνακτες) ὡς ἐλαφροὶ (ψιλοὶ) στρατιῶται καὶ ναῦται.

560—527. **Πεισίστρατος** τύραννος τῶν Ἀθηναίων ἔνεκα τῶν διχονοιῶν τῶν μεγάλων γαιοκτημόνων, τῶν μέσων πολιτῶν καὶ τῶν μικρογεωργῶν ἢ κτηνοτρόφων. Διατηρεῖ τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνα. Δημόσια ἔργα τοῦ Πεισιστρατοῦ καὶ τῶν υἱῶν ἐν Ἀθήναις· ναοί, ἡ ἐννεάκρουρος. Ἐπέκτασις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου τῶν Ἀθηναίων δι' ἀποίκων εἰς τὴν Θρακικὴν χερσόνησον (ἀρχηγὸς Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου). Ὀργανωσις τῆς ἐορτῆς τῶν Παναθηναίων (534). Πρώτη ἀρχὴ τοῦ δράματος (Θέσπις). **Τέχνη:** ὁ παλαιὸς ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς (μεταξὺ τῶν κατόπιν Παρθενῶνος καὶ Ἐρεχθείου)· γλυπτικὴ, ἀγγειοπλαστικὴ, ἀγγειογραφία.

Περὶ τὸ 530. **Πολυκράτης** τύραννος τῆς Σάμου (μέγα ὑδραγωγεῖον). Ὁ φιλόσοφος Πυθαγόρας μεταναστεύει εἰς Κρότινα τῆς Κάτω Ἰταλίας.

527—510. Ἰππίας, διάδοχος τοῦ Πεισιστρατοῦ. Ὁ 514. ἀδελφὸς τοῦ Ἰππαρχοῦ δολοφονεῖται. (Ἄρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων).

510. Ἐξώσις τοῦ Ἰππίου βοηθεία τῶν Λακεδαιμονίων. Κατάλοις τῆς τυραννίδος.

Ὁ Κλεισθένης μεταρρυθμίζει τὸ Σολώνειον πολίτευμα. Διαίρεσις τῶν πολιτῶν εἰς δέκα φυλάς· βουλή τῶν πεντακοσίων (πεντήκοντα ἐξ ἐκάστης φυλῆς, ὧν μία κατὰ ἓν δέκατον τοῦ ἔτους προεδρεύει : *πρυτανεῖς, πρυτανεία*)· ὀστρακισμὸς πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ φιλοδοξῶν τεινόντων εἰς τὴν τυραννίδα. Ἀποκρούονται οἱ Σπαρτιάται, ζητοῦντες νὰ βοηθήσωσι τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀντιδραστικούς (ἀριστοκρατικούς). Νικῶνται οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ Χαλκιδεῖς, συμμαχοῦντες πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Αἱ νῆκαι, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῶν τυράννων καὶ καθαρώτεραι φιλοσοφικαὶ ἰδέαι (Πυθαγόρειος φιλοσοφία) ἐπιφέρουν ἠθικὴν ἀναμόρφωσιν εἰς τὰς Ἀθήνας, συντελοῦντος καὶ τοῦ ἐκ τῶν Περσῶν φόβου (παθήματα τῶν Ἰώνων, καταστροφή τῆς Μιλήτου). Νέα κτίσματα· πιθανῶς τότε ἢ ἴσως μετὰ τὸ 490 ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τοῦ ἐπὶ Περικλέους κατόπιν τελειωθέντος νέου ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς (Παρθενῶνος). Ἀττικὴ ἀγγειοπλαστικὴ (ἐρυθρόμορφα ἀγγεῖα μετὰ τὰ μελανόμορφα) καὶ γλυπτικὴ διέρχονται στάδια μεγάλης ἀνεπτυξέως πρὸς τὴν εὐθὺς κατόπιν τελειότητα. Τυράννοι καὶ εἰς τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα. Γέλων τῶν Συρακουσῶν (ἀπὸ τοῦ 484). Οἱ Κροτωνιάται καταστρέφουσι τὸ 510 τὴν πλουσίαν Σύβαριν. Ἀκμὴ πανταχοῦ τῆς τέχνης (ἀνεπτυγμένη ἀρ-

χαῖ-ἡ τέχνη)· διάφορα ἐργαστήρια (σχολαί) ἐν Ἀττικῇ, Αἰγύπτῳ, Ἀργεῖ, Χίῳ, Ἰωνίᾳ. Καὶ τῆς ποιήσεως· ἤδη περὶ τὸ 700 οἱ ἐλεγεῖακοὶ Καλλίνος ὁ Ἐφέσιος, περὶ τὸ 630 Μίμνερος ὁ Κολοφώνιος, περὶ τὸ 550 Σόλων ἐν Ἀθήναις καὶ Θεόγνις ἐν Μεγάροις· οἱ λυρικοὶ Τέρπανδρος ὁ Λέσβιος περὶ τὸ 700 ἐν Σπάρτῃ, Ἀλκμάν περὶ τὸ 660 ἐν Λέσβῳ, Σηοίχορος ἐν Ἰμέρᾳ περὶ τὸ 600, Ἀρίων ὁ Λέσβιος φίλος τοῦ Περιάνδρου, Ἴρυνκος ὁ Ῥηγῖνος περὶ τὸ 530, οἱ Αἰολεῖς ὁ Ἀλκαῖος καὶ ἡ Σαπφῶ Λέσβιοι περὶ τὸ 660, ὁ Ἴων Ἀνακρέων περὶ τὸ 540, οἱ σατυρικοὶ Ἀρχίλοχος ἐκ Παρου περὶ τὸ 700 καὶ Ἰλλυῶναξ ὁ Ἐφέσιος περὶ τὸ 640 καὶ ἀργότερα ἐπὶ τῶν Περσικῶν πολέμων Σιμωνίδης ὁ Κεῖος καὶ Πίνδαρος ὁ Θηβαῖος. — Εἰς τὴν Ἰωνίαν ἀρχαί τῆς φιλοσοφίας (ὡς φυσικῆς ἐπιστήμης κατ' ἀρχάς) καὶ τῆς γεωγραφίας καὶ ἐθνολογίας· Θαλῆς, Πυθαγόρος, Ξενοφάνης, Παρμενίδης, Ζήνων, Ἐκασταῖος. Ἐκ τούτων περιώνυμοι γίνονται οἱ ὀνομασθέντες ἑπτὰ σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, Βίαις ὁ Πρινηεύς, Πυθαγόρος ὁ Μυτιληναῖος, Περιάνδρος ὁ Κορίνθιος, Χειλίων ὁ Λακεδαιμόνιος, Κλεόβουλος ὁ Ῥόδιος, Σόλων ὁ Ἀθηναῖος· παρ' ἐκάστου αὐτῶν παρεδόθη μία τῶν περιφήμων γνώμων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι τὸν δεκάλογον τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ἠθικῆς (τὸ Μηδὲν ἄγαν καὶ τὸ Πᾶν μέτρον ἄριστον καὶ τὰ

λοιπὰ καὶ τὸ ὕψιστον πάντων, ὅπερ εἰς αὐτὸν τὸν θεὸν ἀπεδόθη, τὸ Γνωθί· σαυτόν).

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΙ ΜΑΧΗΣ
(500 — 338)

500—449. Μηδικοὶ πόλεμοι.

500—494. Ἐπανάστασις τῶν Ἰώνων κατὰ τῶν Περσῶν (*Αρισταγόρας καὶ *Ισιαῖος*). Ἄθηναῖοι καὶ Ἑσπεριεῖς πέμπουν εἰς τοὺς Ἴωνας βοήθειαν.

493. Ἐκστρατεία τοῦ *Μαρδονίου* κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀποτυγχάνει. Ὁ στόλος του καταστρέφεται ὑπὸ τρικυμίας παρὰ τὸν Ἄθω.

490. Ἡ ἐν *Μαραθῶνι μάχῃ*· οἱ Πέρσαι (*Δαῖτις* (Σεπτ.) καὶ *Ἀρταφέρνης*) νικῶνται ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (σύμμαχοι *Πλαταιεῖς*) ὑπὸ τὸν *Μιλτιάδην* (τὸν *Κίμωνος*). — Ἀνταγωνισμὸς πολιτικὸς μεταξὺ *Ἀριστείδου* καὶ *Θεμιστοκλέους*, ὅστις πείθει τοὺς Ἀθηναίους νὰ συγκροτήσωσι στόλον (λιμὴν τοῦ *Πειραιῶς* ἀντὶ τοῦ ἐν *Φαλήρῳ*).

481—480. Ἐκστρατεία τοῦ *Ξέρξου* κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

480. Ἡρωϊκὸς τοῦ *Λεωνίδου* θάνατος ἐν *Θερμοπύλαις*· (θάνατος τριακοσίων Σπαρτιατῶν καὶ ἑπτακοσίων Θεσπιέων). Ἡ παρὰ τὸ ἀκρωτήριο *Ἀρτεμίσιον* ναυμαχία. Ἡ νίκη μένει ἀναποφασιστος.

480. Εἰς τὸν *Ξέρξην* ὑποκύπτει πᾶσα ἡ κεντρικὴ (Σεπτεμ.) Ἑλλάς, καταστροφὴ τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν

Ἀθηνῶν, πυρπόλησις τῆς Ἀκροπόλεως. Ἡ ἐν *Σαλαμῖνι ναυμαχία* (*Εὐρυβιάδης*, *Θεμιστοκλῆς*). Ἡττημένος ὁ *Ξέρξης* ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἀσίαν. Ὁ *Μαρδόνιος* μένει ἐν *Θεσσαλίᾳ* μὲ στρατὸν πολυάριθμον.

Οἱ ἐν *Σικελίᾳ* Ἕλληνες ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ *Γέλωνος*, βασιλέως τῶν *Συρακουσῶν*, καὶ τοῦ *Θήρωνος*, βασιλέως τοῦ Ἀκράγαντος, νικῶσι παρὰ τὴν *Ἰμέραν* τοὺς *Καρχηδονίους*.

479. Ἡ ἐν *Πλαταιαῖς μάχῃ*· οἱ Ἕλληνες (Σεπτ. νικῶσι τοὺς Πέρσας καὶ τοὺς συμμαχοῦντας μετ' αὐτῶν Ἕλληνας (Θηβαίους)· *Ἀριστείδης* καὶ *Πανουσίας*).

479—449. Ἐπιθετικὸς πόλεμος τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν.

479. Ἡ ἐν *Μυκάλῃ μάχῃ* (ἀκρωτήριο ἀντικρὸ τῆς *Σάμου*)· οἱ Ἕλληνες (κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἐν *Πλαταιαῖς μάχης*;) προσβαλλοὺν τοὺς ἀνελεύσαντας τὰ πλοῖα των Πέρσας, κυριεύουν τὸ στρατόπεδον καὶ πυρπολοῦν τὸν στόλον (*Γεωτυχίδας* ὁ *Σπαρτιάτης*, *Ξάνθιππος* ὁ Ἀθηναῖος). *Σάμος*, *Δέσβος*, *Χίος*, ἔπειτα δὲ καὶ ὄλαι αἰ παρχλ. τῆς *Μικρᾶς Ἀσίας* πόλεις προστίθενται εἰς τὴν ἑλληνικὴν συμμαχίαν. Ἄλλ' οἱ μὲν *Πελοποννήσιοι* ἐπιστρέφουσι εἰς τὰς ἐστίας των, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Ἴωνες καταλαμβάνουσι τὴν *Σησιόν*.

Ἄνοικοδόμησις καὶ ὀχύρωσις τῶν Ἀθηνῶν (*τέχνασμα*

τοῦ Θεμιστοκλέους). Ὀχύρωσις τοῦ Πειραιῶς.
478 (:) Μεταρρῦθμισις τοῦ ἀθηναϊκοῦ πολιτεύματος ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον διὰ τοῦ Ἀριστείδου καὶ τῶν τεσσάρων τάξεων οἱ πολῖται ἀποκτοῦν τὸ δικαίωμα τῆς εἰς τὰ δημόσια ἀξιώματα συμμετοχῆς.

Ὁ ἑλληνικὸς στόλος (Πελοποννήσιοι, Ἀθηναῖοι καὶ Ἴωνες) ἐκδιώκει τὰς περσικὰς φρουρὰς ἐκ τῆς Κύπρου καὶ ἐλευθερώνει τὸ Βυζάντιον. Ὑπεροπτικὸς τρόπος τοῦ Πausανίου πρὸς τοὺς συμμάχους· συνεννοήσεις αὐτοῦ πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ ἀνάκλησις εἰς Σπάρτην. Οἱ Σπαρτιάται ἀποσύρονται ἐκ τοῦ κατὰ θάλασσαν πολέμου. Ἀρχηγοὶ τοῦ στόλου Ἀριστείδης καὶ Κίμων· φιλόφρων αὐτῶν συμπεριφορὰ πρὸς τοὺς συμμάχους.

477. Μεταβίβασις τῆς κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίας ἀπὸ τῶν Σπαρτιατῶν εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ καταρτισμὸς **συμμαχίας** περιλαμβανούσης τὰς πλείστας τῶν παρκλιῶν πόλεων καὶ νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους. Ὁρησκευτικὸν κέντρον αὐτῆς ὁ ἐν Δῆλῳ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπου φυλάττεται καὶ τὸ κοινὸν ταμεῖον τοῦ στόλου. Αἱ μικρότεραι πολιτεῖαι συμμετέχουσι τῆς συμμαχίας μόνον χρηματικῶς πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ κατὰ Περσῶν πολέμου· βραχδύτερον δὲ τὸ σύστημα τοῦτο προτιμοῦν καὶ αἱ μεγαλύτεραι.

Ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ Θεμιστοκλέους καὶ Ἀριστείδου. Ὀστρακισμὸς Θεμιστοκλέους. Θάνατος

Πανσαίου (467)· ὑποψίαι κατὰ Θεμιστοκλέους, ὅστις καταφεύγει εἰς τοὺς Πέρσας· θάνατος αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ τῇ ἐπὶ Μαιάνδρῳ (460).

467. Ἀποθνήσκει ὁ Ἀριστείδης. Αὐξήσις τῆς δυνάμεως τοῦ Κίμωνος καὶ νῆκαι αὐτοῦ κατὰ Περσῶν. Καθυπόταξις τῆς ἐκ τῆς συμμαχίας ἀποστάσης Νάξου.

465. Οἱ Πέρσαι ἠττῶνται ὑπὸ τοῦ Κίμωνος ἐν ναυμαχίᾳ καὶ πεζομαχίᾳ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ **Εὐρυμέδοντος**. Ὁ Κίμων ἐκδιώκει τοὺς Πέρσας ἐκ τῆς Θορκικῆς χερσονήσου, ἀποκαθιστᾷ τὴν αὐτοῦ ἀθηναϊκὴν ἀποικίαν, καθυποτάσσει τὴν ἀποστάσαν ἐκ τῆς συμμαχίας Θάσον.

464—456. Σεισμὸς ἐν Σπάρτῃ. Ἐπανάστασις Εἰλώτων ἐν Λακωνικῇ καὶ Μεσσηνίᾳ. Τρίτος μεσσηνιακὸς πόλεμος. Οἱ Σπαρτιάται ἀποπέμπουν τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (κατὰ προτροπὴν τοῦ Κίμωνος) σταλεῖσαν βοήθειαν (461). Οἱ Ἀθηναῖοι συμμαχοῦν πρὸς τοὺς Ἀργεῖους, ἀντιπάλους τῶν Σπαρτιατῶν ἐν Πελοποννήσῳ.

Τὸ δημοκρατικὸν κόμμα ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ **Εφιάλτου** καὶ **Περικλέους** ἐναντίον τῆς φιλολακωνικῆς πολιτικῆς τοῦ Κίμωνος· εἰσάγονται τὰ θεωρικὰ ἤτοι διανομὴ μισθοῦ εἰς τοὺς πτωχοτέρους πολίτας χάριν τῶν ἑορτῶν· ἀκολούθως καὶ μισθοὶ δικαστικοί, βουλευτικοί, στρατιωτικοί.

454. Ὀλεθρὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν Αἴγυπτῳ, οἵτινες μὲ στόλον καὶ στρατὸν ἐβοήθουν τοὺς ἐπαναστατήσαντας κατὰ τῶν Περσῶν Αἴγυπτίους.
460. Διὰ νόμου εἰσαχθέντος ὑπὸ τοῦ Ἐφιάλτου ἀφαιρεῖται τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ τῆς πολιτείας ἐποπτείας ἀπὸ τὸν Ἄρειον πάγον, ὅστις οὕτω περιορίζεται εἰς μόνα τὰ δικαστικά καθήκοντα. Ὀστρακισμὸς τοῦ Κίμωνος.
- 460—454. Κτίζεται τὸ Μακρὸν τεῖχος εἰς Πειραιᾶ καὶ τὸ Φαληρικόν. Τὸ **δυμμαχικὸν ταμεῖον** μεταφέρεται ἐκ Δήλου εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν συμμάχων λαμβάνουν τὸν χαρακτῆρα τακτικῆς φορολογίας, οἱ σύμμαχοι κατανατοῦν ἐπήμοσι καὶ αἱ Ἀθῆναι πρωτεύουσα μεγάλου νησιωτικοῦ κράτους (νησιῶται καὶ παράλια πόλεις).
459. Κτίζονται τὰ Μακρὰ τεῖχη Μεγάρων πρὸς τὸν λιμένα Νίσαιαν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, βοηθούτων τοὺς Μεγαρεῖς κατὰ τῶν Κορινθίων, Αἰγινητῶν καὶ Ἐπιδαυρίων, οὓς καὶ νικῶσι δις
458. κατὰ θάλασσαν.
- 457—445. Πόλεμος Σπαρτιατῶν καὶ Βοιωτῶν κατὰ τῶν Ἀθηναίων.
457. Ἡ ἐν Τανάγρα μάχη. Νικῶσιν οἱ Σπαρτιαῖται. Σπονδῆ· Ἀθηναίων καὶ Σπαρτιατῶν.
456. Οἱ Ἀθηναῖοι νικοῦν τοὺς Θηβαίους παρὰ τὰ Οἰνόφυτα. Κυριεύουν τὴν Αἴγιναν καὶ καθιστῶσι φόρου ὑποτελῆ.

- Ἀποικίζουσι τοὺς Μεσσηνίους εἰς Ναύπακτον.
454. Ἀνακαλεῖται ὁ Κίμων ἐκ τῆς ἐξορίας.
451. Πενταετεῖς σπονδαὶ μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Σπαρτιατῶν. Ὁ Κίμων ἐκπλεῖε κατὰ τῶν Περσῶν, ἀλλὰ πολιορκῶν τὸ Κίτιον τῆς Κύπρου ἀποθνήσκει· ὁ στρατὸς αὐτοῦ ὁμως νικᾷ τοὺς Πέρσας (Φοίνικας καὶ Κίλικας)
- 449 κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἐν Σαλαμῖνι Κύπρου.
447. Ἦττα τῶν Ἀθηναίων παρὰ τὴν Κορώνειαν τῆς Βοιωτίας. Οἱ ἀριστοκρατικοὶ ὑπερισχέουν ἐν Βοιωτίᾳ, Φωκίδι, Λοκρίδι, Μεγάροις, οἱ Ἀθηναῖοι ὑποχωροῦν. Οἱ Σπαρτιαῖται πέμπουν στρατὸν εἰς τὴν Ἀττικὴν ὑπὸ τὸν βασιλέα Πλειστοάνακτα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐν Εὐβοίᾳ ἐπαναστάσεως κατὰ τῶν Ἀθηναίων· ὁ Περικλῆς διὰ δωροδοκίας κατορθώνει τὴν ἀποχώρησιν τῶν Σπαρτιατῶν καὶ ὑποτάσσει τὴν Εὐβοίαν (Ἀθηναῖοι κληροῦχοι).
445. Τριακοντούτιδες σπονδαὶ μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Σπαρτιατῶν, δι' ὧν ἀναγνωρίζονται ὡς ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων δύο συμμαχίαι ἐν Ἑλλάδι· ἡ Πελοποννησιακὴ καὶ ἡ Ἀθηναϊκὴ. Περὶ τοῦτον τὸν χρόνον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κίμωνος, ἀθηναϊκὴ προεβεία ὑπὸ τὸν Καλλιαν εἰς Σοῦσα. Σιωπηρὰ ἀναγνωρίσις τῶν ἀμοιβαίων κητέων ἀνευ ἐπισήμου εἰρήνης (ἢ δῆθεν Κιμῶνεις εἰρήνη).
- 444 — 429. Ἀκμὴ τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ Περικλέους (προσάτης τοῦ δήμου μετὰ τὸν ὄστρα-

κισμὸν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος *Θουκυδίδου*, ὄχι τοῦ ἱστορικοῦ). Ἀποικίαι ἀθηναϊκαὶ εἰς τὴν *Θρακικὴν χερσόνησον*, εἰς τοὺς *Θουρίους* καὶ εἰς τὴν *Ἀμφίπολιν* ἐνίσχυσις τῶν ἐμπορικῶν συμφερόντων τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὸν *Ἐβξεινον Πόντον*· δεῦτερον *Μακρόντιεχος* εἰς *Πειραιᾶ*.

Πολυτελῆ κτίσματα ἐν Ἀθήναις: συντέλεισις τοῦ *νεοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς* (βραδύτερον ὑπερισχύει τὸ ὄνομα *Παρθενῶν*)· ἀρχιτέκτων *Ἰκτίνος*· τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, *ζωοφόρος*, ἀειτώματα (*Φειδίας*)· *Προπύλαια* (*Μνησικλῆς*)· χαλκῆ *Ἀθηνᾶ πρόμαχος*· ὁ *Φειδίας* καὶ εἰς τὴν *Ὀλυμπίαν* (χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ *Διός*)·

Δραματικοὶ ποιηταί: *Αἰσχύλος* (526 — 456),

Σοφοκλῆς (496 — 405), *Εὐριπίδης* (480 — 406)· ὁ κωμικὸς *Ἀριστοφάνης* (450 — 388).

Ἱστοριογράφοι: *Ἡρόδοτος* ὁ Ἀλικαρνασσεύς (484 — 424;), *Θουκυδίδης* (470 — 400;).

Φιλόσοφοι: *Ἀναξαγόρας* *Κλαζομένιος* (*Ἐμπεδοκλῆς Ἀκραγαντῖνος*, *Δημόκριτος Ἀβδηρίτης* περὶ τὰ 450), *Πρωταγόρας* ὁ περιφημότατος τῶν σοφιστῶν ἤτοι διδασκαλῶν σοφίας καὶ τῆς ῥητορικῆς· *Σωκράτης* (469 — 399).

431 — 404. Πελοποννησιακὸς πόλεμος· σχεδὸν πάντες οἱ *Πελοποννήσιοι*, οἱ *Βοιωτοὶ* καὶ οἱ *Φωκεῖς*; μετὰ τῆς *Σπάρτης* κατὰ τῶν Ἀθηνῶν **αἰτίαι**: ζήλοτυπία τῶν δωρικῶν πολιτειῶν

διὰ τὴν αὐξουσαν δύναμιν τῶν Ἀθηνῶν (ἐμπορικὰ συμφέροντα τῶν *Κορινθίων*), ἡ φιλαρχία τῶν Ἀθηναίων, ἡ δυσαρέσκεια τῶν ὑπηκόων.

431 — 425. Πέντε ἐπιδρομαὶ τῶν *Πελοποννησίων* εἰς τὴν Ἀττικὴν. *Ἀρχιδάμειος* πόλεμος.

430. Ὁ *λοιοῦς* ἐν Ἀθήναις (ὁ ἰατρὸς *Ἰπποκράτης* ὁ *Κῶς*).

429. **Θάνατος τοῦ *Περικλέους***· ὁ *Κλέων* ἀρχηγὸς τοῦ δήμου, ὁ *Νικίας* τῶν ἀριστοκρατικῶν.

427. Σκληρὰ τιμωρία τῶν ἀποστάντων *Μυτιληναίων*.

425. Οἱ Ἀθηναῖοι καταλαμβάνουσι τὴν *Πύλον*· αἰχμαλωσία τῶν ἐν *Σφρακτηρίᾳ* *Σπαρτιατῶν* ὑπὸ *Κλέωνος*.

422. Μάχη παρὰ τὴν Ἀμφίπολιν. Οἱ Ἀθηναῖοι (*Κλέων*) νικῶνται ὑπὸ τῶν *Σπαρτιατῶν* (*Βρασίδα*;)· θάνατος ἀμφοτέρων τῶν ἀρχηγῶν.

421. *Νικίειος εἰρήνη* (ὑπουργὸς εἰρήνης).

418. Ὁ πόλεμος ἀρχίζει πάλιν εἰς τὴν Ἀργολίδα (*Ἀλκιβιάδης*). Ἡ ἐν *Μαντινείᾳ* νίκη τῶν *Σπαρτιατῶν* κατ' Ἀθηναίων καὶ Ἀργείων.

415 — 413. Ἡ ἐπὶ *Σικελίαν* ἐκστρατεία· μεγάλα σχέδια τῶν Ἀθηναίων· πολιορκία *Συρακουσῶν*. Ὁ *Ἀλκιβιάδης* ἀνακαλεῖται διὰ τὴν δικασθῆναι ὡς συνένοχος τῶν *Ἐρμοκοπιδῶν* καὶ ὡς ἀσεβήσας εἰς τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια καὶ καταφεύγει εἰς *Σπάρτην*, ὅπου ἐνεργεῖ ἐναντίον τῆς πατρίδος του. Οἱ *Σπαρτιαταὶ* πέμπουσι τὸν *Γύλιππον* μὲ βοήθειαν εἰς *Συρακούσας*. *Πανω-*

λεθρία τοῦ στόλου καὶ τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀθηναίων (Νικίας καὶ Δημοσθένης).

413. Οἱ Λακεδαιμόνιοι καταλαμβάνουν τὴν Δεκέλειαν (ὁ Δεκελεικὸς πόλεμος 413—404). Ἀποστασία τῶν συμμάχων. Ἀνάμιξις τῶν Περσῶν εἰς τὸν πόλεμον.

411. Ὀλιγαρχικὴ μεταπολίτευσις ἐν Ἀθήναις (ἀρχὴ τῶν τετρακοσίων, βραχυχρόνιος). Ὁ Ἀλκιβιάδης ἀνκληθεὶς ἐκπλέει μὲ στόλον ἀθηναϊκόν, νικᾷ τοὺς Λακεδαιμονίους παρὰ τὴν Ἄβυδον καὶ Σηστόν (410), καταλαμβάνει τὸ Βυζάντιον (409) καὶ ἐπανέρχεται εἰς Ἀθήνας ἐν θριάμβῳ (408).

407. Εἰς τὴν παρὰ τὸ Νότιον (εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἐφέσου) ναυμαχίαν νικῶνται ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὅστις πάλιν ἀφαιρεῖται τὴν ναυαρχίαν καὶ ἀποσύρεται εἰς τὴν Θρακικὴν χερσόνησον.

406. Νίκη τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν παρὰ τὰς νήσους Ἀργινούσας (νοτιοδυτ. τῆς Λέσβου) ναυμαχίαν Καλλικρατίδας. Οἱ νικηφόροι στρατηγοὶ καταδικάζονται εἰς θάνατον ὡς ἀμελήσαντες τῆς σωτηρίας τῶν ναυαγῶν.

405. Ὁ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς (παρὰ τὴν Λάμψακον) ὄλεθρος τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου (σύλληψις τῶν πλοίων ἐνῷ οἱ ναῦται ἦσαν διεσκορπισμένοι· προδοσία στρατηγῶν· μόνον ὁ

Κόνων διαφεύγει μὲ ἑπτὰ πλοῖα). Πολιορκία τῶν Ἀθηναίων κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν.

404. Παράδοσις τῶν Ἀθηναίων· καθαιρέσις τῶν Μακρῶν τειχῶν καὶ τῶν τοῦ Πειραιῶς· κατάλυσις τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ταπεινώσις τῶν Ἀθηναίων. — Ἐν Συρακούσαις τύραννος Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος.

404—371. Μεγάλῃ ἡγεμονία τῶν Σπαρτιατῶν. Κατάθλιψις τῶν συμμάχων.

403. Ἡ ὀλιγαρχικὴ κυβέρνησις τῶν Ἀθηναίων (οἱ τριάκοντα τύραννοι, πολυάριθμοι θάνατοι καὶ δημεύσεις), ἀνατρέπεται ὑπὸ τοῦ Θρασυβούλου. Ἀποκατάστασις τῆς δημοκρατίας.

401—400. Κῦρος ὁ νεώτερος ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀρταξέρξου Β'. ἀνάβασις τῶν μυρρίων· ὁ Κῦρος πίπτει εἰς τὴν παρὰ τὰ Κούραξα μάχην· ὁ σατράπης Τισσαφέρνης· ἐπιστροφὴ (κατάβασις) τῶν Ἑλλήνων (Ξενοφῶν).

399. Ὁ Σωκράτης καταδικάζεται ἐν Ἀθήναις νὰ πῆ τὸ κώνειον. Ὁ μαθητὴς του Πλάτων ἰδρυτὴς (περὶ τὸ 387) τῆς Ἀκαδημίας. Ἀκμὴ τῆς φιλοσοφίας ἐν Ἀθήναις, κατόπιν καὶ τῆς ὀπτορικῆς (Ἀντιφῶν, Λυσίας, Ἰσοκράτης, κατόπιν Δημοσθένης, Αἰσχίνης, Ὑπερείδης, Λυκοῦργος)· ἱστοριογράφοι: Ξενοφῶν (ἀπέθ. περὶ τὸ 354), Εφορος, Θεόπομπος· δευτέρα ἀκμὴ τῆς καλλιτεχνίας: οἱ γλύπται Σκόπας, Πραξιτέλης, Λεωχάρης, κατόπιν

ὁ Δύσιππος, οἱ ζωγράφοι Ζεῦξις, Παρράσιος, Ἀπελλῆς).

399—394. Πόλεμος τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ Περσῶν (Ἀγροσίλαος).

395—387. Κορινθιακὸς ἢ Βοιωτικὸς πόλεμος (ὑποκινήσει καὶ χρηματικῇ ὑποστήριξει τῶν Περσῶν πολεμοῦν κατὰ τῆς Σπάρτης συμμαχοῦντες οἱ Θηβαῖοι, Κορίνθιοι, Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι).

395. Ὁ Δύσανδρος πίπτει παρὰ τὴν Ἀλίαρτον.

394. Νίκη τοῦ Κόνωνος (διοικοῦντος τὸν περσικὸν στόλον, σατράπης Φαρνάβαζος) κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν ἐν Κνίδῳ. Ἀνοικοδόμησις τῶν Μακρῶν τειχῶν διὰ τοῦ Κόνωνος. Νίκη τοῦ Ἀγροσίλαου ἐν Κορωνείᾳ κατὰ Θηβαίων, Κορινθίων, Ἀθηναίων. Μάχαι περὶ τὴν Κόρινθον (Ἰφικράτης, πελτασταὶ μισθοφόροι).

387. Ἡ ἐπ' Ἀνταλκίδου εἰρήνη ὑπαγορεύεται ὑπὸ τῶν Περσῶν, εἰς οὓς ἐγκαταλείπονται οἱ Ἑλληνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ αἱ νῆσοι Κλαζομεναὶ καὶ Κύπρος.

383. Κατάληψις τῆς Καδμείας (ἄκροπόλεως τῶν Θηβῶν) ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν.

379. Ἀπελευθέρωσις τῆς Καδμείας (Πελοπίδας).

379—362. Πόλεμος Σπαρτιατῶν καὶ Θηβαίων.

378. Δευτέρα κατὰ θάλασσαν συμμαχία τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ παρὰ τὴν Νάξον κατὰ θάλασσαν νίκη τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Πελοποννησίων (Χαβρίας)

καὶ ἡ παρὰ τὴν Λευκάδα (Τιμόθεος). Εἰρήνη μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν. Ἐξω αὐτῆς μένου οἱ Θηβαῖοι.

371. Ἡ ἐν Λεύκτροις (χωρὶφ παρὰ τὰς Θεσπιάς Βοιωτίας) μάχην· νίκη τῶν Θηβαίων (Ἐπαμεινώνδας) κατὰ Σπαρτιατῶν (Κλεόμβροτος).

371—362. Ἡγεμονία τῶν Θηβαίων. Τέσσαρες εἰσβολαὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον· ἀπελευθέρωσις τῶν Μεσσηνίων, κτίσις Μεσσήνης (370)· τρεῖς εἰς Θεσσαλίαν (τύραννος τῶν Φερῶν Ἀλέξανδρος· πίπτει ὁ Πελοπίδας).

362. Ἡ ἐν Μαντινείᾳ μάχην. Θάνατος Ἐπαμεινώνδου.

Ἄκρισία ἐν Ἑλλάδι: ἡ Σπάρτη ἐξησθενωμένη καὶ ταπεινωμένη· (ὁ Ἀγροσίλαος μεταβαίνει εἰς Αἴγυπτον πρὸς ὑποστήριξιν τῶν κατὰ Περσῶν ἐπαναστάντων· ἀποθνήσκει τῷ 360 ἐπιστρέφων εἰς Σπάρτην)· αἱ Θῆβαι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν των ἐστερημέναι· μετ' ὀλίγον καὶ αἱ Ἀθηναὶ ἀποβάλλουν τὴν μόλις ἐπανακτηθεῖσαν διὰ τῆς δευτέρας συμμαχίας δύναμιν. Νέος παράγων εἰσέρχεται μετ' οὐ πολὺ εἰς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα, ἡ Μακεδονικὴ δύναμις.

339—336. Φίλιππος βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας. Ὁργανώνει τὸν στρατὸν (ἡ μακεδονικὴ φάλαγξ), ἐνισχύει τὴν Μακεδονίαν κατὰ τῶν γειτόνων Παισίων καὶ Ἰλλυριῶν, ἐκτείνει τὰ ὅρια τοῦ κράτους πρὸς τὴν Θράκην, δι' ἐπι-

- τηδείας πολιτικῆς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐγκαίρου ἐνεργείας κυριεύει Ἀμφίπολιν, Πύδναν, Ποτειδαίαν, Μεθώνην, καταλαμβάνει τὰ πλοῦσια μεταλλεῖα τοῦ Πηγαίου, κτιζει τοὺς Φιλίππους.
- 357—355. Πόλεμος κατὰ τῶν Ἀθηναίων τῶν συμμαχῶν αὐτῶν Χίων, Κρήων, Ροδίων, Βυζαντιῶν ἀναγκώρισις τῆς ἀνεξαρτησίας των. Τὰ περισσεύματα τῶν οἰκονομικῶν τῶν Ἀθηναίων διανέμονται εἰς τοὺς πολίτας ὡς θεωρικά.
- 355—346. Ἰερός πόλεμος κατὰ τῶν Φωκέων καταλαβόντων τοὺς Δελφούς. Ἐπέμβασις τοῦ Φιλίππου βοηθοῦντος τοὺς Θηβαίους κατὰ Φωκέων. Καταστροφή τῶν Φωκέων. Ὁ Φίλιππος μέλος τοῦ ἀμφικτιονικοῦ συνεδρίου.
348. Ἄλωσις καὶ καταστροφή τῆς Ὀλύνθου ὑπὸ τοῦ Φιλίππου. Ὁ Δημοσθένης κατὰ τῶν φιλοδόξων σχεδίων τοῦ Φιλίππου (Φιλιππικοί, Ὀλυνθιακοὶ λόγοι), πανταχοῦ ἐνεργοῦντος ἐν Ἑλλάδι διὰ τῶν φίλων του (φιλιππίζοντες) πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐπιρροῆς του καὶ ἐπικράτησιν τῆς ἰδικῆς του δυνάμεως.
346. Φιλοκράτειος εἰρήνη Φιλίππου καὶ Ἀθηναίων.
343. Ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν Διονύσιος ὁ νεώτερος ἐκδιώκεται ὑπὸ Τιμολέοντος, πεμφθέντος ἐκ Κορίνθου.
340. Ὁ Φίλιππος πολιορκεῖ Πέρινθον καὶ Βυζάντιον.
339. Προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀμφικτιόνων (ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνης, ἀντίπαλος τοῦ Δημοσθένους, βοηθῶν

- τὰ σχέδια τοῦ Φιλίππου) κατὰ τῶν Ἀμφισσέων, καταλαμβάνει τὴν Ἐλλάτιαν. Μεγάλῃ ταρχῇ ἐν Ἀθήναις, διὰ τὴν ἀπειλητικὴν αὐτὴν στάσιν τοῦ Φιλίππου, φίλους ἔχοντας καὶ τοὺς Βοιωτοὺς. Ἄλλ' ὁ Δημοσθένης ἐλκύει καὶ τοὺς Θηβαίους εἰς τὴν μετὰ τῶν Ἀθηναίων κατὰ τοῦ Φιλίππου συμμαχίαν, καθὼς καὶ ἄλλους πολλοὺς Ἕλληνας (Φωκεῖς, Κορινθίους, Ἀχαιοὺς). Ὁ Φίλιππος κυριεύει τὴν Ἀμφισσαν καὶ εἰσβάλλει εἰς τὴν Βοιωτίαν.
338. Ἡ ἐν Χαιρωνεῖα μάχη. Νίκη τοῦ Φίλιππου (ὁ ἱερός λόχος τῶν Θηβαίων, ὁ δεκαεπταέτης Ἀλέξανδρος ὁδηγῶν τὴν φάλαγγα κατ' αὐτῶν).
- Καταληψὶς τῆς Καδμείας· εἰρήνη πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· Συνέδριον τῶν Ἑλλήνων ἐν Κορίνθῳ. Ὁ Φίλιππος στρατηγὸς αὐτοκράτωρ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν.
- Ἡγεμονία τῶν Μακεδόνων ἐν Ἑλλάδι.
- ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ (338—146)
336. Δολοφονία τοῦ Φιλίππου. Ἀναβαίνει τὸν θρόνον ὁ εἰκοσαετής υἱὸς αὐτοῦ καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος, μαθητῆς τοῦ Ἀριστοτέλους,
- 336—323. Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας. Ἀναγκάζει τοὺς Ἕλληνας ν' ἀναγνωρίσουν αὐτὸν στρατηγὸν ἡγεμόνα κατὰ Περσῶν. Ἐκστρατεύει

καὶ πτοεῖ τοὺς βαρβάρους μέχρι Δουνάβεως. Ἐπανάστασις ἐν Θήβαις. Ἄλωσις καὶ καταστροφή Θηβῶν (335).

334. Ἡ ἐπὶ τοὺς Πέρσας ἐκστρατεία. Ἡ ἐπὶ (Μάτιος). **Γρανικῶ** (ποταμῶ) **μάχῃ** (Κλεΐτος). Ἀπελευθέρωσις τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ ζυγοῦ. Κατάληψις ὅλης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Γόρδιος δεσμός).

333. Ἡ ἐν Ἰσῶ **μάχῃ**. Φυγὴ Δαρείου Γ' τοῦ (Νοέμ.). Κοδομανοῦ. Ἄλωσις καὶ καταστροφή τῆς Τύρου. Κατάληψις τῆς Αἰγύπτου, κτίσις τῆς Ἀλεξανδρείας.

331. Ἡ παρὰ τὰ Γαυγάμυλα **μάχῃ**, ὅχι (Ὁκτωβρ.) μακρὰν τῶν ἑρειπίων (ἴδε ἄνωτ. σελ. 11) τῆς Νινευί. Ὁ Δαρεῖος φεύγει παλιν. Ὁ Ἀλέξανδρος καταλαμβάνει τὴν Βαβυλῶνα καὶ τὰ Σοῦσα. Καταδιώκει τὸν Δαρεῖον εἰς τὴν Μηδίαν.

330. Ὁ Δαρεῖος δολοφονεῖται ὑπὸ τοῦ σατραπῶτος Βήσσου. Καταδιώξις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὁρεινὸς πόλεμος κατὰ τῶν φυλῶν τοῦ Ἰράν (Ἐρχανία, Παρθναία, Ἀρεία, Δραγγιανή). Συνωμοσία καὶ θάνατος τοῦ Φιλώτα καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Παρμενίωνος.

329. Ὁ Ἀλέξανδρος προχωρεῖ βορειανατολικῶς εἰς Ἀραχωσίαν, ὑπερβαίνει τὸν Παροπάνισον (Ἰνδικὸν Καύκασον), διέρχεται τὴν Βακτριανήν, συλλαμβάνει τὸν Βήσσον, φθάνει μέχρι Ἰαξάρτου (σήμερον Σιρ-Δάργια, κτίζει τὴν Ἀλεξάνδρειαν

ἐσχάτην) καὶ πέραν αὐτοῦ κατὰ τῶν Σκυθῶν. Θάνατος τοῦ Κλεΐτου ἐν Μαρχακάνδοις (σήμερ. Σαμαρκάνδη). Ἐν Βάκτροις γάμος μετὰ τῆς Ρωξάνης.

327—325. Ἐκστρατεία κατὰ τῶν Ἰνδιῶν. Διαβάσις τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, εἰσβολὴ εἰς τὴν Πενταπόταμον χώραν (Pendschab).

326. Διαβάσις τοῦ Ὑδάσπου, ἦττα τοῦ Πώρου.

325. Παρὰ τὴν Ὑφρασίην ἀρνεῖται ὁ στρατὸς νὰ προχωρήσῃ. Ὁ Ἀλέξανδρος κατέρχεται τὸν Ἰνδόν· ὁ ναύαρχος Νέαρχος ἀπὸ τὸν Ὠκεανὸν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον, ὁ Ἀλέξανδρος διὰ τῆς Γεδρωσίας (Βελουχιστάν) εἰς τὴν Περσίδα (ὅπου εἶχεν ἤδη φθάσει ὁ Κράτερος δι' ἄλλων ὁδῶν).

324. Ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Σοῦσα. Ἐνταῦθα ἀπο- (Ἰανουάρ.) καλύπτει τὸ μέγα σχέδιον τοῦ ἐξελληνισμοῦ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς συγχωνεύσεως νικητῶν καὶ ἠττημένων εἰς ἓν ἔθνος πρὸς δημιουργίαν Ἑλληνοπερσικῆς κοσμοκρατορίας, βασιζομένης εἰς τὰ ἴσα δικαιώματα Ἑλλήνων καὶ Ἀσιατῶν. Γάμοι τοῦ Ἀλεξάνδρου, πλήθους ἀξιωματικῶν καὶ δεκακισχιλίων στρατιωτῶν μετὰ Περσίδων. Κατάταξις Ἀσιατῶν εἰς τὸν στρατὸν. Κολοσσαῖα σχέδια πρὸς νέας ἐμπορικὰς συγκοινωνίας καὶ κατασκευὴν μεγάλων ἐμπορικῶν ὁδῶν.

324. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐν Βαβυλῶνι πολυάριθμοι (Ἰουλ.) πρεσβεῖαι· ἐξ Ἑλλάδος, Ἰταλίας καὶ Ἀφρικῆς.

Ἐτοιμασίαι πρὸς νέας ἐκστρατείας εἰς τὴν ἀραβικὴν χερσόνησον.

323. Θάνατος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἰούν). ἐν Βαβυλῶνι, ἣτις εἶχεν ὀρισθῆ πρωτεύουσα τοῦ ἀχανοῦς κράτους.

323—301. *Πόλεμοι τῶν Διαδόχων.* Ἡ ἐνότῃς τοῦ Κράτους ἐκλείπει, ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ ἐξελληνισμοῦ τῆς Ἀσίας, τῆς διαδόσεως τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης (ἡ «κοινὴ» ἐκ τῆς πεζῆς ἀττικῆς) ἐξακολουθεῖ. **Κτίσις πόλεων.**

323—322. Ὁ Λαμιακὸς πόλεμος ἐν Ἑλλάδι (Δεωσθένης) ὁ Ἀντίπατρος καὶ ὁ Κράτερος νικῶσι τοὺς ἐπαναστατήσαντας Ἕλληνας παρὰ τὴν Κρανῶνα· ὁ Δημοσθένης πίνει τὸ κώνειον ἐν Καλαυρείᾳ.

301. Ἡ ἐν Ἰψῷ τῆς Φρυγίας μάχη τῶν στρατηγῶν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἐπιφέρει τὴν ὀριστικὴν διαίρεσιν τοῦ Κράτους εἰς τὰς ἐξῆς τρεῖς μεγάλας μοναρχίας : τὴν **Αἴγυπτον** ὑπὸ τοὺς Πτολεμαίους (πρωτεύουσα Ἀλεξάνδρεια)· τὴν **Συρίαν** ὑπὸ τοὺς Σελευκίδας (πρωτεύουσα Σελεύκεια ἢ παρὰ τὸν Τίγριν, κατόπιν Ἀντιόχεια). Ἐκ τῆς μεγάλης ταύτης ἐπικρατείας ἀποσπῶνται κατόπιν αἱ μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Ἰνδιῶν χώραι καὶ σχηματίζεται εἰς αὐτὰς τὸ **Παρθικὸν κράτος** ὑπὸ τοὺς Ἀρακίδας (250 πρὸ

Χρ.—226 μετὰ Χρ.) μὲ πρωτεύουσαν τὴν Κιτισιφῶντα·

τὴν **Μακεδονίαν** ὑπὸ τοὺς Ἀντιγονίδας (διάδοχος Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, υἱοῦ τοῦ πεσόντος ἐν τῇ ἐν Ἰψῷ μάχῃ Ἀντιγόνου) — πρωτεύουσα Πέλλα. Πρὸς δυσμὰς τῆς Μακεδονίας ἐξακολουθεῖ ὑφιστάμενον τὸ ἀρχαίοθεν ὑπάρχον **Βασιλείον τῆς Ἡπείρου**·

ἔτι δὲ εἰς τὸ **Περγαμνὸν βασιλείον** (ὀλίγον κατόπιν) ὑπὸ τοὺς Ἀιταλίδας, εἰς τὴν **Βιθυνίαν** (πρωτ. Νικομήδεια, τὸ 264 κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Νικομήδους), καὶ τὴν **Καππαδοκίαν**, τὸν **Πόντον**, τὴν **Ἀρμενίαν**, ὑπὸ ἐγχωρίους δυναστείας, ἐξελληνισμένας). **Αἱ δυναστεῖαι :** ἐν *Αἰγύπτῳ* Πτολεμαῖος Α' ὁ Λάγου, Σωτῆρ 323 — 285· Πτολεμαῖος Β' Φιλάδελφος (285 — 247) ἰδρυτῆς τοῦ «Μουσείου» (βιβλιοθήκης)· Πτολεμαῖος Γ' εὐεργέτης (247 — 221)· Πτολεμαῖος Δ' Φιλοπάτωρ (221 — 205, παρακμὴ τοῦ Κράτους)· Πτολεμαῖος Ε' Ἐπιφανῆς (205 — 181, ἐξάρτησις τοῦ Κράτους ἐκ τῶν Ρωμαίων). — Ἐν *Συρίᾳ :* Σέλευκος Α' Νικίτωρ (312 — 281)· Ἀντίοχος Α' Σωτῆρ (281 — 261)· Ἀντίοχος Β' Θεός (261 — 246)· Σέλευκος Β' (246 — 226)· Σέλευκος Γ' (226 — 222)· Ἀντίοχος Γ' ὁ Μέγας (222 — 187), διὰ τῆς παρὰ τὴν *Μαγνησίαν* ἥττης αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ρωμαίων τὸ Κράτος ἀποβάλλει τὸ μέγα του ἀξίωμα. — Ἐν

Μακεδονία: Ἀντίπατρος (ἀπέθ. 319), Κάσσανδρος (316—298)· ἔξολοθρευμὸς τοῦ οἴκου τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου· Φίλιππος, Ἀντίπατρος, Ἀλέξανδρος υἱοὶ αὐτοῦ (298—294), Δημήτριος Πολιορκητῆς (294—288), Λυσίμαχος καὶ Πύρρος τῆς Ἠπείρου (288—285), Λυσίμαχος μόνος (285—281), Πτολεμαῖος Κεραννός (280—279), Σωσθένης στρατηγὸς Μακεδονίας (279—278), ἔπειτα ὁ οἶκος Δημ. τοῦ Πολιορκητοῦ· Ἀντίγονος Γονατᾶς (277—239)· Δημήτριος Β' (239—229)· Ἀντίγονος Δώσων (229—220)· Φίλιππος Ε' (220—179) τὸ 197 παρὰ τὰς Κυνὸς Κεφαλᾶς ἐν Θεσσαλίᾳ νικηθεὶς· Περσεύς (179—168) τὸ 168 ἐν Πύδνῃ ὑπὸ τῶν Ρωμαίων νικηθεὶς· ἡ Μακεδονία ὑπὸ τοὺς Ρωμαίους· ἀπὸ τοῦ 146 ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία.— Ἐν Ἠπείρῳ: Πύρρος (296—272), Ἀλέξανδρος (272—255), Πύρρος, Πτολεμαῖος καὶ Δηϊδάμεια· τὸ 230 καταργεῖται ἡ βασιλεία.— Ἐν Περγάμῳ· Φιλέταιρος (288—262), ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Εὐμένης Α' (262—240), Ἄτταλος Α' 240—197 (τὸ 230 νικᾷ τοὺς Γαλάτας, ἰδρυσαντας κράτος ἐν Φρυγίᾳ), Εὐμένης Β' 197—159), Ἄτταλος Β' (159—138), Ἄτταλος Γ' (138—133).

Ἄκμῃ τῆς τέχνης, τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλολογίας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰδίως καὶ Πέργαμον· ἡ Περγαμηνὴ γλυπτικὴ σχολή (ζωοφόρος τοῦ μεγάλου βωμοῦ τῆς Περ-

γάμου) καὶ ἡ τῆς Ρόδου (σύμπλεγμα τοῦ Λαοκρόντος)· μεγάλοι μαθηματικοί, ἀστρονόμοι, γεωγράφοι, φιλόλογοι, (Εὐκλείδης περὶ τὸ 300, Ἐρατοσθένης περὶ τὸ 230, Ἀρίσταρχος περὶ τὸ 180)· ὁ βουκολικὸς ποιητὴς Θεόκριτος (περὶ τὸ 250).— Βραδύτερον ἱστορικὸς ὁ Πολύβιος (ἀπέθ. περὶ τὸ 120).

Ναυτικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἀκμὴ τῆς Ρόδου.

Αἱ παλαιαὶ ἑλληνικαὶ πολιτεαὶ: εἰς τὰς Ἀθήνας μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον εἰσάγεται μακεδονικὴ φρουρὰ (Μουνιχία)· περιορισμὸς τῆς δημοκρατίας (τιμοκρατία· Φωκίων, Δημάδης)· παλιν ἐνίσχυσις τῶν δημοκρατικῶν καὶ θάνατος τοῦ Φωκίωτος (318)· αὐθις ὑπεροχὴ τῶν Μακεδόνων (Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, ἀρχηγὸς τῆς πολιτείας 317—307)· κατοπινὸς κύριος τῶν Ἀθηνῶν Δημήτριος ὁ Πολιορκητῆς· τὸ 266 ἡ προσπάθεια πρὸς ἀπόσεισιν τῆς μακεδονικῆς κυριαρχίας (Χρῆμωνίδειος πόλεμος) ἀποτυγχάνει· ἔλτοτε ἀποβάλλον αἱ Ἀθηναὶ πᾶσαν πολιτικὴν σημασίαν, ἀλλὰ παραμένον ἐδρα τῆς σοφίας: οἱ περιπατητικοὶ (διάδοχοι τοῦ Ἀριστοτέλους ἀποθάν. τὸ 322) ἐν τῷ Λυκείῳ· οἱ ἐκ τῆς Ἀκαδημίας· τὸ 300 ἰδρύει Ζήνων ὁ Κιτιεὺς τὴν σχολὴν τῶν Στωϊκῶν (ἐκ τῆς ποιικίλης Στοῆς), ὁ Ἐπίκουρος ἐκ Σίμου τὴν τῶν Ἐπικουρείων.— Αἱ Θῆβαι τὸ 316 ἀνοικοδομοῦνται ὑπὸ τοῦ Κασάνδρου (τὸ κοινὸν Βοιωτῶν).— Ἡ Θεσσαλία

μακεδονική ἐπαρχία. — Ἡ Σπάρτη ὑπερισχύουσι ὀλίγοι πλούσιοι ὀλιγαρχικοί· τὸ 241 φονεύεται ὁ βασιλεὺς Ἄγις Δ' προσπαθῶν τὴν ἀναστύλωσιν τῶν νόμων τοῦ Λυκούργου· τὸ 226 ἐπιτυγχάνει ὁ βασιλεὺς Κλεομένης Γ' μεταρρυθμισιν τοῦ πολιτεύματος καὶ ἀναβίωσιν τῆς πολεμικῆς ἰσχύος τῆς πολιτείας· τὸ 222 ἡ ἐν Σελλασίᾳ μάχη, νίκη τοῦ Ἀντιγόνου, φυγή τοῦ Κλεομένουσ εἰς Αἴγυπτον καὶ θάνατος· τὸ 220· μετὰ ταῦτα τύραννοι εἰς τὴν Σπάρτην Μαχανίδας, Νάβις (ἀπέθανε τὸ 192). — Ἡ Ἀχαική καὶ ἡ Αἰτωλική συμπολιτεία ἦτοι ἔνωσις πολιτειῶν διακοινῆς κυβερνήσεως (διὸ τὸ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν, τὸ κοινὸν τῶν Αἰτωλῶν) ἡ Ἀχαική αὐξάνει διὰ τοῦ Σικυωνίου Ἀράτου (ἀπελευθέρωσις Σικυωνῶν ἀπὸ τῶν τυράνων τὸ 251, τῆς Κορίνθου τὸ 243) καὶ προσλαμβάνει πολλὰς πόλεις εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐν μέρει εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα· ἀπειλουμένη ὑπὸ τοῦ Κλεομένουσ, παραδίδεται εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Μακεδόνων (παραδοσις τῆς Κορίνθου εἰς τὸν Ἀντίγονον). Ἡ Αἰτωλικὴ ὑφισταμένη ἤδη πρὸ πολλοῦ, ἀποκτᾷ μέγα ὄνομα διὰ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Γαλατῶν (ἔφοδος τούτων κατὰ τῶν Δελφῶν 279)· ληστρικά Αἰτωλῶν ἐπιδρομαὶ καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα· πόλεμος πρὸς τοὺς Μακεδόνας. — Αἱ πόλεις τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος πολεμοῦν κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τῶν ἐγγχωρίων Λευκανῶν καὶ Βρεττίων. —

Ἐν Συρακούσαισ ἀποκαθιστάνει τὴν δημοκρατίαν ὁ Κορίνθιος Τιμολέων καὶ νικᾷ τοὺς Καρχηδονίους τὸ 343. Κατόπιν τύραννος ὁ Ἀγαθοκλῆς 317—289 (πολεμεῖ τοὺς Καρχηδονίους εἰς τὴν Ἀφρικὴν)· 275—215 βασιλεὺς τῶν Συρακουσῶν Ἰέρων Β' (ὁ μέγας μαθηματικὸς Ἀρχιμήδης ἀπέθ. τὸ 212).

146. Καταστροφὴ τῆς Κορίνθου. Ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τοῦσ Ρωμαίους, βραδύτερον ρωμαϊκὴ ἐπαρχία (ἀπὸ τοῦ 30 πρὸ Χρ. ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀχαΐα).

Γ'. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, Ἡ ΡΩΜΗ ΥΠὸ ΒΑΣΙΛΕΙΣ (753—510)

- Ἡ Ρώμη ἀποικία λατινική. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνάγεται εἰς προϊστορικοὺς χρόνους, ἀλλ' ἡ παράδοσις ἔπλασε τὰ κατ' αὐτὴν ἄλλως· ἀποικία τῆς Ἄλβας Λόγγας, ὅπου ἐβασίλευον ἀπόγονοι τοῦ Αἰνείου (Νουμίτωρ καὶ Ἀμούλιος)· ἰδρυταὶ τῆς Ρώμης
- (753). ὁ Ρωμύλος καὶ Ρέμος υἱοὶ τοῦ θεοῦ Ἄρεωσ καὶ τῆς Ἑστιάδος Ρέωσ Σιλβίας.
- (753)—510. Βασιλεῖς αἵρετοί, γερουσία. Πλήρη πολιτικά δικαιώματα ἔχουν μόνον οἱ Πατέριοι (Εὐπατρίδαι, οἱ ἀπόγονοι τῶν πρώτων ἀποίκων καὶ κατακτητῶν ἐπομένων), ἐξ ὧν αἱ φρατρικαὶ

ἐκκλησίαι· ἄνευ δικαιωμάτων εἶνε οἱ Πληβεῖοι (τὸ πλῆθος, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπόγονοι τῶν συρρευσάντων εἰς τὴν ἀποικίαν ὡς πελατῶν τῶν προστατευόντων αὐτοὺς πολιτῶν, πάντοτε ἀξάνοντες ἐκ τῶν εἰς Ρώμην ἐνοικιζομένων πολιτῶν τῶν κατακτωμένων πόλεων). Ἐπτὰ βασιλεῖς ἐναλλάξ πολεμικοὶ καὶ εἰρηνικοί. Ρωμύλος (ἄρπαγὴ τῶν Σαβίνων παρθένων), Νουμάς (κανονίζει τὰ τῆς θρησκείας), Τύλλος Ὀστίλλιος (μονομαχία τῶν Ὀρατίων καὶ Κουριατίων, καταστροφή τῆς Ἄλβας Δόγγας), Ἄγκος Μάρκιος, Ταρκύνιος ὁ πρεσβύτερος (ἐκ τῆς πόλεως Ταρκυνίων τῆς Ἐτρούριας, ἀπόγονος τοῦ ἐκεῖ μεταναστάντος Κορινθίου Δημαράτου), Σέρβιος Τύλλιος (διαίρεσις ὅλου τοῦ ἔθνους, Πατρικίων καὶ Πληβείων, κατὰ τὴν περιουσίαν εἰς πέντε τάξεις καὶ 193 λόχους, (ἐξ οὗ νῦν αἱ ἐκκλησίαι γίνονται λοχίτιδες) πρὸς στρατιωτικὴν αὐτῶν ὁργάνωσιν, ἥτις εἰς τοὺς Πληβεῖους ἐπιβάλλει μόνον βάρη, καθόσον προσλαμβάνει αὐτοὺς κατὰ τὴν περιουσίαν εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν· ἀλλ' οὕτω παρασκευάζει τὴν εἴσοδον αὐτῶν εἰς τὴν πολιτείαν ὡς πολιτῶν), Ταρκύνιος ὁ ὑπερήφανος (ὑποτάσσει τὴν λατινικὴν ὁμοσπονδίαν· οἰκογενειακὸν ἔγκλημα ἀφορμὴ τῆς ἐξώσεως αὐτοῦ καὶ τῆς καταλύσεως τῆς βασιλείας· ἀρχηγὸς τοῦ κινήματος ὁ Ἰούλιος Βροῦτος).

Χαρακτῆρ τῶν Ρωμαίων· ἀντιθέτως πρὸς

τὸ ζωηρόν, ἐπιχειρηματικόν, εὐφάνταστον, διὰ τοῦτο ποιητικόν καὶ καλλιτεχνικόν, ἀλλὰ καὶ εὐμετάβολον, νεωτεριστικόν πνεῦμα τῶν Ἑλλήνων, ὅπως διόλου νηφαλιον εἶνε καὶ πρὸς τὸ πρακτικόν ἐστραμμένον τὸ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλὰ σοβαρόν, σταθερόν, ἐπίμοιον· τελεία ὑποταγὴ εἰς τὸν νόμον (διὸ μεγала παραδείγματα αὐταπαρνήσεως καὶ ἐθελουσίας), αὐστηροτάτη στρατιωτικὴ ὁργάνωσις καὶ πειθαρχία ἀμείλικτος· μεγάλη ἀνάπτυξις τοῦ δικαίου ἥτοι· τῶν ποιικίλων κλάδων τῆς νομοθεσίας, διοικητικὴ ἰκανότης πρὸς δημιουργίαν καὶ καταρτισμὸν Κράτους. Ἀλλὰ καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὸ φιλόκρητον ἦθος τῶν Ἑλλήνων τραχύτης καὶ ἀγροικία καὶ ἀντὶ πνευματικῶν ψυχγωγῶν ἄγρια θεάματα καὶ αἱμοχαρεῖς κλίσεις (μονομαχίαι, θηριομαχίαι).

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΤΩΝ ΚΑΡΧΗΘΟΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ
(510 — 264)

510. Ἡ Ρώμη ἐλευθέρα πολιτεία. Δύο ὕπατοι ἐνιαυσίως ἐκλεγόμενοι· ὑπὸ τῆς λοχίτιδος ἐκκλησίας ἐκ τῶν πατρικίων μόνον. Πρῶτοι ὕπατοι Βροῦτος καὶ Κολλατῖνος (σύζυγος τῆς Λουκρητίας, ἥτις προσβληθεῖσα ὑπὸ Σέξτου υἱοῦ τοῦ Ταρκύνιου ἠτοκτόνησε)· ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ οἱ ὕπατοι ἀντικαθίστανται ὑπὸ δικτάτορος ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν ὑπάτων κατὰ

γώμην καὶ τῆς *Συγκλήτου*. Συμπλήρωσις τῆς *γερουσίας* ἢ *συγκλήτου* ἐκ τῶν πλουσίων *πληβείων*. Αἱ φρατρικαὶ ἐκκλησίαι ἀποβαλλοῦν πλέον τὴν πρῶην σημασίαν· τὴν ὑπερτάτην ἀρχὴν ἀσκοῦν τῶρα αἱ *λοχίτιδες*. Νόμος τοῦ *Βαλερίου Ποπλικόλα* περὶ ἐκκλήσεως εἰς τὸν λαόν.

508. Ἀτυχής πόλεμος κατὰ τοῦ Ἑτρούσκου βασιλέως *Πορσήνα* (οἱ Ἑτροῦσκοὶ ἢ Τυρρηνοὶ ἢ Τοῦσκοὶ πρὸς βορρᾶν τῆς Ρώμης, λαὸς ἀγνώστου καταγωγῆς, διαφέρων τῶν ἰταλικῶν λαῶν κατὰ τὴν θρησκείαν, γλῶσσαν καὶ τὰ ἥθη· γλῶσσα μὲ ἐλληνικὰ γράμματα ἀλλ' ἀνεξήγητος ἀκόμη). Μυθεύμενα περὶ Ὀρατίου *Κόκλη* καὶ *Μουκίου Σκαιβόλα*. *Κλοιλία*.

495. Ἔριδες *Πατρικίων* καὶ *Πληβείων* περὶ τῶν δημοσίων κτημάτων, κατεχομένων μόνον ὑπὸ τῶν πατρικίων. Δοῦλοι *Πληβεῖοι* ἕνεκα χρέους.

494. Ἀποχώρησις τῶν *Πληβείων* εἰς τὸ *Ἴερον ὄρος*. Παραχωρήσεις εἰς αὐτούς: ἐκλογή *δυναρχῶν* ἐκ τῶν *Πληβείων* πρὸς προστασίαν παντός *Πληβείου* ἀδικουμένου· δικαίωμα *ἀρνησικυρίας* (*velo*) κατὰ πάσης πράξεως διοικητικῆς ἢ δικανικῆς πλὴν τῶν στρατιωτικῶν· ἐκλογή *ἀγορανόμων*, ὡς βοηθῶν τῶν *δημάρχων*· *φυλετικά* καὶ *ἐκκλησιῖαι* ἐκ μόνων *Πληβείων* (ἀποτελούντων διαμερίσματα, ἦτοι φυλάς, ἀστικά καὶ ἀγροτικά)· πόλεμοι διαρκεῖς κατὰ γειτονικῶν λαῶν.

491. Ὁ ἐξορισθεὶς *Κοριολανός* ἄγει τοὺς Οὐόλσκους κατὰ τῆς Ρώμης. Ἡ μήτηρ του.

486. **Νόμος περὶ διανομῆς γαιῶν** εἰς ἀπόρους *Πληβείους* καὶ *Λατίνους* συμμάχους ὑπὸ τοῦ ὑπάτου *Σπορίου Κασίου* ἀποτυγχάνει· ὁ *Κάσιος* καταδικάζεται εἰς θάνατον μετὰ τὸ τέλος τῆς ὑπατείας του.

477. Ὁλεθρὸς τοῦ γένους τῶν *Φαβίων* ὑπὸ τῶν Ἑτρούσκων τῆς πόλεως *Οἰθίων* (*Veji*).

458. Ὁ δικτάτωρ *Κικκινάτιος* νικᾷ τοὺς *Αἰκούους*.

454. Τρεῖς ἄνδρες πέμπονται εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς σπουδὴν τῶν *Σολωνείων* καὶ ἄλλων νόμων.

451. Εἰς δέκα *συγκλητικούς* ἀνατίθεται ἡ σύνταξις νόμων *γραπιῶν*. Οἱ **νόμοι τῶν δώδεκα πινάκων**.

449. Τυραννικὸς τρόπος τῶν *δέκα ἀνδρῶν* καὶ ἰδίως τοῦ Ἀππίου *Κλαυδίου*. Δευτέρα ἀποχώρησις τῶν *πληβείων*· **πτῶσις τῆς δεκαρχίας**.

448. Δημοτικοὶ νόμοι τοῦ *Βαλερίου* καὶ Ὀρατίου πρὸς ἐξασφαλίσειν καὶ ἐπέκτασιν τῶν δικαιωμάτων τῶν *πληβείων*· αἱ ἀποφάσεις τῶν *φυλετικῶν ἐκκλησιῶν* (*δημοψηφίσματα*, *plebiscita*) λαμβανοῦν κῦρος νόμου ὑποχρεοῦντος πάντας.

445. **Νόμος τοῦ Κανουλιπῆ** ἀναγνωρίζων ὡς ἐγκύρους τοὺς μεταξὺ *πατρικίων* καὶ *πληβείων* γάμους. Ἐκτοτε ἐκλογή στρατιωτικῶν *τριβούνων* μὲ ὑπατικὴν ἐξουσίαν ἀντὶ τῶν δύο ὑπατων καὶ ἐκ τῶν *πληβείων*.

443. Ἰδρυσις τοῦ ἀξιωματος τῶν **τιμητῶν** ἐκ μόνων τῶν πατρικίων. Ὑπ' αὐτῶν ἐκτελεῖται κατὰ πενταετίαν ἡ ἐξέτασις καὶ κατὰτάξις τῶν πολιτῶν κατὰ τὸ τίμημα εἰς τὰς τάξεις καὶ τοὺς λόχους, διοικῶνται αἱ δημοσίαι πρόσοδοι καὶ **ἐποπτεύονται τὰ ἥθη**· τὸ τελευταῖον τοῦτο δικαίωμα δίδει ὑψηλὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν σημασίαν εἰς τὸ ἀξίωμα των.

396. Ἀλωσις *Οὐνήων* ὑπὸ *Καμίλλου*. Εἰσβολὴ τῶν **Γαλατῶν** εἰς τὸ Λάτιον (*Βρέννος*). Ἦττα τῶν

390. Ρωμαίων ἐν τῇ **παρὰ τὸν Ἀλβιαν μάχῃ**, δεκαπέντε χιλιόμετρα βορείως τῆς Ρώμης.

Ἀλωσις καὶ πυρπόλησις τῆς Ρώμης· τὸ *Καπιτώλιον* σφύζεται ὑπὸ τῶν ἱερῶν χηνῶν τῆς Ἦρας. *Μάνλιος Καπιτωλῖνος* (ὅστις κατόπιν τὸ 384 κατηγορηθεὶς ὡς τείνων πρὸς τὴν βασιλείαν κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐκρημνίσθη ἐκ τῆς *Ταυπηρίας πέτρας*).

367. **Οἱ Λικίνιοι νόμοι** (ὑπὸ τῶν τριβούνων *Λικινίου* καὶ *Σεξτίου*): 1) ὁ περὶ *χρεῶν*, ἀφαίρουμένων τῶν πληρωθέντων τόκων ἐκ τοῦ κεφαλαίου καὶ τούτου ἀποτινομένου ἐντὸς τριῶν ἐτῶν· 2) ὁ *ἀγροτικός*· εἰς οὐδέν· ἐπιτρέπεται νὰ κητέχη πλέον τῶν πεντακοσίων πλέθρων *δημοσίων γαιῶν*· 3) ὁ *ὑπαιτικός*· ὁ ἕτερος τῶν δύο ὑπάτων (*καταργουμένων τῶν τριβούνων*) πρέπει νὰ εἶνε *πληβίτος*. — *Πραίτωρες* καὶ *ἀγορανόμοι πατρικιοί*.

366. *Δούκιος Σέξτιος* πρῶτος πληβεῖος ὑπάτος.

Ἀπὸ τοῦ 366—300 ἐπιτυχάνουν οἱ πληβεῖοι τὴν εἰς πάντα τὰ ἀξιώματα (καὶ τὰ ἱερατικά) εἴσοδον· **τελεία ἐξίωσις τῶν δύο τάξεων**· ἀρχὴ *νέας τάξεως ἐγγενῶν* (*nobiles, optimates*) περιλαμβανούσης πάσας τὰς οἰκογενείας τὰς μετεχούσας τῶν ἀξιωμάτων τῆς πολιτείας (*honores*), μάλιστα τῶν ὑψίστων (*summi honores*).

367—345. Πόλεμοι κατὰ *Γαλατῶν*, *Ἐρυνίων*, *Ἐτρούσκων*, *Οὐόλοκων*.

343—341. **Πρῶτος σαμνιτικὸς πόλεμος** ἔνεκα τῆς *Καμπανίας*· νῆκαι τῶν Ρωμαίων· *καταληψίς τῆς Καπύης*.

340—338. **Πόλεμος κατὰ τῶν Λατίνων**, ἐπαναστάντων κατὰ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ρωμαίων καὶ ἀπαιτούντων ἴσα δικαιώματα (εἷνα τῶν ὑπάτων καὶ τὸ ἥμισυ τῆς συγκλήτου)· νῆκαι τῶν Ρωμαίων (*Τίτος Μάνλιος, Δέκιος Μῦς*). Ἡ **λατινικὴ ὁμοσπονδία διαλύεται**· ἀλλὰ παρέχεται εἰς τοὺς Λατίνους καὶ συμμετοχὴ εἰς τὰς ρωμαϊκὰς κατακτήσεις· *λατινικαὶ ἀποικίαι*.

326. *Κατάργησις τῆς ἔνεκα χρεῶν δουλείας*.

326—304. **Δεύτερος πρὸς τοὺς Σαμνίτας πόλεμος** καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους κατὰ τῆς Ρώμης *συμμαχήσαντας*.

321. Οἱ Ρωμαῖοι ἀποκλείονται ὑπὸ τῶν Σαμνιτῶν (*Γάβιος Πόντιος*) εἰς τὰ *Καυδιανὰ στενὰ* καὶ *παρὰδίδονται*· δύο ὑπαιτικοὶ στρατοὶ διέρ-

χονται ὑπὸ τὸν ζυγόν· ἢ σύγκλητος ἀπορρίπτει τοὺς ὄρους τῆς εἰρήνης καὶ παραδίδει εἰς τοὺς Σχυμίτας τοὺς ποιήσαντας αὐτὴν ὑπάτους.

314. Νικοῦν αὐθις οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἐκβαλλοὺν τοὺς Σχυμίτας ἐκ τῆς *Καμπανίας*· ἰδρύουσι νέας ἀποικίας· κατασκευάζουσι **μεγάλην ὁδὸν ἀπὸ Ῥώμης εἰς Καπύην** (τὴν Ἀππίαν ὁδόν, ἐν μέρει σφζομένην ἔτι).

310. Νίκαί τῶν Ῥωμαίων κατὰ Ἐτρούσκων.

305. Νίκαί τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῶν Σχυμιτῶν· **νέαι ἀποικίαι καὶ στρατιωτικαὶ ὁδοὶ** πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κυριαρχίας των.

298—290. Τρίτος σαμνιτικὸς πόλεμος.

295. Ἀποφασιστικὴ νίκη τῶν Ῥωμαίων (*Δέκιος Μῦς ὁ νεώτερος*)

282—272. Πόλεμος κατὰ τῶν Ταραντίνων καὶ τοῦ εἰς βοήθειαν αὐτῶν κληθέντος Πύρρου, βασιλέως τῆς Ἡπείρου, ὅστις δις νικᾷ τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὴν

280. ἐν Ἡρακλείᾳ μάχην (ἐλέφαντες· μεγάλαι ἀπώλειαι τοῦ Πύρρου). Πρεσβευτὴς εἰς Ῥώμην ὁ Κινέας («ἡ ρωμαϊκὴ σύγκλητος συνέδριον βασιλέων»)· τὴν προταθεῖσάν εἰρήνην ὑπερηφάνως ἀποκροῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι (ὁ τυφλὸς Ἀππίος Κλαύδιος) καὶ εἰς τὴν

279. ἐν Ἀσκληῷ τῆς Ἀπουλίας. Ὁ Πύρρος μεταβαίνει εἰς Σικελίαν βοηθῶν τοὺς Συρακουσίους κατὰ τῶν Καρχηδονίων. Ἐπανέρχεται εἰς Ἴτα-

λίαν καὶ νικηθεὶς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων εἰς τὴν **275. ἐν Βενεβέντῳ μάχην** ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἑλλάδα (φονεῦται τὸ 272 εἰς τὸ Ἄργος).

272. Οἱ Ῥωμαῖοι κυριεύουσι τὸν Τάραντα, ὑποτάσσουν ἐντελῶς τοὺς Σαμνίτας, Δευκανοὺς καὶ Βρεϊτίους· πάντες ἐξαναγκάζονται εἰς παρχώρησιν ἐδάφους πρὸς ἐγκατάστασιν ῥωμαϊκῶν ἀποικιῶν. Κατάληψις τοῦ Ρηγίου.

266. Συμπληροῦται ἡ κατάκτησις πάσης τῆς **Κάτω Ἰταλίας**· στρατιωτικαὶ ὁδοὶ· οἱ Ῥωμαῖοι ἀποικοὶ ἀποβαίνουν ἢ δεσπόζουσα τάξις ἐπὶ τῶν ἄνευ πολιτικῶν δικαιωμάτων παλαιῶν κατοίκων· ἄλλαι πολιτεῖαι ἀποκτῶσι περιορισμένα δικαιώματα (μὲ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν)· ἄλλαι τῶν ὑποτεταγμένων ὀνομαζοῦνται σύμμαχοι (αὐτόνομοι, παρέχοντες ἐπικουρικὸν στρατόν)· οἱ Λατῖνοι ἔχουσι τὰ πλεῖστα δικαιώματα, δυνάμενοι ὑπὸ τινος ὄρους καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ Ῥωμαίου πολίτου ν' ἀποκτήσουσι καὶ μετέχοντες τῶν πρὸς κρταίωσιν τῆς ῥωμαϊκῆς δυνάμεως ἀποικιῶν (λατινικαὶ ἀποικίαι).

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, Ἡ Τῶν Καρχηδονικῶν Πολέμων
(264—146).

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ Τῶν Εὐγενῶν ἐν Ῥώμῃ, οἱ Ῥωμαῖοι
Κυριαρχοῦσι καὶ τῆς Ἑλλάδος

264—241. Πρῶτος καρχηδονικὸς πόλεμος (περὶ κητοχῆς τῆς Σικελίας, ὅπου αἱ ἀνέ-

καθην προσπαθεῖται τῶν θλασσοκρατούντων Καρχηδονίων εἶχον καταλήξει εἰς ἐπικράτησιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πλείστου τῆς νήσου). Συμμαχία τῶν Ρωμαίων πρὸς τοὺς Μαμερτίους, κατόχους τῆς Μεσσηνίας, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Συρακουσῶν *Γέρωνα*.

262. Καταληψίς τοῦ *Ἀκράγαντος* ὑπὸ τῶν Ρωμαίων. Ναυπήγησις *στόλου ῥωμαϊκοῦ* (πεντῆρεις ἦτοι μὲ πέντε σειράς κωπηλατῶν).

260. **Πρώτη κατὰ θάλασσαν νίκη τῶν Ρωμαίων** παρὰ τὰς *Μυλάς*, δυτικῶς τῆς Μεσσηνίας (*κόρακες, ναύαρχος Δουίλιος*).

256. Νίκη κατὰ θάλασσαν τῶν Ρωμαίων παρὰ τὸ ἀκρωτήριον *Ἐκνομον* εἰς τὰ νότια παράλια τῆς Σικελίας· ἀποβίβασίς τῶν Ρωμαίων εἰς τὴν *Ἀφρικήν*. *Ρηγοῦλος*.

255. Ἦτα αὐτόθι καὶ *αἰχμαλωσία τοῦ Ρηγοῦλου*.

254. Οἱ Ρωμαῖοι κυριεύουν τὴν πόλιν *Πάνορμον* (Παλέρμον σήμερον) ἐν Σικελίᾳ καὶ τὸ *Διλύβαιον*.

249. Οἱ Καρχηδόνιοι νικοῦν κατὰ θάλασσαν παρὰ τὸ ἀκρωτήριον *Δρέπανον*. Καταστροφή τῶν ῥωμαϊκῶν στόλων ἐκ τρικυμιῶν.

248—242. Πόλεμος κατὰ ξηρὰν ἐν Σικελίᾳ ὁ *Ἀμίλκας Βάρκας* (ἢ *Barak* ἦτοι κεραυνός) ἀμύνεται κατὰ τῶν Ρωμαίων εἰς τὰ δυτικὰ τῆς νήσου (περὶ τὸ βουνὸν *Ἔρκα*).

241. Νίκη τῶν Ρωμαίων κατὰ θάλασσαν παρὰ τὰς *Αἰγάτιδας νήσους* (ἐντικρὺ τοῦ *Λιλυθαίου*).

Εἰρήνη: οἱ Καρχηδόνιοι ἀποσύρονται ἐντελῶς ἐκ τῆς Σικελίας· τὸ δυτικὸν αὐτῆς μέρος **ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία**, τὸ νοτιανατολικὸν ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Συρακουσῶν (*σύμμαχον τῶν Ρωμαίων*).

238. Μέγας κίνδυνος τῆς Καρχηδόνος ἕνεκα τῆς στάσεως τῶν *μισθοφόρων* καὶ τῶν *Διβύων ὑπηκόων*. Οἱ Ρωμαῖοι ἀρπάζουν καὶ τὴν *Σαρδηνίαν* καὶ *Κορσικὴν*.

236. Κατακτήσεις τῶν Καρχηδονίων (*Ἀμίλκας Βάρκας* καὶ *Ἀσδρούβας*) ἐν **Ἰσπανίᾳ**.

229—228. Οἱ Ρωμαῖοι καταπολεμοῦν τοὺς *Ἰλλυριοὺς πειρατὰς*, περὶ τὴν Σκόδραν, καὶ καταλαμβάνουν τὴν **Κέρκυραν**. Οἱ Ἕλληνες ἐκφράζουν πρὸς αὐτοὺς χάριτας διὰ τὴν ἐκ τῶν πειρατῶν ἀπαλλαγὴν καὶ δέχονται αὐτοὺς εἰς τοὺς *Ἰσθμιακοὺς ἀγῶνας* καὶ εἰς τὰ *ἐλευσίαια μυστήρια*.

225—222. Ὑποτάττουσι τὴν βορείαν Ἰταλίαν, οἰκουμένην ὑπὸ *Γαλατῶν* (ἢ *ἐντεῦθεν τῶν Ἀλπειῶν Γαλατῶν*).

219. Ὁ Καρχηδόνιος στρατηγὸς *Ἀννίβας*, υἱὸς τοῦ *Ἀμίλκα Βάρκα*, κυριεύει καὶ καταστρέφει τὴν πόλιν *Σάκανθαν* (*Saguntum*).

218—201. **Δεύτερος καρρχηδονικὸς πόλεμος**.

218. Ὁ *Ἀννίβας* διέγχεται τὰ *Πυρρηναῖα*, τὸν *Ροδανόν*, τὰς *Ἀλπεῖς* καὶ καταβαίνει εἰς τὴν

Ἰταλίαν. Νικᾷ παρὰ τὸν **Τίκινον** καὶ παρὰ τὸν **Τρεβίαν** τοὺς Ρωμαίους.

217. Ἡ παρὰ τὴν **Τρασιμένην λίμνην μάχην**. Τρόμος ἐν Ρώμῃ. Ὁ Ἀννίβας διέρχεται τὰ Ἀπέννινα καὶ κατέρχεται εἰς τὴν Ἀπουλίαν.

216. Ἡ ἐν **Κάνναις μάχην** (ἐν Ἀπουλίᾳ) καὶ φοβερά τῶν Ρωμαίων ἦττα (ἐβδομήκοντα χιλιάδες νεκροὶ Ρωμαῖοι). Ἀποστασία Σχμιτιῶν, Λευκανῶν, Βρεττίων καὶ πολλῶν πόλεων τῆς Κάτω Ἰταλίας. Ὁ Ἀννίβας ἐν **Καπύῃ**. Ἀξιοθαύμαστος σιάσις τῆς ῥωμοϊκῆς συγκλήτου· ἀπαγορεύεται ἡ εἰς Ρώμην εἴσοδος τῶν πρεσβευτῶν τοῦ Ἀννίβα, προτεινόντων ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων ἐπὶ λύτροις· συγκρότησις νέων στρατῶν.

215. Ὁ Ἀννίβας νικᾶται ὑπὸ τοῦ πρώην νικητοῦ τῶν Γαλατῶν **Μαρκέλλου** πρὸ τῆς Νώλας.

Συμμαχία τῶν Καρχηδονίων μετὰ τοῦ Φιλίππου Ε΄ καὶ τοῦ Ἰερωνύμου, διαδόχου τοῦ Ἰέρωνος ἐν **Συρακούσαις**. Ἡ ἐκ τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ πολέμου τῶν δύο μεγάλων δυτικῶν Δυνάμεων ἐντύπωσις ἐν Ἑλλάδι· ὁ λόγος τοῦ Ἀγελάου ἐν **Ναυπάκτῳ** πρὸς εἰρήνευσιν τῶν Ἑλλήνων (217), τέλος τοῦ αὐτόθι συμμαχικοῦ πολέμου.

Ὁ Ἀννίβας μὴ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς πατρίδος του, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν ἐπιθετικὸν πόλεμον.

Οἱ Ρωμαῖοι μεταφέρουσι τὸν πόλεμον εἰς τὴν **Ἰσπανίαν**.

217—212. νικῶν ἐνταῦθα ὑπὸ τὸν **Πόπλιον** καὶ **Γραῖον Σκιπίωνα** τοὺς Καρχηδονίους·

215—205. ἀρχίζουσι δὲ καὶ τὸν **πρώτον μακεδονικὸν πόλεμον** μετ' ὀλίγας δυνάμεις κατ' ἀρχάς, ἐμποδίζοντες τὸν Φίλιππον νὰ ἐκτελέσῃ ἀπόβασιν εἰς τὴν Ἰταλίαν· ἔπειτα δὲ

211. ἐξεγείροντες τοὺς **Αἰτωλοὺς** μετ' ἄλλων Ἑλλήνων **συμμάχων** κατὰ τοῦ Φιλίππου.

214—212. Πόλεμος ἐν **Σικελίᾳ** κατὰ **Καρχηδονίων** καὶ **Συρακουσίων**.

212. Ἄλωσις τῶν **Συρακουσῶν** ὑπὸ **Μαρκέλλου** (ὁ μαθηματικὸς Ἀρχιμήδης).

211. Ἐν **Ἰσπανίᾳ** οἱ δύο Σκιπίωνες νικῶνται καὶ φονεύονται ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων.

Ὁ Ἀννίβας πορεύεται κατὰ τῆς Ρώμης, ἐτοίμησιν εἰς ἄμυναν. Ἐπιστρέφει ἄπρακτος. Ἄλωσις τῆς **Καπύης** ὑπὸ τῶν Ρωμαίων.

210. Ἐπιτυχία τῶν Ρωμαίων ὑπὸ τὸν νεαρὸν **Πόπλιον Κορνήλιον Σκιπίωνα**. Ὁ Ἀσδρούβας ἐξ Ἰσπανίας πρὸς βοήθειαν τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀννίβα διὰ τῆς Ἄνω Ἰταλίας.

207. **Μάχην παρὰ τὸν Μέταυρον** ποταμόν. Ὁ Ἀσδρούβας πίπτει.

206. Ὁ Σκιπίων ἐκδιώκει τοὺς Καρχηδονίους ἐξ Ἰσπανίας.

204. Ὁ Σκιπίων εἰς τὴν **Ἀφρικήν**· σύμμαχοι αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τῆς **Νουμιδίας** **Μασσίνισσας**.

203. Ὁ Ἀννίβας ἀνακαλεῖται ἐξ Ἰταλίας εἰς Ἀφρικήν καὶ νικάται ἐν τῇ ἐν Ζάμα μάχῃ ὑπὸ τοῦ Σκιπίωνος (Ἀφρικανοῦ κληθέντος διὰ τὴν νίκην).
201. **Εἰρήνη**: οἱ Καρχηδόνιοι ἀποβάλλουν πᾶσαν κτήσιν ἐξω τῆς Ἀφρικῆς, παραδίδουν πάντα τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἀναδέχονται νὰ πληρώνουν ἐτήσιον φόρον ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη καὶ νὰ μὴ κινῶσι ποτὲ πόλεμον ἄνευ συναιρέσεως τῆς Ρώμης.
- 200—191. Ἡ ἄνω Ἰταλία ὑποτάσσεται αὐθις ὑπὸ τῶν Ρωμαίων· ἔδρουσι νέων ἀποικιῶν πανταχοῦ τῆς Ἰταλίας, τῆς ὁποίας τοιοιτοτρόπως μετὰ τὸν δεινὸν πόλεμον ἐξασφαλίζεται ἡ ἐθνικὴ ἐνότης ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ρώμης.
- Ἐξωτερικῶς δὲ ἀφοῦ οὐδεὶς πλέον ἀντάξιός ἀνταγωνιστῆς ὑπάρχει, παρασκευάζει τὴν διὰ τῶν γενομένων κατακλήσεων (καὶ τῆς Ἰσπανίας νῦν) κοσμοκρατορίαν τῆς.
- 200—197. Ἡ Ρώμη στρέφει τώρα τὰς δυνάμεις κατὰ τοῦ Φιλίππου, συμμαχοῦντων μετ' αὐτῆς τῶν Αἰτωλῶν καὶ ἄλλων Ἑλλήνων (Ῥοδίων, Ἀθηναίων, Ἀττάλου) πολεμουμένων ὑπὸ τοῦ Φιλίππου.
- Δεύτερος μακεδονικὸς πόλεμος.**
197. Ἡ ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς μάχη· ἡττα τοῦ Φιλίππου· Τίτος Κοῖντιος Φλαμινῖος κηρύσσει ἐλευθέρους τοὺς Ἕλληνας, καθιστῶν ἀδύνατον τοιοιτοτρόπως πᾶσαν ἐθνικὴν ἔνωσιν καὶ παρασκευάζων τὴν παντελεῖα πολιτικὴν διαλυσιν

- τῆς ἐξησθενημένης πλέον Ἑλλάδος (ἐπιτηδεῖα πολιτικὴ τῆς Ρώμης κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς: διαίρει καὶ ἄρχε!).
- 192—189. **Πόλεμος κατὰ τοῦ Ἀντιόχου** βασιλέως τῆς Συρίας, ἡττηθέντος ἐν τῇ
190. **ἐν Μαγνησίᾳ μάχῃ** (παρὰ τὸ Σίπυλον). Οἱ Ρωμαῖοι ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τοῦ κράτους του ὄλας τὰς ἐν Εὐρώπῃ κτήσεις καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν μέχρι τοῦ Ταύρου καὶ διανέμονται αὐτὴν ἁμοῦ μετὰ τοὺς συμμάχους τῶν Εὐμένη τῆς Περγάμου καὶ τοὺς Ῥοδίους. Μεγάλαι χρηματικαὶ ἀποζημιώσεις, παραδοσις τῶν πλοίων καὶ τῶν ἐλεφαντων, περιορισμὸς τοῦ δικαιώματος νὰ κηρύσσει πόλεμον ὁ βασιλεὺς. **Ταπεινώσις καὶ τῶν συμμάχων τοῦ Ἀντιόχου Αἰτωλῶν.**
184. **Τιμητεία** τοῦ Μάρκου Πορκίου Κάτωνος προεσβυτέρου ὑπερμαχοῦντος τῶν παλαιῶν αὐστηρῶν Ῥωμαϊκῶν ἠθῶν καὶ καταπολεμοῦντος τὰς πληθουνομένας κακίας τῶν ἐγγενῶν, τὴν φιλαρχίαν, φιλαργυρίαν καὶ πολυτέλειαν (**μεγάλα πλοῦτη ἐκ τῶν πολέμων** εἰς τὴν Ρώμην), καθὼς καὶ τὴν ἐπικρατήσιν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας (ἐξωσίς τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφων καὶ δητόρων ἐκ Ρώμης). **Ἀρχαὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς λογοτεχνίας**: Ναίβιος, Κάτων, Ἐννιος, Πλαῦτος, Τερέντιος.
183. Θάνατος τοῦ Ἀντίβου, πίνοντος φάρμακον εἰς

τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Βιθυνίας Προυσίου, ὅπου κατέφυγε.

171—168. Τρίτος μακεδονικὸς πόλεμος.

168. Ἡ παρὰ τὴν Πύδναν μάχη. ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Περσεὺς νικάται ὑπὸ τοῦ Λευκίου Αἰμιλίου Παύλου καὶ ἀπάγεται αἰχμάλωτος εἰς Ρώμην. Ἡ Μακεδονία διαίρεῖται εἰς τέσσαρα τμήματα, ἄνευ κοινωνίας πρὸς ἄλληλα, ἐξαρτώμενα ἐκ Ρώμης.

149—146. Τρίτος καρχηδονικὸς πόλεμος.

146. Ἄλωσις καὶ καταστροφὴ τῆς Καρχηδόνας ὑπὸ Ποπλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος Αἰμιλιανοῦ, υἱοῦ τοῦ Λευκίου Αἰμιλίου Παύλου, θετοῦ υἱοῦ ἐνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Π. Κορνηλίου Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ (πρεσβυτέρου)· μετ' αὐτοῦ ὁ ἱστορικὸς Πολύβιος. Μέρος τῆς χώρας τῆς γίνεται ἐπαρχία ῥωμαϊκὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀφρική.

148—146. Τέταρτος μακεδονικὸς πόλεμος ἕνεκα ἐπαναστάσεως τῶν Μακεδόνων ὑπὸ τὸν Ψευδοφίλιππον (Ἀνδρίσκον, δῆθεν υἱὸν τοῦ Περσέως) καὶ πόλεμος κατὰ τῆς ἀσθενοῦς συμπολιτείας τῶν Ἀχαιῶν.

146. Ἄλωσις καὶ καταστροφὴ τῆς Κορίνθου ὑπὸ τοῦ Μουμμίου. Ἡ Ἑλλὰς μὲ ἐπιφρασίαν αὐτονομίας τινὸς τῶν πολιτειῶν, ἀλλὰ μὲ ὑποτελεῖαν τίθεται εἰς ἐξάρτησιν ἐκ τῆς Μακεδονίας, ἣτις καθίσταται ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΕΜΦΥΛΙΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

(146—31).

143—133. Διαρκεῖς πόλεμοι ἐν Ἰσπανίᾳ (Βιρίαθος).

133. Καταστροφὴ τῆς Νουμαντίας (κέντρου τῆς ἐπαναστάσεως) ὑπὸ Σκιπίωνος Αἰμιλιανοῦ Ἀφρικανοῦ.

135—132. Πρῶτος δουλικὸς πόλεμος (ἐν Σικελίᾳ), ἕνεκα τῶν φοβερῶν καταθλίψεων τῶν δούλων.

133—121. Οἱ Γράκχοι. Ταραχαὶ ἐν Ρώμῃ ἕνεκα τῶν ὑπὸ τῶν δύο ἀδελφῶν Γράκχων ἐπιδιωκομένων μεταρρυθμίσεων ἢ αὔξεις τῶν μεγάλων γαιοκτησιῶν, τὰ πλήθη τῶν δούλων καταστρέφουν τὸν ἐλεύθερον πληθυσμὸν τῶν μικρῶν γεωργῶν καὶ πληθύνουν τὸν ἀκτῆμονα ὄχλον, ἀποζῶντα ἐκ δωροδοκιῶν καὶ διανομῶν σίτου· κακὴ διοίκησις τῶν ὀλιγαρχικῶν. Ἀνεώσις τοῦ παραμεληθέντος Δικινοῦ ἀγροτικοῦ νόμου. Φόνος τῶν Γράκχων μετὰ μεγάλου πλήθους τῶν συστασιωτῶν, τοῦ πρεσβυτέρου Τιβερίου τὸ 133, τοῦ νεωτέρου Γαίου τὸ 121. Ἀποκατάστασις τῆς ὀλιγαρχικῆς κυβερνήσεως.

133. Ἄιταλος Γ' βασιλεὺς τῆς Περγάμου κληροδοτεῖ εἰς τοὺς Ῥωμαίους τὸ κράτος του (ἐπαρχία Ἀσία).

120. Ἡ περὶ τὴν Ναρβῶνα Γαλλία γίνεται ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία.

111—105. Πόλεμος κατὰ τοῦ Ἰουγοῦρθα, βασιλέως τῆς Νουμιδίας. Νικάται ὑπὸ τοῦ Μετέλλου καὶ Μαρίου καὶ αἰχμαλωτίζεται ὑπὸ τοῦ Σύλλα.

113—101. Πόλεμος κατὰ τῶν Κίμβρων καὶ Τευτόνων (γερμανικῶν φυλῶν), αἵτινες φοβεραὶ εἰσβαλλοῦν εἰς τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας καὶ ἐξολοθρεύουν Ῥωμαϊκοὺς στρατοὺς.

104—100. Ὁ Μάριος, πεντάκις κατὰ συνέχειαν ὕπατος, νικά τοὺς μὲν Τεύτονας εἰς τὴν

102. παρὰ τὰ Σέξτια ὕδατα μάχην (Aix ἐν Προβηγκία), τοὺς δὲ Κίμβρους εἰς τὴν

101. παρὰ τὰς Βερκέλλας (τῆς Ἄνω Ἰταλίας).—Εἰς τοὺς πολέμους τούτους ὁ στρατὸς ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν πτωχοτέρων πολιτῶν, διότι οἱ πλουσιώτεροι ἀποφεύγουν τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν (ὁ παλαιὸς τρόπος τῆς στρατολογίας κατὰ τὴν Σερβιανὴν διαίρεσιν τῶν πολιτῶν καταργεῖται)· οὕτω σχηματίζεται χωριστὴ ἀπὸ τοῦς πολιτικὰς στρατιωτικὴ τάξις ὑπακούουσα εἰς τοὺς γιγκηφόρους στρατηγούς καὶ ἀμοιβάς παρὰ τῆς πολιτείας ἀπαιτούσα.

103—99. Δεύτερος δουλικὸς πόλεμος ἐν Σικελίᾳ.

100. Ὁ Μάριος ἕκτῃ φορᾷ ὕπατος τείνων πρὸς τὴν μοναρχίαν, ἐπιχειρεῖ τὴν κατάληψιν τοῦ πολιτεύματος· αἰχμαλωτίζει ἐν Ῥώμῃ

ἐγκαταλιπὼν τοὺς φίλους του ἀποσύρεται εἰς τὴν Ἀσίαν.

91—88. Ὁ Μαρσικὸς ἢ συμμαχικὸς πόλεμος. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀγωνίζονται πρὸς τοὺς ἐπαναστατήσαντας Ἰταλοὺς, ζητοῦντας νὰ ἰδρῶσι νέαν πολιτείαν Ἰταλικὴν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Κορφίνιον ὑπὸ τὸ ὄνομα Italia ἀντὶ τῆς Ῥώμης. Ἡ σύγκλητος ἀπονέμει εἰς αὐτοὺς ἐν τέλει τὸ δικαίωμα τοῦ Ῥωμαίου πολίτου.

88—84. Πρῶτος Μιθριδατικὸς πόλεμος. Μιθριδάτης Γ' βασιλεὺς τοῦ Πόντου (καὶ τῆς Κολχίδος, Κριμαίας, μέρους τῆς νοτίου Ῥωσίας) καταλαμβάνει Παφλαγονίαν, Καππαδοκίαν, εἰσβάλλει εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ θανατώνει ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ὀγδοήκοντα χιλιάδας Ἰταλῶν. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ ἄλλοι ἐγχώριοι λαοὶ χαιρετίζουσιν αὐτὸν ὡς ἐλευθερωτὴν. Ὁ Σύλλας ἐκλέγεται στρατηγὸς κατ' αὐτοῦ.

88—82. Ἐμφύλιος πόλεμος μεταξὺ ὀλιγαρχικῶν (Σύλλα) καὶ δημοκρατικῶν (Μαρίου). Ὁ Σύλλας καταλαμβάνει τὴν Ῥώμην ἐξ ἐφόδου, ὁ Μάριος φεύγει εἰς Ἀφρικήν.

87. Ὁ Σύλλας πλέει εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ δὴ διὰ τῆς Ἡπείρου εἰς Βοιωτίαν κατὰ τῶν Μιθριδατικῶν (ὁ στρατηγὸς τοῦ Μιθριδάτου Ἀρχέλαος μὲ στόλον καὶ στρατὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, πολλὰ Ἑλληνικὰ πόλεις συνετάχθησαν μετ' αὐτοῦ, ἰδίως αἱ ὑπὸ τοῦ τυράννου Ἀριστίωνος κατεχόμεναι

Ἀθῆναι). Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Μάριος ἐπιστρέφει καὶ καταλαμβάνει τὴν Ρώμην· **ἐπαναστατικὴ τρομοκρατία** εἰς τὴν πόλιν, προγραφαί, ἐπὶ πέντε ἡμέρας κατὰ διαταγὴν τοῦ Μαρίου σφαγὴ ὄλων τῶν μὴ διαφυγόντων ὀλιγαρχικῶν, δήμευσις περιουσιῶν, λεηλασίαι καὶ μισσηφονίαι.

86. Ὁ Μάριος (ὑπάτος τὸ ἔβδομον) ἀποθνήσκει ὑπερβδομηκοντούτης.

Ὁ προγραφεὶς Σύλλας ἐξακολουθεῖ τὸν πόλεμον ἐν Ἑλλάδι. Κυριεῖται τὰς Ἀθήνας (κατὰ Μάρτιον τοῦ 86· φοβερὰ αἱματοχυσία)· νικᾷ τοὺς मिθριδατικούς στρατοὺς παρὰ τὴν Χαιρώνειαν καὶ τὸ

85. παρὰ τὸν Ὀρχομενόν. Ἀρπαγαί, σιλήσεις καὶ καταστροφαί εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κατόπιν μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ συνομολογεῖ τὸ

84. **Εἰρήνην πρὸς τὸν Μιθριδάτην ἐν Δαρδάνῳ.** Κολοσσιαῖαι πολεμικαὶ ἀποζημιώσεις καὶ φορολογίαι τῆς ἐπαρχίας Ἀσίας. Ὁ Σύλλας ἐξ Ἐφέσου εἰς Πειραιᾶ καὶ διὰ Πατρῶν εἰς Ἰταλίαν καὶ τὸ

83. νικᾷ τοὺς δημοκρατικούς (ἐκδικήσεις, σφαγαί).

83—81. Δεύτερος μιθριδατικὸς πόλεμος· ἐπαναλαμβάνεται ἢ πρώτη εἰρήνη.

82. Ἐν Ρώμῃ ὁ Σύλλας δικτάτωρ ἐπ' ἄοριστον χρόνον πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς παραλυσάσης πολιτείας· διὰ τῶν προγραφῶν ἐκμηδενίζει

τὴν δημοκρατικὴν μερίδα· ἀποδίδει τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν εἰς τὴν σύγκλητον.

79. Ὁ Σύλλας ἀποθέτει τὴν δικτατωρίαν καὶ ὡς ιδιώτης ἀποθνήσκει τὸ 78.

80—72. Πόλεμος ἐν Ἰσπανίᾳ κατὰ τοῦ Σεργίου, ὀπαδοῦ τοῦ Μαρίου, τελειωθείς ὑπὸ Γναίου Πομπηίου.

73—71. Πόλεμος κατὰ τῶν μονομάχων καὶ δούλων (Σπάρτακος ἀρχηγὸς αὐτῶν) τελειωθείς ὑπὸ Κράσδου καὶ Πομπηίου.

70. Οἱ ὑπάτοι Πομπηίος καὶ Κράσδος μεταβάλλουσι τὰς διατάξεις τοῦ ὀλιγαρχικοῦ πολιτεύματος τοῦ Σύλλα καὶ προκαλοῦν νέους ἐμφυλίους ἀγῶνας.

78—67. Πειρατικὸς πόλεμος· κολοσσιαία πειρατεία ἐκ τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Κιλικίας) καὶ τῆς Κρήτης ἕνεκα παραμελήσεως τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ ὑπὸ τῶν Ρωμαίων καὶ ἕνεκα τῶν καταθλίψεων καὶ φορολογιῶν ἐν Ἀσίᾳ. Τελειώνει αὐτὸν ὁ Πομπηίος, περιβληθεὶς ἀπόλυτον ἐξουσίαν (φονεύονται δέκα χιλιάδες πειρατῶν), συλλαμβάνονται χίλια τριακόσια πειρατικά πλοῖα). Ἡ Κρήτη ὁμαϊκὴ ἐπαρχία.

74—64. Τρίτος μιθριδατικὸς πόλεμος εἰς τὸν Πόντον καὶ εἰς τὴν Ἀρμενίαν (γαμβρὸς τοῦ Μιθριδάτου Τιγράνης βασιλεὺς Ἀρμενίας)· στρατηγὸς κατ' αὐτοῦ ὁ Λούκουλλος· καὶ τοῦτον τὸν πόλεμον τελειώνει ὁ Πομπηίος.

- 64—63. Ὁργάνωσις τῶν Ἀσιατικῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν ὑποτελῶν ἐν Ἀσίᾳ χωρῶν ὑπὸ Πομπηίου. Θάνατος τοῦ Μιθριδάτου (63).
63. **Συνωμοσία τοῦ Κατιλίνα**, ἀνακαλυφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μάρκου Τουλίου Κικέρωνος (συνέ-
νωσις τῶν δημοκρατικῶν καὶ ἀναρχικῶν ἀρχηγὸς τῶν δημοκρατικῶν ὁ Κράσσοσ καὶ ὁ Γάϊος **Ἰούλιος Καῖσαρ**, ἀντίζηλοι τοῦ Πομπηίου διὰ τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ δικτατορίαν τῶν δὲ ἀναρχικῶν, καταχρέων καὶ διεφθαρμένων εὐγενῶν ὁ Κατιλίνας· ὀλέθρια ἀνατρεπτικὰ αὐτῶν σχέδια) ἤττα καὶ θάνατος τοῦ Κατιλίνα καὶ τρισχιλίων ὀπαδῶν του (62).
60. **Ἡ πρώτη τριανδρία**, τουτέστι σύμπραξις ἐπὶ ἀμοιβαιότητι τοῦ Πομπηίου, Καῖσαρος καὶ Κράσσου.
59. Ὁ Καῖσαρ ὑπάτος. Ἀγὼν κατὰ τῆς συγκλήτου. Ἐνισχύεται ὁ σύνδεσμος Πομπηίου-Καῖσαρος διὰ τοῦ γάμου τοῦ Πομπηίου μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Καῖσαρος Ἰουλίας. Διὰ ψηφίσματος τοῦ λαοῦ λαμβάνει ὁ Καῖσαρ τὴν διοίκησιν τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἑλλήνων Γαλατίας καὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ ἐπὶ πέντε ἔτη, κατὰ πρότασιν δὲ τοῦ Πομπηίου προστίθεται εἰς ταύτας ὑπὸ τῆς καταπεπληγμένης συγκλήτου καὶ ἡ **περὶ τὴν Νορθῶνα Γαλλία**.
58. Ὁ Κικέρων ἐξορίζεται ἐκ Ρώμης.
- 58—51. **Κατάκτησις τῆς Γαλλίας ὑπὸ**

- τοῦ Καῖσαρος. Νίκαί κατὰ τῶν εἰσβαλόντων εἰς Γαλλίαν Ἑλβετῶν καὶ Γερμανῶν (βασιλεὺς Ἀριόβιστος), ὑποταγὴ τῶν Βελγῶν· ὁ Καῖσαρ διαβαίνει δις τὸν Ρῆνον, ἀποδιβαζεται καὶ εἰς τὴν Βρετανίαν, καταβαλλει τὰς γενικὰς ἐπαναστάσεις τῶν Γάλλων ὑπὸ τὸν Ἀμβόριγα καὶ Βερκιγκετόριγα. Διὰ στρατοπέδων ἀνά πᾶσαν τὴν χώραν ἐξασφαλίζεται ἡ ὑποταγὴ τοῦ ἔθνους.
- Παγκόσμιος σημασία** τοῦ ὀκταετοῦς τούτου πολέμου: εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος προστίθεται ὀλόκληρον μέγα ἔθνος, τὸ τῶν Κελτῶν (μετ' ὀλίγον ἐρωμαϊσθέν), καὶ ἐξασφαλίζονται οὕτω τὰ ὄριά του κατὰ τῶν βορείων λαῶν· ἡ διάδοσις τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην ὅλην ἐνισχύεται μεγαλῶς, ἀφοῦ ἠνοιχθη εἰς αὐτὸν ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Γαλλίαν, Βρετανίαν καὶ Γερμανίαν· ὁ Καῖσαρ ἀποκτᾷ στρατὸν πολεμικῶς ἡσκημένον καὶ ἀφωσιωμένον εἰς αὐτὸν πρὸς ἐπιτέλεσιν τῆς ἀναγκαίας καταστάσεως μεταμορφώσεως τῆς ῥωμαϊκῆς πολιτείας εἰς μοναρχίαν.
57. Ταραχαὶ ἐν Ρώμῃ· μάτην ἀγωνίζεται κατ' αὐτῶν ὁ Πομπήιος, τοῦ ὁποῦ ἡ δύξις ἐπεσεκίασθη ὑπὸ τῶν νικῶν τοῦ Καῖσαρος. Καθοδὸς τοῦ Κικέρωνος.
56. Πομπήιος καὶ Κράσσοσ ὑπάτοι, λαβόντες διὰ τὸ ἀκόλουθον ἔτος (55) ὁ μὲν τὴν διοίκησιν τῆς Ἰσπανίας (διὰ πέντε ἔτη) ὁ δὲ τῆς Συρίας· ἀλλ' ὁ Πομπήιος μένει ἐν Ρώμῃ.

53. Ὁ Κράσδος νικάται ὑπὸ τῶν Πάρθων καὶ φονεύεται.

52. Ἀναρχία ἐν Ρώμῃ. Πρὸς καταστολὴν αὐτῆς λαμβάνει παρὰ τῆς συγκλήτου ὁ Πομπήιος ὡς μόνος ὑπάτος δικτατωρικὴν ἐξουσίαν. Ἀποξένωσις πρὸς τὸν Καῖσαρα μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἰουλίας· ὁ Πομπήιος ἀρχηγὸς τῆς μερίδος τῶν εὐγενῶν· ἡ σύγκλητος ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ Καίσαρος νὰ παραιτηθῇ τῆς διοικήσεώς του ἀπὸ 1 Μαρτίου 49.

49—48. Ἐμφύλιος πόλεμος μεταξὺ Καίσαρος καὶ Πομπηίου. Ὁ Καῖσαρ διαβαίνει τὸν Ρουβίκωνα (ὄριον τῆς ἐπαρχίας του), ὁ Πομπήιος φεύγει εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Καῖσαρ εἰς τὴν Ἰσπανίαν νικά τοὺς ἀντιστρατήγους τοῦ Πομπηίου. Ἀποβιβάζεται εἰς τὴν Ἡπειρον (παρὰ τὰ Ἀκροκεραύνια)· παρὰ τὸ Δυρράχιον ἠττηθεὶς ὁ Καῖσαρ ἀποσύρεται εἰς Θεσσαλίαν.

48. Ἡ παρὰ τὴν Φάρσαλον μάχη. Ὁ (9 Αὐγ.) Πομπήιος ἠττηθεὶς φεύγει εἰς Αἴγυπτον, ὅπου δολοφονεῖται.

Εἰς τὸν Καῖσαρα ἐν Ρώμῃ ἀπονέμεται ἡ δικτατορία ἐπ' ἀόριστον χρόνον (ὡς ἐπὶ Σύλλα), ἡ ὑπατεία ἐπὶ πέντε ἔτη καὶ ἡ δημορχικὴ ἐξουσία διὰ βίου.

48—47. Ἀλεξανδρεωτικὸς πόλεμος. Ὁ Καῖσαρ πολιορκεῖται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τῶν ἐπανα-

στάντων Ἀλεξανδρέων· πυρπόλησις τῆς περιφήμου Βιβλιοθήκης· νικᾷ ἐπὶ τέλους ὁ Καῖσαρ, παραδίδει τὴν κυβέρνησιν εἰς τὴν Κλεοπάτραν ὑπὸ ῥωμαϊκῆν κυριαρχίαν (ῥωμαϊκὴ φρουρά), μεταβαίνει εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, ὅπου ἐντὸς πέντε ἡμερῶν τελειώνει τὸν πόλεμον κατὰ Φαρνάκου υἱοῦ τοῦ Μιθριδάτου (ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα! γράφει εἰς Ρώμην). Ἐπιστρέφει εἰς Ρώμην.

47—46. Πόλεμος ἐν Ἀφρικῇ κατὰ τῶν Πομπηιανῶν.

46. Ἡ παρὰ τὴν Θάψον μάχη· πεντήκοντα χιλιάδες αὐτῶν φονεύονται. Κάτων ὁ νεώτερος αὐτοκτονεῖ. — Ἀναδιοργάνωσις τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους, ὁ Καῖσαρ δικτάτωρ ἐπὶ δέκα ἔτη (διόρθωσις καὶ τοῦ ἡμερολογίου ὑπὸ τοῦ Καίσαρος διὰ τοῦ Ἀλεξανδρέως ἀστρονόμου Σωσιγένους, αὐξηθέντος τοῦ ἔτους 46 κατὰ 67 ἡμέρας, ἕκτοτε ἡλιακὸν ἔτος ἐκ 365 1/4 ἡμερῶν, κατὰ πᾶν δὲ τέταρτον ἔτος μία ἡμέρα ἐμβόλιμος).

46—45. Πόλεμος ἐν Ἰσπανίᾳ.

45. Ἡ ἐν Μούνδῃ μάχη κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Πομπηίου (τριακόνα χιλιάδες πομπηιανοὶ φονεύονται).

44. Ὁ Καῖσαρ ἐπιστρέφει εἰς Ρώμην καὶ λαμβάνει τὴν δικτατορίαν διὰ βίου· συνάμα φέρει ὡς τίτλον ἀξιώματος τὸν τοῦ αὐτοκράτορος στρατηγοῦ (imperator, κάτοχος τοῦ imperium ἦτο· τῆς πολιτικῆς καὶ στρατιωτι-

κῆς ἀρχῆς), ὅστις πρῶτον μόνον προσωρινῶς ἐδί-
δετο εἰς νικηφόρους στρατηγούς· δι' αὐτοῦ εἶνε
κύριος τῶν οἰκονομικῶν, τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς
διοικήσεως τῶν ἐπαρχιῶν, συνάμα τοῦ δικαίωμα-
τος τῆς τιμητείας καὶ τῆς ἀναγορεύσεως τῶν
συγκλητικῶν· προσέτι εἶνε **μέγας ἀρχιερεὺς**
(Ποντίφηξ) καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ 48 ἔχει τὴν **δη-**
μαρχικὴν ἐξουσίαν, δι' ἣν εἶνε καὶ sacro-
sanctus ἦτο· ἱερός καὶ ἀπαραβίαστος· ἡ σύγ-
κλητος (ἀυξάνονται τὰ μέλη εἰς ἑνεακόσια)
μόνον συμβουλευτικὸν σῶμα ὡς ἐπὶ βασιλέων·
ὑπατος δικαστῆς ὡσαύτως ὁ Καῖσαρ ὡς ἐπὶ βα-
σιλέων ὁ μονάρχης· ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου ἔχει
τὸ τυπικὸν δικαίωμα τῆς κυρώσεως τῶν νόμων.

**Μεγάλα κτίσματα ἐν Ρώμῃ. Καρχηδῶν καὶ
Κόρινθος ἀνοικοδομοῦνται.**

Παρασκευαὶ διὰ τὸν κατὰ τῶν Πάρθων πόλεμον
πρὸς ἐξασφαλισιν τῶν ἀνατολικῶν ὁρίων τοῦ
κράτους.

44. Δολοφονία τοῦ Καίσαρος ἐντὸς τῆς
(15 Μαρτ.) συγκλήτου. **Μάρκος Βροῦτος** καὶ **Γάιος Κάσ-**
σιος ἀρχηγοὶ τῶν συνωμοτῶν, καθ' ὧν ἐξερεθίζε-
ται ὁ λαὸς τῆς Ρώμης ὑπὸ τοῦ **Μάρκου Ἀντων-**
νίου. Οὗτος ὡς ἐκτελεστῆς τῶν τελευταίων θε-
λήσεων τοῦ Καίσαρος τείνει νὰ οἰκειοποιηθῇ
ἀπεριόριστον ἐξουσίαν. Ἡ σύγκλητος κατ' αὐτοῦ
προσεταιριζομένη τὸν δεκαοκταετῆ θετὸν υἱὸν
τοῦ Καίσαρος **Γάϊον Ὀκτάβιον** ἀπὸ τοῦ νῦν

ὀνομαζόμενον **Γάϊον Ἰούλιον Καίσαρα**
Ὀκταβιανὸν καὶ ἀγαπώμενον ὑπὸ τῶν στρα-
τιωτῶν. **Νέοι ἐμφύλιοι πόλεμοι.**

43. Μυστικὴ συνεννόησις Ἀντωνίου καὶ Ὀκτα-
βιανοῦ, ἡ δευτέρα τριανδρία Ἀντωνίου,
Ὀκταβιανοῦ καὶ Λεπίδου· ἀπάνθρωποι προ-
γραφαὶ (φρονεῦται καὶ ὁ **Κικέρων**).

43—42. Πόλεμος κατὰ τῶν δημοκρατικῶν.

42. Ἡ ἐν Φιλίπποις μάχη· ὁ Βροῦτος καὶ
ὁ Κάσιος αὐτοκτονοῦν. Ὁ **Ἀντώνιος** ἐγκα-
θίσταται εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ζῆ παρὰ τῇ
Κλεοπάτρῃ.

40. Ἡ διοίκησις τοῦ Κράτους διαμοιράζεται με-
ταξὺ Ὀκταβιανοῦ λαβόντος τὴν Δύσιν, τοῦ
Ἀντωνίου τὴν Ἀνατολὴν καὶ τοῦ **Λεπίδου**
τὴν Ἀφρικὴν (ἀναγκάζεται μετ' ὀλίγον νὰ τὴν
παραχωρήσῃ εἰς τὸν Ὀκταβιανόν). **Τρουφηλὸς**
βίος τοῦ Ἀντωνίου ἐν Αἰγύπτῳ.

31—30. Πόλεμος μεταξὺ Ὀκταβιανοῦ
καὶ Ἀντωνίου.

31. Ἡ ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχία. Ὁ Ἀντώνιος
(2 Σεπτ.) ἀκολουθεῖ τὴν εἰς Αἴγυπτον φυγοῦσαν Κλεο-
πάτραν· αὐτοκτονοῦν ἀμφότεροι. Ἡ Αἴγυπτος
ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία.

Ὁ Ὀκταβιανὸς μονοκράτωρ. Μετὰ τὸ
τέλος τῶν ἐμφυλίων πολέμων τὸ Κράτος ζῆ ἐν
εἰρήνῃ ἐπὶ αἰῶνάς τινας, **σῶζον τὸν πολι-**

τισμόν κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων βαρ-
βάρων.

Τέχνη καὶ γράμματα τῶν Ρωμαίων.

Ἀνάπτυξις αὐτῶν μετὰ τὴν πρὸς τοὺς Ἑλλη-
νας ἐπαφὴν (περὶ τὸ 300)· ἐκ τῶν ἀλωθεισῶν
πόλεων πολυάριθμα ἀγάλματα εἰς Ρώμην, ἀπὸ
δὲ τοῦ 146 Ἑλληνες καλλιτέχναι ἐργάζονται ἐν
Ρώμῃ καὶ φιλόσοφοι ἐγκαθίστανται. **Ρωμαῖοι
νομομαθεῖς.** Ἱστορικοί: Γ. Ἰούλιος Κικῆσαρ,
Σαλλούστιος (ἀπέθ. 34). Ρήτωρ καὶ φιλοσοφι-
κὸς συγγραφεὺς ὁ Κικέρων. Ποιηταί: Λουκρή-
τιος (ἀπέθ. τὸ 55) καὶ Κάτουλος (ἀπέθ. τὸ 54).

ΠΕΜΠΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ, ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ
(31 πρὸ Χρ. — 476 μετὰ Χρ.).

31—68. **Ὁ οἶκος τοῦ Αὐγούστου.** Ἀπὸ
τοῦ 27 φέρει τὴν ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἀπονεμη-
θεῖσαν ἐπίκλησιν *Αὐγουστος* (Augustus ἦτοι
Σεβαστός) ὡς τίτλον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀξιώ-
ματος, καταστάντα σύνθηες ὄνομα αὐτοῦ· ὡς
τιμητικὸν μόνον ἀξίωμα φέρει ὁ αὐτοκράτωρ καὶ
τὸ ὑπατικὸν ἢ ἀπονέμει αὐτὸ εἰς ἄλλους. Βρα-
δύτερον καὶ τὸ ὄνομα *Καῖσαρ* ἀπονέμεται ὑπὸ
τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὸν ζῶντος ἔτι αὐτοῦ ἀναγο-
ρευόμενον διάδοχον τοῦ θρόνου. Τοῦ αὐτοκρά-
τορος ἡ κυριαρχία στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀρχηγίας
τοῦ στρατοῦ, τῆς δημοκριτικῆς ἐξουσίας καὶ τῆς
ἀνωτάτης δικαστικῆς ἀρχῆς. Ἡ σύγκλητος σύγ-

κεῖται ἐκ μελῶν ἑξακοσίων ἐπὶ τῇ βάσει ὠρι-
σμένου εἰσοδήματος. Μεγάλα ἀξιώματα παρὰ τῶ
αὐτοκράτορι εἶνε τὸ τοῦ ἐπάρχου τῆς πό-
λεως (praefectus urbi), μὲ ἀστυνομικὴν καὶ
ποινικὴν δικαιοδοσίαν, καὶ τὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς
αὐτοκρατορικῆς ὄρουρας (τῶν πραιτω-
ριανῶν, praefectus praetorio).

Ἐν ἔτει 27 διαίρεσις τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὰς συγ-
κλημικὰς ἦτοι τὰς τελείως εἰρηνευούσας καὶ ἀνευ
διαρκοῦς στρατοῦ καὶ τὰς αὐτοκρατορικὰς τὰς
κατεχομένους ὑπὸ στρατοῦ δι' ἀντιστρατήγων τοῦ
αὐτοκράτορος.

Ἀκμὴ τῆς ῥωμαϊκῆς λογοτεχνίας: *Μαι-
κήνας* φίλος τοῦ Αὐγούστου προστάτης τῶν ποιη-
τῶν *Ὀρατίου*, *Βεργιλίου*, *Προπερτίου*, *Τιβούλου*,
Ὄβιδίου. Ἱστορικός ὁ *Τίτος Λίβιος*.

29. Ἐκ Μακεδονίας κατακτάται ἡ *Μοισία* καὶ γί-
νεται ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία.

27—25. Ὁ Αὐγουστος εἰς Γαλλίαν καὶ Ἰσπανίαν
ἐξασφαλίζει τὰ σύνορα τοῦ *Ρήνου*.

20. Ὁ Αὐγουστος εἰς τὴν Ἀσίαν. Οἱ *Πάρθοι* ἀπο-
δίδουν τὰς ἐπὶ Κράσσου κυριευθείσας ῥωμαϊκὰς
σημαίας. Τὸ βασίλειον τῆς Ἀρμενίας ἀποδίδεται
εἰς τὸν *Τιγράνην*.

19. Ὑποταγὴ τῶν *Κανιάρων* καὶ Ἀσσυρίων τῆς
Ἰσπανίας.

15. Ὑποταγὴ τῶν μεταξὺ βορείων συνόρων Ἰτα-
λίας καὶ τοῦ Δουναβέως λαῶν ῥωμαϊκαὶ ἐπικρ-

χίαι ἡ *Ραιτία* μετὰ τῆς Βινδελικίας (Augusta Vindelicorum, σήμερον Augsburg τῆς Βαυαρίας) καὶ τὸ *Νωρικόν*, ἀργότερα δὲ καὶ ἡ *Παννονία*. **Ὁ Δούναβις ὄριον τοῦ Κράτους.**

12—9. *Στρατεῖται τοῦ Δρούσου* (υἱοῦ τῆς συζύγου τοῦ Αὐγούστου Λιβίας ἐκ τοῦ πρώτου αὐτῆς ἀνδρός) εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς *Γερμανίας* (ἀποθνήσκει ἐπιστρέφων).

Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν Βηθλεεμ τῆς Ἰουδαίας.

Μετὰ Χρ.

9. Ἦττα τοῦ **Οὔαρου** (Varus) εἰς τὸν **Τευτοβούργειον δρυμὸν** τῆς Γερμανίας. Τρεῖς Ῥωμαῖκοὶ λεγεῶνες κατεκόπησαν ὑπὸ τοῦ **Ἀρμινίου**, ἀρχηγοῦ τῶν *Χερούσκων*. Ἡ ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ *Ἐλβα* (Elbe) πρόφην καταληφθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων Γερμανία ἀπελευθερώνεται. **Ὅριον τοῦ Κράτους ὁ Ῥήνος.**

14—37. **Τιβέριος** υἱὸς τῆς Λιβίας, ἀδελφὸς τοῦ Δρούσου, θετὸς υἱὸς τοῦ Αὐγούστου καὶ διάδοχός του· δεσπότης ὤμος καὶ φιλύποπος. *Νόμος περὶ καθουσιώσεως* (διὰ πᾶσαν προσβολὴν κατὰ τῆς μεγαλειότητος τοῦ αὐτοκράτορος), ἀμοιβὴ τῶν καταδοτῶν (delatores).

14—16. Ὁ *Γερμανικὸς* (σύζυγος τῆς Ἀγριππίνης, θυγατρὸς τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Ἰουλίας, θυγατρὸς τοῦ Αὐγούστου) τρεῖς διαβαίνει τὸν Ῥήνον καὶ προχωρεῖ μέχρι τοῦ ποταμοῦ Βέζερ (Weser),

ἀλλὰ δὲν καθυποτάσσει ὀριστικῶς τὴν χώραν. Ἀνακαλεῖται καὶ πέμπεται εἰς τὴν Ἀσίαν (ἡ *Καππαδοκία* ἐπαρχία)· ἀποθνήσκει ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸ 19 (δηλητηριασθεῖς ;).

27. Ὁ *Τιβέριος* ἀποσύρεται εἰς τὴν νῆσον *Καπρέαν* (σήμε. Capri). Τὴν ἀρχὴν χειρίζει πλέον ὁ ἀρχηγὸς τῶν πραιτωριανῶν *Σηιανὸς* (Sejanus), πανίσχυρος εὐνοούμενος τοῦ γηράσαντος αὐτοκράτορος.

31. *Θινατώνεται* ὁ *Σηιανὸς*.

37—41. **Καλιγόλας** υἱὸς τοῦ Γερμανικοῦ, αὐτοκράτωρ ὠμότατος δεσπότης.

41—54. **Κλαύδιος**, ὑπὸ τῶν Πραιτωριανῶν ἀναγορευθεὶς, ἀδελφὸς τοῦ Γερμανικοῦ, ἀδύνατος ἡγεμών, παρασυρόμενος ὑπὸ τῶν εὐνοουμένων καὶ τῆς ἀναιδουῦς συζύγου του *Μεσσαλίνης* (ἐθανατώθη τὸ 48) καὶ τῆς φιλάρχου δευτέρας συζύγου του *Ἀγριππίνης*, θυγατρὸς τοῦ Γερμανικοῦ.

43. Ἀρχὴ τῆς κατακτιήσεως τῆς **Βρεταννίας**· τὸ νότιον αὐτῆς μέρος Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία.

54—68. **Νέρων** (υἱὸς τῆς Ἀγριππίνης καὶ τοῦ Δομιτίου Ἀενοβάβρου, υἱοθετηθεὶς ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου), ὑπὸ τῶν πραιτωριανῶν ἀναγορευθεὶς· κατ' ἀρχὰς χειραγωγεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Πραιτωριανῶν καὶ τοῦ διδασκάλου του **Σενέκα**, ἀλλ' ἔπειτα σκληρότατος τύραννος· δηλητηριάζει τὸν θετὸν ἀδελφόν του Βρεταννικόν (55),

θανατώνει τὴν μητέρα του Ἀγριππίνην (59), τὴν σύζυγόν του Ὀκταβίαν (62) καὶ τὸν διδασκαλὸν του Σενέκαν (65), νυμφεύεται τὴν Ποππαίαν Σαβίαν.

64. Καταστρεπτικὴ πυρκαϊὰ εἰς τὴν Ρώμην.

ΠΡΩΤΟΣ ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

66—67. Ὁ Νέρων εἰς τὴν Ἑλλάδα (διὰ τὰ θαυμασθῆ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς ἀγῶνας ὡς ποιητῆς καὶ τραγουδιστῆς· χαρίζει εἰς τοὺς Ἑλλήνας ἐλευθερίαν καὶ ἀνεισοφορίαν διὰ δόγματος σφζομένου ἐν βοιωτικῇ ἐπιγραφῇ τοῦ Ἀκραϊφίου, ἧτις περιέχει τὸν ἐν Κορίνθῳ τέλος Νοεμβρίου 67 λόγον τοῦ Νέρωνος). Ἐπαναστάσεις ἐν Γαλλίᾳ (Vindex) καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ (Galba). Ὁ Νέρων φεύγει ἐκ Ρώμης καὶ ἀποθνήσκει θανατωθεὶς κατὰ διαταγὴν τοῦ ὑπὸ ἀπελευθέρου τοῦ τινοσ.

68—69. **Γάλβας** (ἐβδομήκοντα τριῶν ἐτῶν)· ἐκθρονίζεται ὑπὸ τῶν πραιτωριανῶν διὰ τὴν αὐστηρότητα καὶ φειδωλίαν.

69. **Ἰούλων**· ἀναγκάζεται νὰ παραιτηθῆ καὶ αὐτοκτονεῖ.

69. **Βιτέλλιος** (Vitellius) ὑπὸ τῶν παρὰ τὸν Ρήνον λεγεόνων ἀναγορευθεὶς· τρυφηλὸς καὶ ἄσωτος.

69—96. **Οἱ τρεῖς Φλάβιοι.**

69—79. **Βεσπασιανὸς** (Vespasianus) ἀναγορευθεὶς ἐν Συρίᾳ ὑπὸ τοῦ κατὰ τῶν ἐναναστασει ἐυρίσκομένων ἀπὸ τοῦ 66 Ἰουδαίων πολέμου ἰστορ

στρατοῦ, καθὼς καὶ ὑπὸ τοῦ παρὰ τὸν Δούναβιν. Ἀποκαθίσταται τὴν τάξιν καὶ τὴν πειθαρχίαν, δίδων τὸ παραδειγμα αὐστηρῶν καὶ ἀπλῶν ἡθῶν.

69—71. Ἐπαναστασις τῶν Βαταυῶν (ἐν τῇ σημερινῇ Ὀλλανδίᾳ) ὑπὸ ἑνα τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν ἐξ ἡγεμονικοῦ γένους Julius Civilis, ὅστις εἰσβαλλεὶ εἰς Γαλλίαν σχεδίαζων μετὰ τῶν συνενωθέντων Γάλλων τὴν ἰδρυσιν ἀνεξαρτήτου γαλλικοῦ κράτους· καταστέλλεται.

70. **Ἄλωδις καὶ καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλῆμ** ὑπὸ Τίτου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Βεσπασιανοῦ (ἐν Ρώμῃ ἢ σφζομένη θριαμβευτικῇ ἀφίξι τοῦ Τίτου· κτίσις τοῦ σφζομένου ἀμφιθεάτρου Colosseum, σήμερον coliseo).

78. Ὁ Ἀργιόλας πενθερὸς τοῦ ἱστορικοῦ Τακίτου διοικητῆς τῆς Βρετανίας. Τὸν Βεσπασιανὸν διαδέχεται ὁ

79—81. **Τίτος**, πρῶτος καὶ δημοτικὸς αὐτοκράτωρ (ὠνομάσθη «ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἡδονὴ τοῦ ἀνθρώπινου γένους»).

79. Ἐκρηξίς τοῦ Βεζουβίου· ἡ Πομπηία κατακαλυφθεῖσα ὑπὸ κισήρεως, τὸ Ἡράκλειον ὑπὸ λάβας (ἀνασκαφαὶ ἀπὸ τοῦ 1719)· θάνατος τοῦ πρεσβυτέρου Πληίου. — Διαδοχὸς τοῦ Τίτου ὁ ἐντελῶς ἀνόμοιος πρὸς αὐτὸν ἀδελφὸς του

81—96 **Δομιτιανός**, ἄρπαξ καὶ ὠμὸς τύραννος.

84. Πόλεμος κατὰ τῶν Χάττων ἐν Γερμανίᾳ· ἐναρξίς τῆς κατασκευῆς τοῦ ὠχυρωμένου μεθορίου (limes

μεταξὺ μέσου Ρήνου καὶ Ἰνω Δουνάβεως, τελειωθέντος κατόπιν ἐπὶ Ἀδριανοῦ.

85. Ὁ Ἀγρικόλας ὑποτάσσει τὴν Βρεταννίαν μέχρι Καληδονίας (Σκωτίας).
- 86—90. Ἀτυχῆς πόλεμος κατὰ τῶν Δακῶν (βασιλεὺς αὐτῶν Δεκέβαλος).
96. Δολοφονία τοῦ Δομιτιανοῦ.
- 96—192. Νέρβας (Nerva, 96—98) καὶ ὁ ἐξ υἱοθεσίας οἶκος αὐτοῦ· πρῶτος αὐτοκράτωρ, ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῶν δολοφόνων τοῦ Δομιτιανοῦ καὶ τῆς συγκλήτου.
- 98—117. Τραϊανός, διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας Ἄνω Γερμανίας, γεννηθεὶς ἐν τῇ ῥωμαϊκῇ ἀποικίᾳ τῆς Ἰσπανίας Italica, ὁ πρῶτος μὴ ἐξ Ἰταλίας Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ. Ἐξαιρετος διοικητὴς καὶ στρατηγός. Μεγάλα κτίσματα εἰς τὴν Ρώμην καὶ εἰς ὅλον τὸ κράτος.
- 101—107. Πόλεμος κατὰ τῶν Δακῶν· λιθίνη γέφυρα ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως παρὰ τὸ σημερινὸν Τοῦρνόν Σεβερίνον. Ἡ Δακία (Ρουμανία καὶ ἀνατολικὴ Οὐγγαρία) ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία· ἡ στήλη τοῦ Τραϊανοῦ ἐν Ρώμῃ. Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν ἢ ἀνατολικῶς καὶ νοτίως τῆς Δαμασκοῦ καὶ Ἰουδαίας χώρα μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὡς ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία Ἀραβία.
- 114—116. Πόλεμος κατὰ τῶν Πάρθων. Νεαὶ ἐπαρχίαι: Ἀρμενία, Μεσοποταμία, Ἀσσυρία, ὄριον ὁ Τίγρις.

- Δευτέρα ἀκμὴ τῆς ῥωμαϊκῆς λογοτεχνίας (ἀργυροῦς αἰῶν). Σενέκας στωϊκὸς φιλόσοφος (ἀπέθ. τὸ 65), ὁ Λουκανὸς (ἔπος Φαρσάλια), Μαρτιάλις (ἐπιγράμματα), Πέρσιος καὶ Ἰουβενάλις (σάτιραι), Κοϊνιλιανός, διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, Πλίνιος ὁ πρεσβύτερος (φυσικὴ ἱστορία, σύγγραμμα παντοδαπῆς σοφίας), ὁ Πλίνιος ὁ νεώτερος (ἐπιστολαί), Τάκιτος (ἀπέθ. περὶ τὸ 117) ἔξοχος ἱστορικὸς τῶν χρόνων τούτων, Σουετώνιος (βιογραφίαι τῶν αὐτοκρατόρων). Ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων: Στράβων γεωγράφος ἐπὶ Αὐγούστου καὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς (ἡ ἀρχαία ἱστορία τῆς Ρώμης), Πλούταρχος ὁ Χαιρωνεὺς (ἠθικὰ καὶ βιογραφίαι) ἐπὶ Τραϊανοῦ καὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Ἀδριανοῦ, Πανουανίας ὁ περιηγητὴς τῆς Ἑλλάδος (περὶ τὸ 150), Πτολεμαῖος Ἀλεξανδρεὺς, γεωγράφος περὶ τὸ 140, Λουκιανὸς ἐκ Σαμοσατῶν Συρίας περὶ τὸ 180, βραδύτερον δὲ περὶ τὸ 220 ὁ ἱστορικὸς Δίων Κάσιος.
- Διάδοσις τοῦ χριστιανισμοῦ, παρὰ τοὺς κατ' αὐτοῦ διωγμούς τῆς πολιτείας (καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν χρηστῶν αὐτοκρατόρων Τραϊανοῦ καὶ Μάρκου Αὐρηλίου)· χριστιανοὶ συγγραφεῖς.
- 117—138. Ἀδριανός, εἰρηνικὸς αὐτοκράτωρ, ἱκανὸς διοικητὴς, λόγιος. Ἐγκαταλείπει τὰς ὑπὸ Τραϊανοῦ κατακτηθείσας ἐπαρχίας Ἀρμενίαν, Μεσοποταμίαν, Ἀσσυρίαν· ὁ Εὐφράτης

- δριον· διοικεῖ ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς συγκλήτου.
121. *Περιοδεία διὰ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους*· πολὺν χρόνον διαμένει ἐν Ἐθύναις· μεγάλα κτίσματα πανταχοῦ· ἐν Ἀθήναις «πόλις Ἀδριανού», ἀψίς· τελειώνει τὸ Ὀλυμπιεῖον (οἱ σφζόμενοι κίονες ἀπὸ τῶν χρόνων Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς περὶ τὸ 174). **Συναγωγὴ νόμων** διὰ τοῦ νομοδιδασκάλου *Σαλβίου Ἰουλιανοῦ*, ὡς βάσις τῆς περαιτέρω ἀναπτύξεως τοῦ δικαίου, μεγίστης σημασίας διὰ τὴν σύμπηξιν καὶ ἐσωτερικὴν συγκρότησιν τοῦ Κράτους.
- 132—135. Ἐπανάστασις τῶν Ἰουδαίων διὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ ἀποικίας Αἰλίας καπιτωλίνης (ἴδε σελ. 14).
- 138—161. Ἄντωνῖνος ὁ Εὐσεβής, εἰρηνικὴ κυβέρνησις, ἀλλὰ δραστηρία ἔμυνα κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τῶν βαρβάρων (καὶ ἀπὸ τῶν στεππῶν τῆς Ρωσίας οἱ Σαυρομάται πρὸς τὴν Ἑλλάδα).
- 161—180. **Μάρκος Αὐρήλιος**, συνετὸς καὶ δραστήριος αὐτοκράτωρ, στωϊκὸς φιλόσοφος (σύγγραμμα ἑλληνιστὶ Τὰ πρὸς ἑαυτόν).
- 162—165. Πόλεμος πρὸς τοὺς Πάρθους.
- 166—180. Πόλεμος πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους **Μαρκομαννοὺς** καὶ **Κουάδους** γερμανικᾶς φυλάς. Ἀποθνήσκει ἐν Βιέννῃ (Vindobona). Διάδοχος ὁ διεφθαρμένος υἱὸς τοῦ
- 180—192. **Κόμμοδος**. Ἀρχεται ἢ παρακμὴ τοῦ Κράτους.

- 193—284. *Αὐτοκράτορες τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀναγορευόμενοι*· ἐποχὴ μεταβάσεως διὰ τῆς στρατιωτικῆς κυριαρχίας εἰς νέαν μορφὴν τῆς μοναρχίας.
- 193—211. **Σεπτίμιος Σεβῆρος** νικᾷ τοὺς Πάρθους. Πολεμεῖ ἐν Βρεταννίᾳ. Βελτιώνει τὴν δικαιοσύνην (ὁ νομομαθὴς *Παπινιανὸς*).
- 211—217. **Καρακάλλας**, υἱὸς τοῦ, ὀμότατος αὐτοκράτωρ (φρικώδης σφαγὴ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ 215).
212. Ἀπονέμει τὸ δικαίωμα τοῦ *Ρωμαίου πολίτου* εἰς πάντας τοὺς ἐλευθέρους κατοίκους τῶν ἐπαρχιῶν.
213. Πολεμεῖ τοὺς Ἀλλαμαννοὺς καὶ
214. τοὺς *Γότθους* (εἰς τὸν κάτω Δούναβιν).
217. **Μακροῖνος**.
- 218—222. **Ἐλαγάβαλος**, ἱερεὺς τοῦ Ἥλιου ἐν Ἐμέσῃ τῆς Συρίας, ὡς υἱὸς δῆθεν τοῦ Καρακαλλῆ. Ἀνήκουστοι· αἰσχρότητες τοῦ αὐτοκράτορος.
- 222—235. **Ἀλέξανδρος Σεβῆρος** ἀρίστων προθέσεων, ἀλλ' ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, διευθύνεται ὑπὸ τῆς μητρὸς τοῦ *Μαμαίας* καὶ τῶν νομοδιδασκάλων *Δομιτίου Οὐλπιανοῦ* καὶ *Ἰουλίου Παύλου*.
226. Διάλυσις τοῦ κράτους τῶν Πάρθων, ἴδρυσίς τοῦ νεοπερσικοῦ κράτους (*Σασσανίδαί*), καταστάνας ἐπιχινδύνου ἐχθροῦ τῶν Ρωμαίων.

235—238. **Μαξιμίνοσ Φραῆξ**, μέγασ τὸ σῶμα καὶ ἰσχυρότατοσ. Ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν αὐτοκράτορεσ **Γορδιανὸσ Α'**, **Γορδιανὸσ Β'**, **Γορδιανὸσ Γ'**, **Φίλιπποσ Ἄραψ**.

249—251. **Δέκιωσ**.

250. **Γενικὸσ διωγμὸσ τῶν χριστιανῶν**.

Ὁ Δέκιωσ νικᾷ τοὺσ **Γότθουσ** **Λεπλάτουνητασ** τὴν **Θράκην** καὶ πίπτει.

251—270. **Γενικὴ ἀναρχία**, **Γάλλωσ**, **Αἰμιλιανὸσ**, **Βαλεριανὸσ** (εἰσβολαὶ τῶν **Φράγκων** εἰσ **Γαλλίαν** καὶ **Ἰσπανίαν**, τῶν **Ἀλλαμανῶν** εἰσ τὴν Ἄνω **Ἰταλίαν**, τῶν **Γότθων** εἰσ τὴν **ἐλληνικὴν χερσόνησον** καὶ τὴν **Μικρὰν Ἀσίαν**. ἠττάται καὶ αἰχμαλωτίζεται ὑπὸ τῶν **Νεοπερσῶν**), **Γαλληνὸσ** (πολυάριθμοι ἀπαιτηταὶ τοῦ θρόνου, ἡ λεγομένη ἐποχὴ τῶν «τριακοντα τυράνων»), **Κλαύδιωσ Β'**.

270—275. **Αὐρηλιανὸσ**, ἀνορθώνει τὸ ἀποσυντεθὲν κράτοσ (**Restitutor orbis**, ἀνορθωτὴσ τῆσ οἰκουμένησ δικαίωσ κληθείσ). **Παραχωρεῖ τὴν Δακίαν** εἰσ τοὺσ **Γότθουσ**, ἀλλ' ἐνισχύει τὸν **Δούναβιν** ὡσ ὄριον τοῦ **Κράτουσ**, ἐξωθεῖ τοὺσ Ἀλλαμανοὺσ ἐξ **Ἰταλίας**, νικᾷ τὴν **Ζυνοβίαν**, βασίλισσαν τῆσ **Παλμύρασ** ἐν **Συρίᾳ**, καταστρέφει τὴν **Παλμύραν** καὶ ἀνάγκη τὴν **Συρίαν** καὶ τὴν **Αἴγυπτον**.

275—283. **Τάκιτοσ**, **Πρόβοσ**, **Κάροσ**. Συνεχεῖσ πόλεμοι κατὰ τῶν εἰσβαλλόντων βαρ-

βάρων Ἀλανῶν καὶ **Γότθων** εἰσ τὴν **Μικρὰν Ἀσίαν**, **Φράγκων**, Ἀλλαμανῶν παρὰ τὸν **Ρήνον**, **Βουργουνδίων**, **Βανδάλων**, **Γότθων**, **Σαρματῶν** παρὰ τὸν **Δούναβιν** (πολυάριθμοι **βάρβαροι** ἐγκαθίστανται εἰσ τὰσ **παραμεθορίουσ** **χώρασ** τοῦ **Κράτουσ**) καὶ κατὰ τῶν **Νεοπερσῶν**.

284—305. **Διοκλητιανὸσ** ἰδρυτὴσ τῆσ ἀπεριορίστου **μοναρχίας** ἐν τῷ **ρωμικῷ** κράτει (κατὰ τὸ πρότυπον τῶν **δεσποτικῶν** **μοναρχιῶν** τῆσ **Ἀνατολῆσ**). Ἡ **σύγκλητοσ** ἀποβάλλει πᾶσαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆσ **κυβερνήσεωσ** τοῦ **Κράτουσ**· ἡ **Ρώμη** δὲν εἶνε πλέον ἐδρα τοῦ αὐτοκράτοροσ· ἀσιστηρὰ ἐθιμοταξία τῆσ αὐλῆσ· αὖζουσα **φορολογία**. Εἰσ συγκυβερνήτησ τοῦ αὐτοκράτοροσ φέρων τὸν τίτλον **Αἰγυσοσ**, ὁ **Μαξιμιανὸσ**, δύο δὲ **Καίσαροσ**, ὁ **Κωνσταντίωσ Χλωροσ** (σύζυγοσ αὐτοῦ ἡ **χριστιανὴ Ἑλένη**) καὶ ὁ **Γαλέριοσ**· ὁ **Διοκλητιανὸσ** ἐδρεύει ἐν **Νικομηδείᾳ**, ὁ **Μαξιμιανὸσ** ἐν **Μεδιολάνῳ**.

303. **Γενικὸσ διωγμὸσ τῶν χριστιανῶν**.

Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ **Διοκλητιανοῦ** αἵματηροὶ ἀγῶνεσ τῶν **συναρχόντων**.

313. Τὸ ἐκ **Μεδιολάνου** θέσπισμα τοῦ **Κωνσταντίνου** υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ **Κωνσταντίου** πρὸσ παῦσιν τοῦ **διωγμοῦ** τῶν **χριστιανῶν**. **Νικήσασ** τοὺσ **συνάρχοντασ** καὶ ἀπαιτητὰσ τοῦ **θρόνου**

Μαξένιον (312 ἐν τούτῳ νικά!) καὶ τὸν Δικί-
μιον (323) μονοκράτωρ μένει.

306—337. Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας.

Ὁ χριστιανισμὸς ἀναγνωρίζεται ὑπὸ
τῆς πολιτείας καὶ εὐνοεῖται ὑπ' αὐτῆς.

325. Ἡ ἐν Νικαία οἰκουμενικὴ σύνο-
δος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ αὐτοκράτορος κατὰ
τοῦ Ἀρείου πρεσβυτέρου τῆς Ἀλεξανδρείας
(τὸ δμοούσιον, Ἀθανάσιος κατόπιν ἐπίσκοπος
Ἀλεξανδρείας), τὸ σύμβολον τῆς Πί-
στεως.

330. Τὸ Βυζάντιον ὡς Νέα Ρώμη καὶ Κων-
σταντινούπολις πρωτεύουσα τοῦ Κράτους.
(Ἴδε Μέρος Β').

375. Ἀρχὴ τῆς μεταναστώσεως τῶν ἔθνων.

Ὁ αὐτοκράτωρ Οὐάλης πίπτει παρὰ τὴν Ἀδρια-
νούπολιν πολεμῶν κατὰ τῶν Γότθων (Βισιγότ-
θων ἤτοι δυτικῶν Γότθων).

395. Θεοδόσιος ἤτοι πρεσβύτερος διανέμει τὸ
Κράτος εἰς τοὺς δύο υἱοὺς του Ἀρκάδιον
(ἀνατολικὸν κράτος) καὶ Ὀνώριον (δυτικὸν
κράτος).

395—476. Τοῦ δυτικοῦ κράτους οἱ αὐτοκράτορες
μετὰ τὸν Ὀνώριον καὶ Βαλεντινιανόν Γ' ἀνα-
βιβάζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν θρόνον
ὑπὸ τῶν Γερμανῶν μισθοφόρων. Ὁ τε-
λευταῖος αὐτοκράτωρ

476. Ρωμύλος Αὐγουστύλος καθαιρεῖται ὑπὸ
τοῦ ἀρχηγῶ τῶν μισθοφόρων Ὀδοβάκερ, ὅστις
ἄρχει τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ
αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολῆς, φέρων τὸν τίτλον
τοῦ Πατρικίου.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Διαίρεσις τῆς παγκοσμίου ἱστορίας	5
A'. Ἀρχαία Ἱστορία. α'. Ἱστορία τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν	
1. Αἰγύπτιοι	7
2. Βαβυλώνιοι καὶ Ἀσσύριοι	10
3. Ἑβραῖοι (Ἰουδαῖοι, Ἰσραηλῖται)	11
4. Φοίνικες καὶ Καρχηδόνιοι	14
5. Λυδοί	16
6. Ἰνδοί, Μῆδοι, Πέρσαι	17
B'. Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Πρώτη περίοδος, προϊστο- ρικοὶ ἢ μυθικοὶ χρόνοι, πρῶτος ἑλληνικὸς πολιτισμὸς..	20
Δευτέρα περίοδος, μέχρι τῶν Μηδικῶν πολέμων (1104-500)	23
Τρίτη περίοδος, μέχρι τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης (500-338)	30
Τετάρτη περίοδος μέχρι τῆς ἀλώσεως καὶ καταστροφῆς τῆς Κορίνθου	43
γ'. Ἱστορία τῶν Ῥωμαίων. Πρώτη περίοδος, ἡ Ῥώμη ὑπὸ Βασιλεῖς (753-510)	51
Δευτέρα περίοδος, μέχρι τῆς ἀρχῆς τῶν Καρχηδονικῶν πολέμων (510-264)	53
Τρίτη περίοδος, ἡ τῶν Καρχηδονικῶν πολέμων (264-146)	
Τὸ κράτος τῶν ἐγγενῶν ἐν Ῥώμῃ, οἱ Ῥωμαῖοι κυριαρ- χοῦσι καὶ τῆς Ἑλλάδος	59
Τετάρτη περίοδος, χρόνοι τῶν ἐμφυλίων πολέμων (146-31)	67
Πέμπτη περίοδος, χρόνοι τῶν Αὐτοκρατόρων (31 πρὸ Χρ.— 476 μετὰ Χρ.)	78
Πρῶτος διωγμὸς τῶν Χριστιανῶν	82

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΕΙΣ ΜΕΤΟΧΑΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ

Δραχ. 50.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ἐν Δοιδύνῳ (55/56 Bishopsgate Street), Ἀλεξανδρεία,
Καῖρω, Καρτούμ, Κωνσταντινουπόλει, (ἐν Γαλατῇ
καὶ Σταμπούλ), Θεσσαλονίκη, Καβάλλα, Σμύρνη,
Πάτρας, Πειραιῖ, Βόλῳ, Καλάμαις,
Σύρῳ, Χανίοις, Ἡρακλείῳ καὶ
Ῥεθύμνῳ Κρήτης.

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις «Ἀθηναϊκὴ».

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζικὴν
ἐργασίαν ἥτοι :

Προκαταβολὰς ἐπὶ ἐμπορευμάτων, χρεωγράφων καὶ
Συναλλαγματικῶν Ἐκτελεῖ Προεξοφλήσεις, Εἰσπράξεις
τοκομεριδίων, ἐκδίδει Συναλλαγματικὰς, Ἐπιταγὰς,
πιστωτικὰς ἐπιστολάς, ἐνεργεῖ δὲ καὶ τηλεγραφικὰς
ἐντολάς πληρωμῆς εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς
Εὐρώπης. Ἐκτελεῖ τὴν εἰσπραξὶν γραμματίων ἐπὶ
Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ὡς καὶ χρηματικὰς
ἐντολάς. Ἀνοίγει τρεχομένους λογαριασμούς.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

Ἡ Διεύθυνσις τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν πρὸς ἐμφύ-
χωσιν τοῦ παρὰ τῷ λαῷ πνεύματος τῆς ἀποταμιεύ-
σεως προσδιώρισε τόκον 4 ⁰/₁₀ ἑτησίως διὰ τὰς ἐν τῷ
Ταμιευτηρίῳ τῆς καταθέσεις, ἀποδοτέας εἰς πρώτην
ζήτησιν, παρέχουσα πάσας τὰς εὐκολίας διὰ τὰς κατα-
θέσεις καὶ ἀπολήψεις τῶν πελατῶν τῆς.

ΤΜΗΜΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Ἡ Τράπεζα δέχεται καταθέσεις εἰς χρυσόν, εἰς
ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ εἰς τραπέζ.
γραμμάτια πληρώνουσα τόκον :

Διὰ καταθέσεις ἀποδοτέας εἰς πρώτην ζήτησιν	3 ⁰ / ₁₀
» » » μετὰ ἕξ μηνῶν	3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀
» » » μετὰ ἑν ἔτος	4 ⁰ / ₁₀
» » » μετὰ δύο ἔτη καὶ ἐπέκτετα	5 ⁰ / ₁₀

Αἱ εἰς χρυσόν καταθέσεις εἶνε ἀποδοτέαι εἰς ὃ νό-
μισμα ἐνηργήθησαν, αἱ δὲ εἰς ἐπιταγὰς (chèques)
ὁμοίως ἀποδίδονται δι' ἐπιταγῶν (chèques) τῆς Τρα-
πέζης ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀνταποκριτάς τῆς.
Οἱ δεδουλευμένοι τόκοι πληρώνονται καθ' ἑξαμηνίαν
ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τῆς 1 Ἰουλίου ἐκά-
στου ἔτους,

ΤΜΗΜΑ ΤΙΤΛΩΝ

Ἡ Τράπεζα δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων πρὸς
φύλαξιν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων, ἐπιφορτίζεται
δὲ καὶ τὴν εἰσπραξὶν τοκομεριδίων ἑλληνικῶν καὶ εὐρω-
παϊκῶν χρεωγράφων παντὸς εἴδους.

Ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς ἀντὶ τῶν συνήθων
μεσιτικῶν δικαιωμάτων.

Ἐνοικιάζει διαμερίσματα χρηματοκοιτωτῶν διαφό-
ρων διαστάσεων ὑπὸ ὄρους λίαν εὐνοϊκοῦ διὰ τὸ κοινόν.

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς
Ζ. Κ. ΜΑΤΣΑΣ

ΣΕΙΡΑ ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

1900—1909

- 1) *Ο Οὐρανός*. — 2) *Ἡ Ἐκκλησία μας*. — 3) *Ἡ Γῆ τοῦ περσῆς*. — 4) *Ὁ Ἄνθρωπος καὶ τὸ σῶμά του*. — 5) Τὰ Ὁφελιμώτερα πτηνά. — 6) *Ὁ Στρατιώτης*. — 7) *Ὁ Ὑλικὸς κόσμος*. — 8) Τὰ καθήκοντα τοῦ πολλοῦ. — 9) *Ὁ Μικρὸς Πλούταρχος, Α'*. — 10) *Ἡ Εὐρώπη*. — 11) *Ὁ Κύριος Σίμος*. — 12) *Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν*. — 13) Αἱ Μέλισσαι*. — 14) *Ἡ Αἴγυπτος*. — 15) *Ἡλιος Ζωὴ καὶ κλησις*. — 16) Τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα. — 17) Νοσήματα καὶ Μικρόβια. — 18) *Ὁ Γεωργός*. — 19) *Ὁ Κολόμβος*. — 20) *Ὁ μικρὸς Πλούταρχος, Β'*. — 21) *Ὁ Χαρακτήρ*^{*}. — 22) *Ἡ Βασίλισσα Βικτωρία*^{*}. — 23) Ὁδηγὸς τῆς Οἰκοδομητικῆς. — 24) *Ὁ Ἐθνικὸς Πλούτος, Α'*. — 25) Μάστορες τῆς Ἐπιστήμης. — 26) *Ἡ Ρωσία*. — 27) *Ὁ Ἐθνικὸς Πλούτος, Β'*. — 28) *Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος*. — 29) Τὸ Δένδρον. — 30) Ἱστορία ἐνδὸς πλουσίου. — 31) Πρῶται βοήθειαι. — 32) *Ὁ Μικρὸς Πλούταρχος, Γ'*. — 33) Ἀνέκδοτα ζώων. — 34) Τὰ ἄνθη. — 35) Βενιαμὴν Φραγκλῖνος. — 36) *Ὁ Βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ*^{*}. — 37) Αἱ ὄρνιθες*^{*}. — 38) Αἱ Γειτόνισσαι. — 39) Τὸ Γάλα. — 40) Οἱ Ἀργοναῦται. — 41) *Ὁ Καθαρὸς ἄηρ*. — 42) Οἱ Τρεῖς Μεγάλοι Ἰερόχοι. — 43) Οἱ Μετανάσται. — 44) *Ὁ Οἶκος*. — 45) Τὸ Κόστος τοῦ Πλούτου. — 46) Οὐασιγνῶν. — 47) *Ὁ Μεταξοκώληξ*. — 48) Ἀνακαλύψεις τοῦ 19ου αἰῶνος. — 49) Τὸ Βρέφος. — 50) Φρειδερίκος ὁ Μέγας. — 51) Ἀποταμίευσις. — 52) *Ὁ καπνός*. — 53) Σουηδία. — 54) Τὸ Ψάρευμα. — 55) Ἱστορία τῆς Μετάξεως. — 56) *Ὁ Ἀυτοκράτωρ Ἡρόκλιος*. — 57) Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας. — 58) Τὰ Μεταλλεῖα. — 59) Ἐκ τῶν Ἡθικῶν τοῦ Πλουτάρχου. — 60) Ἡμερολόγιον Ἐρημίτου. — 61) Ἡ Μακροβιότης. — 62) Συλλογαὶ Φυσικῆς Ἱστορίας. — 63) Ἡ Ἰταλία. — 64) Τὰ θηρία. — 65) Πειράματα Φυσικῆς. — 66) Ἀσσοινοὶ υἱοί. — 67) Ἡ Ὅρασις. — 68) *Ὁ Μικρὸς Κτηνοτρόφος*. — 69) Ἡ Εὐτυχία. — 70) Γεωλογία. — 71) *Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανός*. — 72) Ἡ Γυμναστικὴ. — 73) *Ὁ Παιδαγωγός*. — 74) *Ἡ Γῆ*. — 75) Οἱ Τυφλοί. — 76) Οἱ Ἀγῶνες τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων. — 77) *Ὁ Ἐορταστής*. — 78) Ἡ Φυματίωσις. — 79) Ἡ Τομὴ τοῦ Σουεὺ καὶ ὁ Λεσῶν. — 80) *Ὁ Ἀυτοκράτωρ Διογένης ὁ Ρωμανός*. — 81) *Ὁ Μικρὸς Κτηνίατρος*. — 82) Τὸ Ἄλας. — 83) *Ὁ Κοραῆς*. — 84) Τὸ ἔργον τοῦ Παστέρ. — 85) Ἡ Ζωοφικὴ. — 86) *Ὁ Κ. νηγός*. — 87) Ἀμερικὴ καὶ Ἀμερικανοί. — 88) Ἡ Ἐλαία. — 89) Ναυτικὴ Ὑγιεινὴ. — 90) Αἱ Ὁρησκίαι. — 91—92) *Ὁ Καποδίστριας (διπλοῦν)*. — 93) Τὸ Ἐμπόσιον. — 94) Οἱ Ἐθνικοὶ Ἐυεργεταί. — 95) Τὰ Λουτρά. — 96) Τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ. — 97) *Ὁ Λαχανόκηπος*.

ΣΗΜ. Τὰ διὰ (*) σημειούμενα ἔχουν ἐξαντληθῆ.

Τιμὴ ἐκάστον βιβλίου λεπτὰ 40 διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτην.
50 ἑκατ. χρ. φράγκον διὰ τὰς λοιπὰς χώρας.

ΓΡΑΦΕΙΑ. Ὁδὸς Ἀκαδημίας, ἀριθμὸς 42